328.561
A313

Basma Tarihi: 5/7/1978
Ata. Üni. Ed. Fak.
Kütüphanesi

DOKTORA TEZİ CALI...ACI

TÜRK DİLİNDE ... KÖKLERİ ... ÜZERİ

ÜZ... BİR ARAŞTIRMA

...NIŞ N: Prof.Dr. Kemal ...TAŞ

CALI...ACI ...ÜTİPİ A...: ...geyin ...

Atatürk Üniversitesi
Kütüphanesi
Dmb. No: 43463

0007839

...RZURUM - 1977

Ö N S Ö Z

Bugüne kadar Türkiye'de Köy Enstitüleri üzerine bir çok yayına konu olmasına rağmen, eğitimimiz açısından hâlâ müphemliğini ve önemini muhafaza etmektedir. Çünkü bu konuda yazılmış olanların hemen hemen bütünü ideolojik ve siyasî kutuplaşmaların dar çerçevesinin dışına çıkamamıştır. Onun için de enstitülerin yeri objektif olarak tayin edilememiş, toplumumuzda bu konu siyasî bir nitelik olarak yer almıştır.

"Türk Eğitiminde Köy Enstitüleri Fenomeni" adını taşıyan bu araştırma, şimdiye kadar şu veya bu kutba bağlı olarak yapılmış siyasî ve ideolojik yorumlara benzemeyecektir.

Bu araştırmada Köy Enstitüleri konusu Türk eğitim tarihinin bütünlüğü içerisinde ele alınarak incelenmektedir. Konuya araç, sistem, mantova ve motot açılarından girilerek, eğitim, öğretim, yönetim, öğretmen ve öğrenci meseleleri beraber ele alınmaktadır. Ayrıca enstitülerin bir sosyal kurum olması nedeniyle, bu konuya sosyal tabakalaşma, meslek şuuru uyandırılması, sosyal mobilite ve sosyal statü açılarından da girilerek enstitülerin yerinin tesbiti yapılmaya çalışılmaktadır.

Bu araştırmanın konusunun tesbitinde ve çalışmalarının yürütülmesinde değerli fikirlerini esirgemeyen sayın hocam Prof. Dr. Ismail Kılıç'a teşekkür borcum.

Erzurum-1977

Hüseyin Akyüz

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Önsöz :

Giriş :

1. Köy Enstitülerinin Kurulmasından Önce, Türkiye'de Öğretmen Yetiştirilmesi ve Durumu Üzerine Kısa bir Bakış 12

1.1. Tarihi Gelişim 12
1.2. Mevcut Organizasyonu 20
1.3. Kısa Bir Değerlendirilmesi 24

2. Köye Dönük Eğitim Fikrini İşleyen Düşünürler 31
2.1. Ethem Nejad 31
2.2. Ziya Gökalp. 41
2.3. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu. 56
2.4. M. Celâl İkrem Tonad. 75

3. İsmail Hakkı Tonguç'un Hayatı ve Eserleri 88
3.1. Hayatı
3.2. Eserleri
3.2.1. Kitapları
3.2.2. Makaleleri

4. Köy Enstitülerine Yol Açan İlk Denemeler (1936-1940). 117
4.1. Öğretmen Kursları 117
4.1.1. Organizasyonu 117
4.1.2. Öğrenci Seçimi 121
4.1.3. Öğretim Plân ve Programları 123
4.2. Bir Değerlendirilmesi. 128

5. Köy Enstitülerinin Kuruluş ve Gelişmesi (1940-1947) . 134
5.1. Genel Amaçlar. 134
5.2. Yerlerin Seçimi. 141
5.3. Öğrencilerin Seçimi. 144
5.4. İdareci ve Öğretmenlerin Seçimi. 149
5.5. Öğretim Plân ve Programları. 155
5.5.1. Genel Kültür Dersleri. 157
5.5.2. Tarım Dersleri ve Çalışmaları. 169
5.5.3. Teknik Dersler ve Çalışmaları. 171

Sayfa

5.6. Eğitim Anlayışı 175
5.7. Yönetim Anlayışı. 190

6. Yüksek Köy Enstitüsü Deneyesi. 210
6.1. Kuruluş Biçimi ve Amacı 210
6.2. Öğrenci Seçimi, Öğretmen ve İdarecilerin Seçimi 215
6.3. Öğretim Planı ve Programları 218
6.4. Eğitim Sistemi. 221
6.5. Yönetim Sistemi 224
6.6. Kapatılışı. 228

7. Köy Enstitülerinde Düşünceler Devri ve Kapatılışı (1947-1954) 232
7.1. Köy Enstitülerinin Kapatılmasını Gerekli Kılan Nedenler. 232
7.1.1. Toplumsal Nedenler 233
7.1.2. Kültürel Nedenler 238
7.1.3. Politik Nedenler. 242
7.1.4. Pedagojik Nedenler. 248
7.2. Köy Enstitülerinde Düşünülmeyen Gerekli görülen Alanlar 252
7.2.1. Amaçlarda 252
7.2.2. Öğrenci Seçiminde 256
7.2.3. Öğretmen ve İdarecilerin Atanmasında. . . . 259
7.2.4. Öğretim Planı ve Programlarında. 264
7.2.5. Eğitim Sisteminde 275
7.2.6. Yönetim Sisteminde. 279
7.3. Köy Enstitülerinin Kapatılması. 285
7.4. Kapatıldıktan sonra Açılan Yeni Okullar . . 288
7.5. Eski ve Yeni Okullar Arasında Ortak ve Farklı Yönler 295

8. Köy Enstitüleri Üzerinde Yapılan Tartışmalar 307
8.1. Köy Enstitülerinin Kapatılmasına Karşı Olanların Savundukları Ana İlkeler. 308
8.2. Köy Enstitülerinin Kapatılmasını Uygun görenlerin Savundukları Ana İlkeler. 316
8.3. Her İki Grubun Sayındıkları Ana İlkelerin Bir Değerlendirilmesi 326

Page

[illegible] 341

[illegible] 342

[illegible] 348

[illegible] 354

[illegible] 359

G İ R İ Ş :

Türkiye'de batılılaşma hareketleri önceleri askerî karakterdeki eğitim kurumlarında başlatılmış, bunu diğer kurumlarda meydana getirilen değişiklikler takip etmiştir. Bu hareketler 19.yüzyılda başlamış, aralıklarla zamanımıza kadar sürmüştür. 19. yüzyıl, Osmanlı Devletinin batı medeniyetine girmek için çabaladığı bir dönem olmuştur. Osmanlı Devletini bu duruma iten nedenlerin başında, batı karşısında alınmış olunan askerî yenilgileri saymak yerinde olur.

Bu yenileştirme savaşını takip eden Tanzimat, batının hukuk düzenini almayı amaçlamış, Islahat Fermanı ile din, vicdan ve yaşama hürriyetleri emniyet altına alınmak istenmiştir. Tanzimat ve Islahat Fermanlarının getirdiği yenileştirme ortamında birçok eğitim kurumları açılmış, ilköğretim ve öğretmen yetiştirilmesi meselesi üzerinde durulmaya başlanmıştır.

Tanzimat ve Islahat Fermanları ile ortaya çıkan eğitim kurumları, devletin gözetim ve denetimi altında çalışmaya başlamıştır. Devlet, bu kurumların gelişebilmesi için birçok tedbirleri almaktan kaçınmamıştır. Fakat ilkçağdan beri devletin ve halkın kurarak geliştirdiği, tekke, medrese ve benzeri eğitim kurumları, kendi yöntemleri ile çalışmışlar ve insan yetiştirmeye devam etmişlerdir. Tanzimatla beraber öğretime açılan "mektep", eski kurumların yanında belirmeye başlayınca, Osmanlı eğitim kurumu üçlü bir yapıya dönüşmüş, bu kurumlardan çıkanlar da üç ayrı fikrî sistemi savunmaya başlamışlardır. İkinci Meşrutiyet ve Cumhuriyetin ilk yıllarında beliren üç ayrı dünya görüşünün köklerini de buralarda aramak icap eder. Bilhassa İkinci Meşrutiyetin getirdiği hürriyet ortamında çeşitli düşünceler ileri sürülmüştür. İleri sürülen bu görüşler, parça parça fikirler olduğundan, eğitim konusunda güçlü bir sisteme ulaşılamış, fakat eskiden beri var olan batıcılık, İslâmcılık ve Türkçülük akımlarını daha belirgin hale getirmiştir. Bu üç fikir akımının eğitime bakışları farklı olduğu gibi, daha alt seviyede ayrıldıkları

grupların eğitim anlayışları da farklıdır.

Cumhuriyet inkılâbı, bu üç eğitim sistemini ve fikirlerini teke indirgemek için, ilk önce, devlet yönetimini "millîleşmek" ve "medenîleşmek" ilkeleri üzerine oturtmaya uygun görmüş, tekke ve medrese geleneğine son vererek eğitimde birlik sağlanmıştır. Böylece devlet, millîleşmek ve medenîleşmek yönündeki sosyal felsefesini kabul ederken, bunu gerçekleştirecek en önemli konu olan eğitimi de millî ve ilmî bir muhtevaya kavuşturmak meselesiyle karşı karşıya gelmiştir.

Cumhuriyetle beraber, millîleşmek ve medenîleşmek düşünceleri bütün devlet kurumlarına yayılmış, bütün kurumlar, bu temel ilkeye göre kendilerine çeki düzen vermek yoluna düşmüşlerdir. Bu fikirlerden en fazla etkilenen eğitim olmuştur. Eğitim sisteminin muhtevası ve amacı buna uydurulmak için bazı temel değişmelere uğratılmıştır. Eğitimin bu dönemdeki üzerinde en fazla durduğu konu, Türk kalarak nasıl batılı olunacağı meselesi olmuştur. Gerçi <u>Ziya Gökalp</u> ve onun neslî, bu görüşlerini bu devrede harcamışlardır. Fakat ortaya bu meseleyi halledecek güçlü bir eğitim görüşü ve sistemi konulamamıştır. Cumhuriyet yöneticileri ve eğitimcileri bu davayı çözüme kavuşturmak için, millîleşmenin ve medenîleşmenin yöntemleri olarak <u>milliyetçilik</u>, <u>halkçılık</u> ve <u>ilimcilik</u> görüşlerini öne sürerek bu açılardan halka yaklaşmak istemişler ve bunun için bazı teşkilâtlar kurmaya başlamışlardır. Bu çabalar sonunda, köye göre eğitim ve öğretmen davası doğmuş, köy ve eğitim sorunu da, "İlköğretim" ve "Köy Muallim Mektebi" formülünde geçerli kalmıştır.

1935 yılında başlatılan öğretmen hareketinden sonra 1937 yılında tekrar "Köy Öğretmen Okulu" denemesine başlanmıştır. "Köy Öğretmen Okulları" kır ile çocuklarını alarak eğitecek, onlara "iş pedagojisi" yöntemleriyle bazı pratik beceriler kazandıracak ve öğretim programları ile de, millî kültür ve millî ülkü vererek köylere gönderecekti. Köye gidecek olan köy öğretmenleri, köyün millî kültürüne, millî ülkeyi açıklamak suretiyle hizmet edecekken, okulda kazanmış oldukları medenî değerleri de köylülere vererek köyün millî ve

medenî yönden aydınlanmasına başlayacaklardı. KÖy enstitülerine dönüştürülmeden önce "Köy öğretmen okulları", sosyal, kültürel, pedagojik ve siyasî zorlamaların etkisiyle kurulmuş, millî ve medenî kuruluşlardır.

Köy enstitüleri kanununun çıkarılması ile, "Köy öğretmen okulları" değiştirilerek "Köy enstitüsü" haline getirilmiştir. "Köy öğretmen okulları" Atatürk'ün millîleşme ve ilmîleşme fikrini Joh. Heinrich Pestalloszi (1744-1827), Georg Kerschensteiner (1854-1932) ve John Dewey'nin (1859-1952) iş okulu görüşleriyle işlerken, 1940 yılında başlamak ve 1943 yılında başlamak üzere enstitüler, değişik bir dünya görüşünü, "üretim okulu" anlayışı içerisinde ve "kollektif yönetim" biçimiyle yeni bir sosyal yapı haline getirmeye yönelmişlerdir.

Bu çalışmanın konusunu 1940-1947 yılları arasındaki enstitü uygulaması teşkil etmektedir. Üzerinde durulan bu eğitim denemesi, çok kısa olan tarihi içerisinde şu ana geldiğini kademeleriyle karakterize edilebilir : Köy enstitülerinin 1937-1940 devresi "İş okulu", 1940-1947 devresi "Kollektif üretim okulu", 1947-1952 devresi tekrar "İş okulu" anlayışına yönelmiştir. Bu araştırmada üzerinde durulan dönem, 1940-1947 yılları arasında uygulanan "Üretim okulu"nun geçerli olduğu dönemdir.

Türkiye'de Köy enstitüsü konusunda çok yayın yapılmıştır. Fakat çok sayıdaki bu yayınlar gözden geçirilirse görülür ki, bunlar meseleye tek yönlü olarak yaklaşmışlardır. Çoğu da konuya ideolojik kutuplaşmalara bağlı olarak yaklaşmışlar, bu sebeple de ilmî sınırlar dışına çıkmışlardır. Bu araştırmanın amacı, üzerinde çok farklı görüşler ileri sürülen ve günümüzde politik çekişmelere vesile edilen bu konuyu objektif verilere dayalı olarak ilmî bir yönde inceleyecektir.

Bu araştırmada konular incelenirken şöyle bir sıra takip edilmiştir: önce enstitüler hakkında yazılmış olan dökümanlar toplanmış, bu dökümanların toplanmasında da şu yöntem izlenmiştir:

a- Enstitüleri ilgilendiren birinci derecedeki belgeler:

[illegible] ve [illegible], [illegible] ve [illegible], [illegible] ve [illegible], [

yol açan ilk denemeler olarak "Köy Kuallim Mektebi", "Köy Öğretmen Kursları" ve "Köy Öğretmen Okulu" nun işleyişleri üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde, Köy Enstitülerinin amaç, kuruluş, eğitim, öğretim ve yönetim anlayışları verilmiştir. İkinci bölümde, Hasanoğlan Köy Enstitüsü uygulamaları, Köy Enstitüleri bütünlüğü içerisinde incelenmiştir. Altıncı bölümde, 1947 yılında enstitü denemesine son verilmesinin sosyal, kültürel, siyasî ve pedagojik sebepleri açıklanmış, yapılan değişiklikler bir sıraya göre verilmiştir. Yedinci bölümde, enstitüler üzerine yapılan tartışmalar özetlenmiş, çeşitli grupların bu konudaki görüşlerinin bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Dokuzuncu bölümde, Köy Enstitüleri denemesinin Türk eğitim sistemine, eğitim, öğretim ve yönetim açısından neler getirdiği araştırılmıştır.

Günümüze kadar siyasî kutuplaşmalara istismar vasıtası edilen bu konu üzerindeki bilgiler, objektif bir şekilde incelenmiştir. Bu sebeplerdir ki, elde edilen sonuçlar, şimdiye kadar yapılan yayınlardaki ileri sürülen şu veya bu kutba bağlı görüşlere uygun düşmeyecektir. Eğer bu araştırma, bu kutuplaşmaların ne derece üzerinde kalmış ise, ilim dünyasına o derece büyük bir katkıda bulunmuş olacaktır. Araştırmacının temenni dileği de budur.

1. [illegible]

1.1. [illegible]:

[illegible] və Səlçuqlularda [illegible] yetişdirilməsi işində, lənqi yüzilliklərin hüdudlarında nəzərdə tutulan mübəvvəmdən yəqinki bilgilər əvvəlki dəyildir. Lakin eyniləşdirmə və dövlət idarə olunması baxımından Səlçuqlular dövrü ilə nəzərdə tutulmalıdır, Səlçuqlulardan bu qolunu qılıncla və bunu qolunu qanunlarla, Səlçuqlularda bu qolunu qılıncla və bunu qolunu qanunlarla bir qol hökmdarlardan Səlçuqluların əvvəli olmalarıdır, e.ilkin hərbi qurumda da, bəylik fəaliyyətlərində yetişdirilməsidir. Bu iki sahə bir-birindən ayrı düşünülməməli olan bir bütün yetişdirilməsidir (2). Əsasən ordunu qılıncla bunu olan münasibəti Səlçuqlularda da davam etdirmişdir (3). Səlçuqlularda ilk otaqın ötürülməsi yetişdirilməsi dövründə elə olmuş, nəzərə çarpacaq bir hadisə "şəhzadə atabəyləri" üçün ötürülməsi yetişdirilməsi qılıncla-ması (4). Əhət bu qurumun bəzən yüzilliklər boyu işlənməsi, yetişdirilməsi bəzi hallarda bir qurumun yetişdirilməsi qılıncla, bu qurumlara ötürülməsi "qurumlar" olmaları baxımından.

Qanunnamələrlə birbirlə bağlılıqları müəllifləşmə anlayışa bir çox qurumlarda olduğu kimi ordunun qurumunda müəllifləşdirilmişdir. Əvvəli Sultan Əlaəddin Kəykubad (1220-1237) dövründə əsas müəllifləşdirilmişdir. Qurumlarına görə bəzi iş və bəzələrin yerinə yetirilməsi (bəzə çarxlar). Əhət Sultan Qıyasəddin Məsud (1237-1284) dövründə bəzi qurumlarda müəllifləşdirilmişdir, dövlətin yerinə yetirilməsi üçün müəllifləşdirilmişdir (5). Bir çox illər müddətində yetişdirilməsi Sultan Əlaəddin Kəykubad'ın qurumuna müəllifləşdirilmişdir. 1245 tarixində "Əcəlü-l Vəqəyə Əlaəddin-i Əlləvə" də ordunu müəllifləşdirilmişdir:

> "Əsilzadələr və əlçatmazlar və bunun qohumları qılıncla müəllifləşdirilməsi üçün təbliğ olunmuş əsilzadələr dəyildir və bəzələrin müəllifləşdirilməsi üçün, bəzi bəzələr (yəni bu qurumlar) o padşahın qurumlarından qurma" (6)

ilk? petio ve ? retnon ,etiıBiflinooi necoleoino bulilmajo hap-
lacon tir. ,ilimin bir bitin yol i-do olmuo bir, yunça nuoça
olarak ele alınmamış bulunan yine <u>Adliyeyi</u> olmuştur.

,yotnon yetiştirilmesi işinde yeni ve nitelikli kadrolara ihti-
yaçtığı duyulunca değer bir konu, <u>local faculty</u> usulü ile
yetiştirilmeye çalışılan öğretim elemanı sayısı çoğalmıştır. Bu
okul, eğitim bilgisi olarak ele alınmış ancağın ne bir
okul olup, ç kuruluşun nedenini şöyle sıralamıştır: 1- ameliyatçılık eği-
timi, 2- anestezistlik, 3- ameliyathane hizmetleri
hemşireliği ilkokul öğretmenliği, ebelik konularını öğretmenleri-
ni ve ç sağlık memurlarını yetiştirmeyi amaçlamıştır.
1940 tarihinde açılan Yetnon okulu "nurses training"
birimi ham , yani hemşirelikini enstitüsü. <u>Local faculty</u>
okul müdürü Miss Edith Cummings okuma Yetnon yetiştirmesi
konusu üzerinde durmuştur, fakat <u>local faculty</u> nedeni ile
yeni ile ilgili ve yetkin kadrolara ihtiyaç duyulmuş ve
açılmıştır.

Yetiştirmede licenceyatabilmesi bir zamanlar de 1930 yı-
lında ilan edilen "Darü'l-Muallimat-ı Amerikaniyye" ile. Bu kuru-
mun ile hemşirelik anlayışının bütün eğitim kurumlarına ya-
yılmasında, bir ereği hazırlamaya çalışmıştır. Bu yönü ile
hemşirelik okulları, Avrupa ülkelerinde uygulanan eğitim kurum-
larından uzun zamanlar gelişmesini duyu-
rmuştur. Nitekim bu yönüyle, ilkokul öğretmeni yetiştirmesi
yönüyle bizdeki eğitim anlayışımızı
konusu da da çağ kazandırmıştır. Adının <u>Darü'l-Muallimat</u>
(1862-1910) zamanında eğitimde önemli bir birimi oluşturu
yetiştirmiştir. Yeni kurulan Darü'l-Muallimat bir eğitim kurumu
kurumu, eğitimcilerin bütçeden para ayrılmasını bu bölüm
sağlamıştır (7). Bu çok okulun açılmasını bu okullara kadın
ran öğretmenleri de Darü'l-Muallimat'ın sağlamıştır (8).

1870 yılında ilan edilen <u>Darü'l-Muallimat</u>
eğitim şu şekilde yer almıştır:

> " Madde: 90- Kanuni ilkelerin hâlefeden hususlar mü-
> ellifin birinci derecede kusurları olacak ve bunun ne-
> deni bakanlıkça bir kanun ile kaydı hükümden
> tır (9)."

Yeni okul eğitiminin ilk kademesi ve ikinci
kademesi kapsamına alınmış bulunmaktadır.

Bu tür hareketlerin neticesinde, Osmanlı İmparatorluğu içerisinde bazı pedagojik düşüncelerin doğduğuna şahit olunmaktadır. Bir taraftan öğretmen okullarının sayısı artırılırken, diğer taraftan da ilköğretim, üniversite ve öğretmen yetiştirilmesi konularında tartışmalar yoğunlaşmış, bilhassa ikinci meşrutiyetten sonra had safhaya varmıştır. Bu araştırmanın konusunu teşkil eden Köy Enstitülerinin, fikir filizlerini ikinci Meşrutiyet yıllarının politikacı ve eğitimcilerinde bulmak mümkündür. Bu dönemde, köye göre öğretmen yetiştirilmesi konusunu savunan bir çok yazar, politikacı ve eğitimci vardır. Bunların başında, Kastamonu Milletvekili İsmail Kemal Bey, Esat Efendi, Ethem Nejad (1897-1921), Ziya Gökalp (1876-1924) gelir. Mustafa Sekip (1886-1938), Fabri Fesil tarafından çıkarılan "Yeni Mektep" isimli dergi ilköğretim ve köye öğretmen yetiştirilmesi konusuna yeni boyutlar kazandırmıştır (10).

Satı Bey (1884- ?) ve Emrullah Efendinin (1858-1914) ilköğretim ve köye öğretmen yetiştirilmesi konusuna yapmış oldukları eğitsel tartışmaların öğretmen yetiştirme içine büyük katkıları olmuştur. Emrullah Efendi eğitim tarihimizde "Tuba Ağacı" görüşünün savunucusu olmasına rağmen, rakiplerinin fikirleri istikametinde icraat yapmış bir kişidir. "Maarif Nazırı" olunca ilk iş olarak "Tedrisat-ı İptidaiye Kanununu" muvakkat kaydıyla bile olsa meclisten çıkarmaya muvaffak olmuştur.

Bu kanun eğitimin çeşitli yönlerini içine almış 101 madde ve 10 bölümden (fasıl) meydana gelmiştir. Kanunun birinci maddesi şöyledir:

"1- Tahsili iptidai mecburî ve mekâtıbi ibtidaiyei umumiyede meccanidir"

Kanunun birinci bölümü okullar ve teşkilatlarına, ikinci bölümü derslerine, üçüncü bölümü vilayetlerin eğitim meclislerine, dördüncü bölümü talim heyetine, beşinci bölümü ilk öğretim harcamalarına, altıncı bölüm okullarda devam ve takip işlerine, yedinci bölüm halk eğitimine, sekizincibölüm okulların denetim ve yönetim işlerine, dokuzuncu bölüm öğretmenlerde aranacak vasıflara ve onuncu bölüm geçici maddelere ayrılmıştır (11).

Eğitimin hemen her yönüne parmak basan bu kanun, Osmanlı İmparatorluğunun en buhranlı günlerinde çıkarıldığından (1913) uygulamaya geçirilememiştir.

Ermeniler Osmanlı İmparatorluğu'nda, Osmanlı politikalarına karşı komitacılık faaliyetlerine girişmeleri ile Osmanlı Devleti'nin varlığını tehlikeye sokmuş ve Rumeli'nin kaybedilmesinde büyük rol oynamışlardır. 1914 yılında Genel Kurmay Başkanı Enver Paşa şöyle demektedir:

> "Şimdi bendeniz diyorum ki, bu bütçe için bu kalemde mevcut vesaitimizle acaba 1 ilâ 2 milyon Müslüman muhacirini iskân edebilir miyiz? Bu hususta diyorum ki, bu kalemde hatta bir kuruş bile ilâve edilse yine muhacirleri iskân edebilmek... Arkadaşlar diyorum ki, aça a kalkınma politiği bunu asla kabul etmez. Onun prensipleri politiği kabulsüz hareketi gerektirir. Bu hareketlerden çekinmek lazımdır, çünkü bunları o memleketten bulunan bir kısmını bir tarafa ve bir kısmını başka tarafa vaktiyle vaki ve kabil-i tatbik ise o zaman yapabiliriz (12)."

İşgal altına alınan bölgelerden bu kişilerin kaçmasını ve yerleştirilmeleri ile ilgili olarak verilen kararlarda Ermeniler'in yerleştirilmeleri sırasında bazı tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Bu tedbirlerden bazıları şöyle sıralanabilir (13). İşgal altına alınan bölgelerden Ermeniler'in yerleştirilmeleri sırasında bazı tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Bu tedbirlerden bazıları şöyle sıralanabilir (13).

Yeniden yerleştirilecekleri bölgeye Müslüman etkilerini olan kişiler, özellikle ve İşgal altına (bulunduğu) gibi bölgelerden "özellikle bütün etkileri önleyecek" tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Ermeni komitacılarının yerleştirilecekleri bölgelerde Müslüman halkı kışkırtmaları ihtimaline karşı gerekli tedbirlerin alınması istenmiştir. Ermeni komitacılarının yerleştirilecekleri bölgelerde Müslüman halkı kışkırtmaları ihtimaline karşı gerekli tedbirlerin alınması istenmiştir. Bu kişilerin yerleştirilecekleri bölgelerde, özellikle ve İşgal altına (bulunduğu) gibi bölgelerden "özellikle bütün etkileri önleyecek" tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan Ermeniler'in, Osmanlı Devleti'nin varlığını tehlikeye sokmuş ve Rumeli'nin kaybedilmesinde büyük rol oynamışlardır. Bu kişilerin yerleştirilmeleri sırasında bazı tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Bu tedbirlerden bazıları şöyle sıralanabilir (13). İşgal altına alınan bölgelerden bu kişilerin kaçmasını ve yerleştirilmeleri ile ilgili olarak verilen kararlarda Ermeniler'in yerleştirilmeleri sırasında bazı tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Bu tedbirlerden bazıları şöyle sıralanabilir.

Yeniden yerleştirilecekleri bölgeye Müslüman etkilerini olan kişiler, özellikle ve İşgal altına (bulunduğu) gibi bölgelerden "özellikle bütün etkileri önleyecek" tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Ermeni komitacılarının yerleştirilecekleri bölgelerde Müslüman halkı kışkırtmaları ihtimaline karşı gerekli tedbirlerin alınması istenmiştir. Ermeni komitacılarının yerleştirilecekleri bölgelerde, özellikle ve İşgal altına (bulunduğu) gibi bölgelerden "özellikle bütün etkileri önleyecek" tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan Ermeniler'in, Osmanlı Devleti'nin varlığını tehlikeye sokmuş ve Rumeli'nin kaybedilmesinde büyük rol oynamışlardır. Bu kişilerin yerleştirilmeleri sırasında bazı tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Bu tedbirlerden bazıları şöyle sıralanabilir (13). İşgal altına alınan bölgelerden bu kişilerin kaçmasını ve yerleştirilmeleri ile ilgili olarak verilen kararlarda Ermeniler'in yerleştirilmeleri sırasında bazı tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Bu tedbirlerden bazıları şöyle sıralanabilir.

Yeniden yerleştirilecekleri bölgeye Müslüman etkilerini olan kişiler, özellikle ve İşgal altına (bulunduğu) gibi bölgelerden "özellikle bütün etkileri önleyecek" tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir. Ermeni komitacılarının yerleştirilecekleri bölgelerde Müslüman halkı kışkırtmaları ihtimaline karşı gerekli tedbirlerin alınması istenmiştir. Ermeni komitacılarının yerleştirilecekleri bölgelerde, özellikle ve İşgal altına (bulunduğu) gibi bölgelerden "özellikle bütün etkileri önleyecek" tedbirlerin alınmasına dikkat çekilmiştir.

felsefesinin temeli haline gelmiş, Cumhuriyetin bir temelinin millîleşmek diğerinin de medenîleşmek olduğunu kabul etmiştir. Bu yol üzerinde yürüyen Atatürk, daha 1921 yıllarında, gelecekteki kültürel politikayı da tesbit etmekten geri durmamıştır. 1921 yılında "Maarif Kongresi" nde yaptığı bir konuşmada, eskiden uygulanan eğitim yöntem ve anlayışlarının yanlış olduğunu belirterek geri kalmışlığın sebebi de budur demektedir. Atatürk bu konuşmasında, "bütün tesirlerden uzak, millî seciyeye uyan bir kültürü (14)" eğitim programlarına temel yapmayı aynı zamanda, Türk kültüründen kaynaklarını araştırmayı da şart koşmuştur.

Atatürk'ün ileriye yönelik bir çok direktifleri, devrin yöneticilerini harekete geçirmiş, bazı önemli kararların alınmasını sağlamıştır. Atatürk'ün "Millî Devlet", "Millî Kültür", "Millî Eğitim" ve "Medenileşme" görüşleri prensipte aksetmiş ve bu temel düşüncelerin espirisine uyacak bazı kanunların çıkarılmasına, bazı müesseselerin kurulmasına başlanmıştır. Atatürk'ün 1 Mart 1923 günü Türkiye Büyük Millet Meclisini açarken yapmış olduğu, eğitim ve öğretimde birliğin sağlanmasını emreden konuşması (15), Tevhid-i Tedris Kanununun çıkmasını sağlamıştır. Bu kanuna göre Madde : 1- Türkiye dahilindeki bütün ilim, eğitim ve öğretim kurumları eğitim bakanlığına bağlanmıştır. Madde : 2- Türkiye içerisinde bulunan bütün okullar eğitim bakanlığına devredilmiştir (16). Bu kanunla Tanzimattan önce ikili, Tanzimattan sonra da, açlığı bir anlayış ve yapıya sahip olan eğitimimiz, şekil yönüyle birliğe ve bütünlüğe kavuşturulmuştur. Bu kanunu 1924 yılında çıkarılan "Teşkilat-ı Esasiye Kanunu" takip etmiş, meseleler bir bütün olarak ele alınmaya başlanmıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında bir çok konuya bakılmasına rağmen, öğretmen yetiştirilmesi işine fazlaca önem verilmemiştir. Devletin temel görüşü tesbit edildikten sonra, Tanzimat ve Meşrutiyet yıllarının biriktirmiş olduğu kültürel ve eğitsel muntevacı tekrar kendini hissettirmiş, buna paralel olarak yeni bazı düşünce biçimleri, yeni şekiller ortaya çıkarmıştır. Atatürk'ün eğitimle yeni rejimi emniyet altına almak istemesi, halkçılık ve milliyetçilik görüşleriyle halka gitmek gerçeğini işaret etmesi ve nihayet Türkiye'nin bilhassa, Türk köylerinin eğitim ve öğretim bakımından mağdur durumda bulunması, öğretmen yetiştirme işinde yeni bazı tekniklerin uygulanmasını gerekli kılmıştır. Yeni öğretmen tipinin

yetiştirilmesi de bilinen etkili olan bir ve bilgi kaynakları. Asat'ın, bilgili ve iyi kesim olanları kendi ülkesinde eğitmek ve bilgi , yüksek bilgilerini ülkelerde bilgi kurumda bulunmaları için, önceliği, ehliyetli ülkelere bulunma hususunda bir kanun çıkarmıştır:

> " Asrif etili ca'ıda ile ülkeden kaçmış bi, kendi'de ilk tecrübeli yetkin. Bu ülkeler kendisine yüksek ücret, ev- eşi i tüdel çalışmalarla sunun için bir. Kaçmış ülkeyi'de ilk tedbirleri olan u eğitenlere. Son ii ücretle eğitmeyi bi ülkeye kazandırmaları için kanun ile ülkeden ülke ehte bile yönetir (17)"

Geçi verdiklerin devamı bilgilerin de a ilk değildir. Bir ret kazanmak için 20 bilgilerle ve ona sadık, bilgi verdiklerinin kalite- bilgi ve bilgilerinin kalitesini yine i ülkeyi sadık bilgi ve yeni verilmiştir.

Bilgi kaynak, kişiyi, ülkeyi ve ülkeyi kurtarmak için ülkeye dönmeyi ilke edinmiş gibi gözüken yeni bir anlayış değişmeyi kazanmıştır, evrim eğitim felsefesi, bilgiyle kaçış (1894-1929), sanılır, aslı o eşe kadar ilgi Sanayinin geçi , yetkin bir sorumluluk ve ilkeleri ülkeyi kazanmak için yabancı ülkelerden ve bilgi ülkeye kazandırmak için ülkeye dönmeyi ilke edinmiştir. Bir ülkeyi ve kaçmış politikacıları ve kendi da ülkelerini ülkelerinden bilgi, kendisine eğitim felsefesi yo- Sanayinin kaçış'ın, eğitim felsefesi yo- Sanayinin kaçış'ın, eğitim felsefesi yo- Sanayinin kaçış'ın,

Muhtelif neviden açılacak muallim mektep lerinin ders süreleri kabul şartları icabına göre ayrı ayrı olmalıdır. Bir kısım muallim mektepleri ibtidai mektebe muallim olarak yetişecekleri için bile tali mektepten mezun olmasını şart koşabilir. Mamafih bu şartın aynı zamanda bütün muallim mekteplerine tatbiki olur.

Hiç olmazsa bir muallim mektebine malûmat olarak -esasen mevcut olan tatbikat mekteplerinden başka- bir "tecrübe mektebi" açılmalıdır. Bu mektebi tesisten gaye, yeni ve mütekâmil ders usullerini ve vesaitini inkişaf ettirmek ve çocuklu k, ruhiyat, zihnî kabiliyet miyarları ve ölçüleri... ilâh gibi sahalelerin tetkikine imkân vermek ve bu suretle yalnız terbiye usullerinin tekâmülüne değil, muallim mektepleri için ruhiyat ve usulü tedris muallimleri yetiştirmeye de hizmet etmektedir (19)"

Dewey, okullaşma sistemi hakkında da şöyle söylemektedir:

"Burada esaslı prensip şudur ki mektep sisteminin her cüz'ü yani her nevi mektep, maddesatında bir vahdet ve bir kül teşkil etmelidir. Öyle ki o mektebi ikmal eden, daha yüksek bir mektebe ister girsin ister girmesin muayyen ve sarih bir gaye elde etmiş olsun. Şimdiki halde ekser mekteplerinin hatta ibtidai kısımlarında bile bu prensibe lâyık olduğu mevki verilmemiş ve bu mekteplerin teşkilatı kısmi azami itibarile darülfünuna veya diğer yüksek mekteplere sadece ihzar edecek bir tarzda tertip edilmiştir. Bu suretle tâli mektebi bitiren ve yüksek mekteplere girmiyecek olan talebe, mektepte almış oldukları terbiyeden hakkile istifade edecek bir halde yetişmiş oluyor (20

John Dewey, raporunda köye göre eğitim motifini işliyerek, tekliflerini sıralamaktadır. Başlı başına bir köy öğretmeni teklif etmekle birlikte, çizmiş olduğu öğretmen, "Köy Öğretmeni" tipine uymaktadır.

Dewey'in tekliflerine uyan devrin eğitim yöneticileri, İnce 789 Sayılı 1926 tarihli İptidai Mektepler Teşkilatı Kanununu çıkardılar. Bu kanunla "asıl olan öğretmenliktir" hükmü benimsendi. Böylece kanun yoluyle eğitimde öğretmene asıl unsur olma statüsünü vermiş oldular. Ayrıca Türkiye maarif teşkilatı itibariyle çeşitli mıntıkalara ayrılarak, her mıntıkada bir "maarif emini" vilayet merkezinde müdür ve mesur bulundurmaya başlanmıştır (21). Öğretmen yetiştirilmesi işi de bu mıntıkalara verilmiştir.

Köye göre öğretmen yetiştirilmesi işinde yabancı uzmanların tekliflerinin yanında, o dönemdeki Türkiye'nin sosyo-kültürel, ekonomik ve yerleşme durumu yöneticilerin köye yönelmelerine sebep olmuştur. 1927 yılında yapılan ilk nüfus sayımında Türkiye'nin nüfusunun 13 milyon olduğunu ve bunun % 80 i 40.000 köye dağıldığını ortaya koymuştur. Köyün aydınlanması demek, Türk toplumunun aydınlanması demek olduğundan mesele köye yönelmek gerekmiştir. Ayrıca, o döneme kadar İlköğretmen okullarından mezun olan öğretmenler çeşitli sebeplerle köye gitmek istemiyorlar, okullar da kısa bir

göre sonra ayrılıyorlardı. Bütün bu siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve pedagojik sorunlar "Köy muallim mektebi" düşüncesi ve formülünün ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Devrin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati'nin büyük çalışmaları sonucunda, Kayseri'ye bağlı Pınarbaşı'nın Sonci köyü'nde 1927, 1928 öğretim yılında "Köy Muallim Mektebi" öğretime başlatılmıştır. Daha sonra Denizli'de bir okul daha açılmış, 1933 yılında kapatıldıkları zaman bu okulların sayısı 4'e çıkmıştır. "Köy Muallim Mektebi" daha sonra öğretime açılan Köy Enstitülerinin de ilk denemesi sayılabilir.

1.2. TÜRKİYEDEKİ ÖĞRETMEN OKULLARININ KURULUŞ VE GELİŞMELERİ :

Bilindiği kadarı ile öğretmen okulu, 16 Mart 1848 yılının Perşembe günü Müşdiyeler öğretmen yetiştirmek için açılan Darulmuallimindir. Bu okul ilk, orta ve liselere öğretmen yetiştirmek için açılmış olup, tam teşekkül olarak bir türlü işliyememiştir. Daha sonra İstanbul Muallim Mektebi, Kız Muallim Mektebi ve Darül Aceliye (Öğretmen yetiştiren kurstur), İstanbul'da açılmıştır. Cumhuriyetten önce, hemen hemen her vilayet merkezinde bir öğretmen okulu kurulmuş, mahalli idareler, okul açmak için seferber edilmiştir. Cumhuriyet yıllarında öğretmen okullarının durumu şu şekilde bulunuyordu:

"Öğretmen okulları 1924 yılına kadar 4, 1933 yılına kadar 5 ve 1933 yılından sonra da 6 yıla çıkarılmıştı.

Öğretmen okulları 1923-1924 yılında 20 idi, bunun 7 si kız, 13 ü erkekti. 1924-1925 ders yılında İzmir ve Kayseri'de birer Erkek Öğretmen Okulu, Ordu, Diyarbekir ve Balıkesir'de de birer Kız Öğretmen Okulu açılmıştır. Böylece 15 erkek, 10 kız öğretmen okulu olmuştur. Yekün 25 dir.

1927-1928 de Denizli Erkek Öğretmen Okulu köy öğretmen okuluna çevrilmiş, Kayseri köy ve Ankara ana öğretmen okulları açılmıştır. Balıkesir ve Ordu kız öğretmen okulları kaldırılmıştır. Kız öğretmen okulları 8 e inmiştir. Yekün 22 dir.

1928-1929 da Erkek Öğretmen Okulları olduğu gibi kalmış ve Erzurum, Bolu kız öğretmen okulları açılmak suretiyle bunların sayısı 10 a çıkmıştır. Yekün 24 dür.

1929-1930 da Ankara ana öğretmen okulu kapatılmıştır. Kız öğretmen okulları böylece 9 a inmiştir. Yekün 23'dür.

1930-1931 ders yılında Diyarbekir öğretmen okulu kapatılmıştır. Böylece öğretmen okulları 22 ye inmiştir. 1931-1932 de de işler yerinde."

1932-1933 de Kastamonu, Bayburt KÖy, Aldaiş Erkek ve Bolu Kız Öğretmen okulları kaldırılmıştır. Erkek 10, Kızlar 8 olmuştur. Hepsi 18 dir.

1933-1934 yılında Trabzon Öğretmen okulu ve Denizli KÖy Öğretmen okulları kaldırılarak Erkek Öğretmen okulu 8'e, Sivas, Erzurum Kız Öğretmen Okulları kaldırılarak Kız Öğretmen okulu sayısı 6 ya inmiştir. Hepsi 14 dir.

1934-1935 de Konya Erkek Öğretmen Okulu ortaokul olarak lise'ye katılmış ve Aduna Kız Öğretmen Okulu kaldırılmıştır. Hepsi 12 dir. 1935-1936 da değişiklik olmamıştır.

1934 yılında Türkiye'de 36 lise, 1936 yılında 100 muhtelif tiplerde öğretim yapan ortaokul 1930 yılında iki İmam Hatip okulu bulunmaktadır" (22).

Öğretmen yetiştirmek içinde en mühim olay, KÖy Öğretmen Okulu meselesidir. Bu konuya geçmeden önce, John Dewey'in raporuna dayanılarak çıkarılan "Maarif Teşkilâtına Dair Kanun" un üzerinde durmak gerekir.

22 Mart 1926 tarih ve 789 sayıyla çıkarılan bu kanun, 3.3.1924 tarih ve 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanununu destekler mahiyette olup, bu günkü millî eğitimimizin de bel kemiğini teşkil etmektedir. Bu kanunla Bakan Mustafa Necati, eğitimde meydana gelen boşluğu karşılamış ve hiçbir zaman bir nebze de olsa fesadlık getirmiştir. Kanunun bazı maddeleri şöyledir:

"Madde: 3- Maarif Vekaleti veya diğer bir vekalet tarafından açılmış veya lüzumuna göre açılacak mekteplerle bilumum nüvuvi mekteplerin derecelerinin tayini maarif vekaletine aittir. Diğer vekaletlere merbut orta tedrisat derecesindeki mekteplerin programları alakadar vekaletle Maarif Vekâleti tarafından müştereken yapılır. Yüksek tedrisat mekteplerinin programları Maarif Vekâletinin mütalaası alınmak şartiyle ait olduğu vekâlet tarafından tanzim ve maarif Vekaletince tasdik olunur.

Madde : 4- Türkiye'de hiç bir mektep Maarif Vekâletinin rüsumat ve muvafakatı olmaksızın açılamaz. Vekâletler muayyen tahsil devreleri haricinde kendi memur ve mensupları için muvakkat kurs ve talimhaneler açabilirler.

Madde : 5- İlk mektepler :

1- Şehir ve kasaba gündüz
2- Şehir ve kasaba yatılı
3- KÖy gündüz
4- KÖy yatılı mekteplerdir.

Gündüz mektepleri Vilâyetlerin idare-yi umumiye varidatiyle açılır.

Şehir ve kasaba yatılı mekteplerinin muhtaç ve fukaraca çocuklara mahsus olmak üzere Maarif Vekâleti açacağı bu nevi mekteplerin aranılacak şartları nazım olmak üzere Vekâletin müsaadesiyle mahallî idareler ve belediyeler tarafından dahi açılabilir.

Köy yatılı okulları, okulsuz olmayan köylerin çocuklarına mahsustur. Bu okullar genel umumi ve gerekse hususi bütçelerle idare olunabilir.

Bilumum köy okulları idare ve talim heyetleri, çocukları köy muhitinden ayırmayacak bir talim ve terbiye usulü takip ile mükelleftir. Köy okullarının tahsil müddeti on altı yaş neticesidir (23)"

Madde : 7- Orta tedrisat müesseseleri: 1- liseler, 2- orta okullar, 3- ilk muallim okulları, 4- köy muallim okulları.

Bu okullardan başka yüksek ve orta muallim okulları vardır.

Yüksek muallim okulu lise muallimlerinin, orta muallim okulu orta okul ile ilk ve köy muallim okullarının muallimlerini ve ilk tedrisat müfettişlerini yetiştirir.

Madde: 12- Memurin hizmetinde asıl olan muallimliktir (24)"

Bu kanunun öğretmen yetiştirme esasları ile ilgili 12. maddesidir. Bu kanunla öğretmen okulları lağvedilmiştir.

Cumhuriyet devrinde, öğretmen yetiştirme meselesinde ilerideki bir adım köy öğretmen okullarıdır.

"İlk mektep muallimi ihtiyacını karşılamak üzere Cumhuriyet devrinde alınan tedbirlerin biri de köyde yetişmiş çocukları alıp ilk tahsilleri üstüne üç senelik bir zamanda umuri, meslekî ve sahalli bilgiler vererek onları öğretmen yapmak ve köy mekteplerine vermek olmuştur. Bu maksat ile 1927-1928 ders senesinde Konisli yüksek öğretmen okulu köy muallim mekteplerine çevrilmiş ve Hayderi'de ikinci köre'de köy muallim mektebi açılmıştır(25)

Köy öğretmen okulunun iki maksadı vardır. Birincisi köylünün bilgi ve kültür seviyesini yükseltmek, diğeri de, köylüye ait olan, tarım ve sanat bilgilerini vermek, umumi yerden, bizzat iş üzerinde icrasına başlanılması, bilgi ve bilgisizlerin öğretmek suretiyle onların refahına çalışılmasıdır.

Bu okullara, beş sınıflı köy ve çelik ilkokullarını bitirmiş çocuklar parasız yatılı olarak alınmışlardır. Okulda okudukları süreye karşılık, beş yıl köylerde öğretmenlik yapmaları mecburi tutulmuştur. Beş yıl sonra eğer köy öğretmenleri isterlerse bir imtihan geçirmek suretiyle şehir öğretmenliğine başlarlar. Mecburi hizmetin ve imtihanın konmasının sebebi, bu öğretmenleri köylerde tutabilmek içindir. Fakat öğretim ve yönetimleri bozulmuş olmasa idi, neticesinde bu okul, faydalı bir etkiyi

yapamamıştır. Bunun bir sebebi de devletin hızlı olarak bu lâtta ı eğitim seferberliğinin kuvvetten düşmesi, köy öğretmen okulu mezo-leşine gerekli önemin verilmeyişidir.

Köy öğretmen okullarında okutulan dersler şunlardır: (26)

DERSLER	1. Sın.	2. Sın.	3. Sın.
Türkçe	5	5	5
Millî Tarih ve Medeniyet Tarihi	2	2	1
Coğrafya	2	2	1
Yurt Bilgisi	-	1	1
Ruhiyat, İçtimaiyat ve Terbiye Hafızasıhhası	-	3	2
Din Dersleri	1	-	-
Musiki Dersleri	1	-	-
Tatbikatı Mesleki	-	-	6
Tabii İlimler	2	2	1
Hesabiyat	4	3	2
Hayatiyat Hafızasıhha	2	1	1
Resim	2	2	1
Musiki	2	2	1
El İşleri	1	1	1
Yazı	1	-	-
T e k ü n	24	24	24

Bu okullarda, sergün öğleden evvel dört saat ders gösterilmiş, öğleden sonra iki saat uygulamaya ayrılmıştır. Son sınıf öğrencilerine, okul hekimi tarafından, ilk sağlık yardım tedbirleri, pansuman, açık yarada protik olacak ilâçlarla ve açı çıkma vesaikası verilmiştir (27).

1933 yılına kadar sayıları 4 e çıkan bu köy öğretmen okulları, çeşitli sebeblerle yaygınlaştırılmayarak kapatılmışlardır. Bu dönemde gesir öğretmen okullarının sayısı da 16 dır. Öğretmen okulunun ortalama mezun verme kapasitesi yılda 700 öğretmendir. Türkiye'nin öğretmene olan ihtiyacı yanında bu rakamın yetersiz olduğu muhakkaktır. 1933-1934 yılı istatistiklerine göre öğrenci ve öğretmen sayıları verilecek olursa mevcut öğrenci sayısına bile öğretmen miktarı kafi gelmediği görülecektir. İlkokullara devam eden öğrenci sayısı 1933-1934 yıllarında şöyledir (28).

1- İlköğretimi takip edenler: Erkek : Kız : Toplam
384.063 213.300 597.363

2- Öğretmen Okulu takip edenler (alnız meslek sınıflarını alınmıştır, orta kısmı alınmamıştır.)

Erkek : Kız : Toplam
1376 1350 2726

2129 öğrenci de Öğretmen okulu orta kısmına devam etmektedir.

3- 1933-1934 ders yılında şehir ve köylerde bulunan Asil ve Vekil öğretmen listesidir: (29)

Muallimin bulunduğu yerler	Muallim Adedi					
	Erkek		Kadın		Toplun	
	Adet	% nisbeti	Adet	% nisbeti	Adet	% nisb.
Şehirlerde	3.300	41.7	4075	84.2	8375	55.2
Köylerde	6021	58.3	765	15.8	6786	44.8
Yekûn	10321	100.0	4840	100.0	15161	100.0

Bu sayıya göre köylerde ve şehirlerde çalışan 642 vekil öğretmen dahildir.

Öğretmen okullarında çalışan ve her okula düşen öğretmen sayısı (30).

Yıl : 1933-1934

	Öğretmen Sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam
Asil ve Vekil öğretmen sayısı	171	83	254
Her Okula düşen Öğretmen sayısı	11	6	17

1.3. Öğretmen yetiştirilmesinin bir problem olduğu :

Türkiye'de öğretmen yetiştirilmesi meselesi, devlet düzeni içerisinde bir bütün olarak ele alınmamıştır. Halbuki eğitim, toplumsal bir oluşum olması nedeniyle, tek başına bir mesele olarak ele alınmalıdır. Çünkü, toplum felsefesini devlet felsefesinden, devlet felsefesini de eğitimin amaçlarından ayrı düşünmek imkânsızdır. Tarihinde tanzimatla başlatılan batıya uyma hareketi, toptancın devlete aşırı bir hareket olmamasına rağmen, devleti seyirci etiren bazı kurumlara güvenilir olduğundan eğitimi de et-

tisi altına almıştır. Bu etkilerle ortaya çıkan Sayri Efendi, Selahattı, Fatih ve Emrullah efendinin görüşleri, baştaki asıl sebepten dolayı bir bütüne ulaşmamış yarım kalmışlardır. Hatta Meşrutiyet yıllarında o tüm yenileşme görevi eğitimcilere verilmiş, eğitimciler, bu işi tek başına yerine getiremediği için, meselenin kolayına kaçmayı daha uygun bulmuşlar, çıkardıkları kanunlarla ve yaptıkları isim değiştirmeleriyle meselelere çözüm bulunduğu görünmüşlerdir. Halbuki gerçek bir eğitim reformu, devletin bütün kesimleriyle beraber ele alınacak bir reformdur. Devletin gidişine uyacak olan eğitim, kendi içerisinde felsefe, amaç, muhteva ve yöntemlerini değiştirerek buna göre geliştirecektir. Yeni eğitim reformu denince akla ilk gelen şey, felsefe, amaç, muhteva ve yöntemlerdeki meydana getirilecek müsbet değişikliklerdir. Öğretmen yetiştirme meselesi de, eğitimin bir unsuru olduğundan onu tek başına ele alarak büyük davaların çözümünde kullanmak, büyük davaları küçük vasıtalarla çözmek anlamına gelir ki, doğru olmamasına gerekir.

1848 yılında öğretime açılan Öğretmen okulu tecrübesini de bu anlayışın dışında da erkenlemek mümkün değildir. Ele toplumun çoğunluğu tarafından kabul edilen geleneksel eğitim kurumlarının varlıklarını sürdürdükleri bir ülkede, ferdi hareketlerin uzun zamanda başarılı olması bile güçtür. Çünkü halk Tanzimattan beri getirdiği eğitim alışkanlıklarına devam ettirmiş, devrin yöneticileri halk tabakalarıyla, atılan teknik hatıfleri arasında dengeye girmek yerine, atılan kültürel aralarında yakınlık kurmayı uygun bulmuşlardır. Bu durum bir çok psiko-sosyal meselenin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Her şeyden önce, halk atılan kültürünü kendine yabancı gördüğü için, onu savunanları da yabancıların uzantısı olarak kabul etmiş, alışılagelmiş kişileri kendinden saymamış, onun getirdiği yeniliklere de güvenle bakmıştır.

Türkiye'de okullaşma ve öğretmen yetiştirme meselesini de bu tarihi zeminin dışında da erkenlemek güçtür. Askeri bir sebepten dolayı Osmanlı- Türk toplumuna giren, okul, başından beri türlü engellerle beraber gelmiştir. Bunun karşısında medrese ve tekke direnç olmuş, Balkan dışında bu çatışma bu kadar, fakat bu çatışmalar bir sentezle varılmamıştır. Sonunda devlet bu çatışmalara son vererek okulu desteklemiş ve medrese-tekke geleneğine son vermiştir. Ata Medeniyetini getirmek istiyenlerdeki okul, bunu yapamamış, fakat geleneksel okul sistemlerini yıkmakla başarılı olmuştur.

Bütün bu kötü durumlara rağmen, bir azınlık bir geleneğe sahip olan bu okullar, bir çok ilim ve fikir adamı, memleketimizin kültür camiasındaki işçileri yetiştirdiği, cumhuriyet hükümetlerinin bu okullar olduğunu ve bir çok fikir ve ülkü adına eğitim gördükleri fikrî edinilmelidir.

1- [illegible]: Ölçülerinin tespiti ve [illegible] ölçü [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] = 1970, s. 291.

2- [illegible], [illegible]: [illegible] ölçüsünün [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]-1976, s.1-2.

3- [illegible], [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] - [illegible] [illegible], [illegible]-1969 s.5.

4- [illegible], [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (1960-1969), [illegible] [illegible], [illegible], 1969, s.5.

5- [illegible], [illegible]: [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-1969 s.395

6- [illegible], [illegible]: s.6-8. s.2.

7- [illegible], [illegible]: s.1-8. s.399

8- [illegible], [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible]: 2, [illegible] [illegible]-1971 s.627.

9- [illegible], [illegible] [illegible], s. [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], s.1-2-1972, s.27

10- [illegible], [illegible]: s.1-2-. s.30

11- [illegible], [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]-1971, s.3-21

12- [illegible], [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],

17- a duke Lu, ref. P.
• anl
18- ...ow..., ...n
19- ...ow..., ...n
20- ...
21- ... (...) ...
22- ..., ... :
23- ...
24- ..., ... :
25- ..., ... :
26- ..., ... :
27- ..., ... :
28- ...
29- ...
30- ...
31- ..., ... :
32- ..., ... :
33- ..., ... :

2. [illegible]

2.1. [illegible] (1887-1921)

H A Y A T I :

" [illegible] (1887-1920) [illegible] sonra [illegible] tıbbat devrinde gazetecilik yapmış, Avrupa'ya kaçarak Jeune Turklerle işbirliği kurmuş, II. Meşrutiyetin ilanından sonra Şûrâ-yı Ümmet'e [illegible] Mülkiye mektebini bitirmiş, Hukuk mektebinden okulu müdürü iken [illegible] ilk reformların gelişmesi amacıyla fikirler ortaya atmış, bunları örgütleştirmek için bilhassa çalışmış ('Ente[illegible]ge, Ankara, Adana, İzmir illerinde maarif müfettişliği yapmış) devletli ve ilkeli bir eğitimci" dir(1).

[illegible] doğum ve ölüm tarihleri tartışmalıdır. Bazı kaynaklar 1887-1921 yılları arasında yaşadığını belirtirken (2), bazıları 1882-1921 yıllarını göstermiştir (3).

Fevzi Kurtay'a göre:

" [illegible] (1887-1921), eğitim alanında çalışmış asıl bir aileden gelen ateşli bir Türkçüdür. 1908'den önce ittihatçı ilişkileriyle dolayı yurt dışına kaçmış, Cenevre ve Berlin'de Meşrutiyetin ilanı üzerine İstanbul'a dönerek gazetecilik yapmıştır. Birinci dünya savaşından önceki yıllarda Anadolu'da, özellikle İzmir ve Ankara'da öğretmenlik ve maarif müdürlüğü yapmıştır. [illegible] bu dönemde [illegible] (Yükselme) gibi gazete ve dergilerde yazılar yazmış, [illegible] adlı pedagojik bir deneme çalışmış ve İzmir'de bir [illegible] okulu [illegible] ilkeleriyle ilgili [illegible] verdiği raporu [illegible] adlı küçük bir kitap halinde yayınlanmıştır.

[illegible] 1915 de İstanbul'da çıkardığı [illegible] ve [illegible] adlı eseri, [illegible] (1911-1975) tarafından etimolojik bir sözlüğü kitapları arasında anmaktadır.

(Türkiye'de [illegible] Düşünce Tarihi I... 265) (4)

Birinci Dünya savaşında [illegible] Ankara maarif müfettişliğine bölünmüş ve [illegible] olarak meşrutiyetin ilk yıllarında [illegible] vazifeli iken ortaklar için Almanya'ya gitmiştir. (1918) [illegible] bu tarihten itibaren Avrupa kaçmıştır" (5)

1910 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti, Kastamonu'dan Şark Ocakları Müfettişliğine tayin olunan Dr. Rıfat Bey'i, Cemiyet ve Hürriyet gayelerini tanıtmak ve Cemiyet'in faaliyetlerini kuvvetlendirmek üzere Kastamonu'ya gönderdi. Dr. Rıfat Bey, Kastamonu'da Cemiyet'in kuruluşunu sağladıktan sonra Çankırı'ya geçti. Çankırı'da Cemiyet'in kuruluşu, Çankırı Mebusu Hüseyin Kazım Bey (Kadı-noğlu) ile Çankırı Müftüsü Mehmet Emin Efendi'nin Cemiyet'e girmeleriyle gerçekleşti. Bu iki zat, Cemiyet'in Çankırı'daki ilk kurucuları oldular. Daha sonra Çankırı Müftüsü Mehmet Emin Efendi'nin yerine Müftü Hüseyin Efendi'nin Cemiyet'e girmesiyle, Çankırı'daki Cemiyet'in kuruluşu tamamlandı (1).

Çankırı ve çevre şubelerinin Cemiyet'e girmeleri 1910 yılında Dr. Rıfat Bey'in Çankırı'ya gelmesinden sonra hızlandı. Cemiyet'in Çankırı'daki kuruluşuna katılan ilk kişiler arasında Çankırı Müftüsü Mehmet Emin Efendi'nin oğlu Mehmet Şükrü Efendi (1883-1943) ile Çankırı Mebusu Hüseyin Kazım Bey'in yeğeni Hüseyin Hüsnü Bey'in adları geçmektedir (2).

Çankırı ve çevre şubelerinin Cemiyet'e girmeleri 1910 yılında Dr. Rıfat Bey'in Çankırı'ya gelmesinden sonra hızlandı. Cemiyet'in Çankırı'daki kuruluşuna katılan ilk kişiler arasında Çankırı Müftüsü Mehmet Emin Efendi'nin oğlu Mehmet Şükrü Efendi (1883-1943) ile Çankırı Mebusu Hüseyin Kazım Bey'in yeğeni Hüseyin Hüsnü Bey'in adları geçmektedir (2).

Hüseyin Hüsnü Bey'in kaydettiğine göre, Mehmet Şükrü Efendi ile Hüseyin Hüsnü Bey, Çankırı'da Cemiyet'in kuruluşunu 1911 yılında tamamlamışlardır (3).

Çankırı'da Cemiyet'in kuruluşu ile ilgili olarak Mehmet Şükrü Efendi'nin oğlu Mehmet Emin Efendi'nin anlattıkları şöyledir (4):

"Babam Çankırı'da Cemiyet'in kuruluşunu sağlamak için Dr. Rıfat Bey'in Çankırı'ya gelmesinden sonra Cemiyet'e girdi. Babam Cemiyet'e girdikten sonra Çankırı'da Cemiyet'in kuruluşu tamamlandı.

[illegible] [illegible] [illegible] [

şöyle diyor:

> "Emellerimiz, makasatlarımız ifşa ediyor ki, bize metin ve esaslı bir terbiye ve tahsil lazımdır. Metin ve esaslı Terbiyenin ancak aşağıdan yukarıya doğru tekamül eden bir cereyan dahilinde olduğunda kanaat ve imanımız vardır. Yalnız bir kısım zümre-i memure yetiştirmekle tealii vatan mümkün olmıyacağını Badisat ve vakayi isbat eyledi. Yukarıdan aşağıya doğru inen terbiye ve tahsil kadar, hatta ondan ziyade ziyadan-bolaya yükselen terbiye ve mektebe ehemmiyet verilmek icabeden bir asırdayız" (11).

Ethem Nejad, devrin maarif vekili Emrullah Efe dinin "Tuğba Ağacı" nazariyesini tenkid etmekte ve ilk öğretimi savunarak aşağıdan yukarı doğru yükselen bir eğitimi teklif etmektedir. Ethem Nejad, eğitimin reforma tabi tutulmasında üzerinde ısrarla durulacak birinci nokta, sağlam bir temel üzerine eğitimin oturtulmasıdır demektedir. İkinci konu olarak öğretmen yetiştirilmesi meselesini ön sürerek devrin öğretmenlrini üç grupta toplayarak değerlendirmek ister. Bunlar:

> "Hiç bir mektep görmemiş evliyetmamalı muallimler,
> Eski Darülmuallim ve idadi mezunları
> Yeni Darülmuallim mezunları.
> Bir de bu sene Darülmuallimlerden neşet edecek dört beş bin muallimler vardır ki, bunların tabii şeraiti en iyi o anlardır. Bunlara pek az himmet olunursa kendilerinden iyi istifade edilir" (12).

Bir ve iki numaralı muallim arasında pek fark yoktur. Bunlar arasında öyleleri vardır ki, bunların okulları işgal etmeleri caizdir. Bu gruptakilerden bazılarına seçerek diğerlerinin içine son verilmelidir. Bir ve iki numaralı öğretmenlrin ıslahları şarttır. Fakat kısa devreli kurslarla bunu yapmak faydalı olamaz. Eski hocaları ıslah etmek için fedakarlıktan kaçınmamalı, bu öğretmenleri öğretmen okullarına sevk ederek altı aylık ve bir yıllık öğretime tabi tutmalıdırlar. Bu öğretmenler iki açıdan eğitime ve öğretime tabi tutulmalıdır (13):

> Eğitim
> Ders
> Muallimlere verilecek terbiye, iptidai talebelerine verilmesini istediğimiz ağaç gibi bahçesinde muharrer terbiye ve hutabık olmalıdır. Ders için o kadar ali malumat iktisa etmek, daima amali ve tatbiki olmak ve muhakeme ve bütün kuvvetlerini faaliyete geçirmek şartıyla ders programları şöyle olmalıdır.
> Türkçe
> Din Terbiyesi
> Ahlak Terbiyesi
> Pedagoji

Hisset (insan
Ahlâk-ı ecnebi (...ıf ve ...lûk
Terbiye-i ...ıtıkiye (...ce ...ın)
...n cafya
...l qlend
...ecib
...ıtmatik
...ustafa" (14).

...ucu ...ıdı, yani ...ıatın e...ıla ...u ...ıma ...a. Hikâye...ıq bir ...ıdo ...ıtuo" ...ıdu ...ıma ...ıvaatlarını ...ıl...ıl...ıa ...ı t...ıp ...ıtıla...ı. ...u ...ıvaatlar şunlardır:

...ıu ...ar, ...ıeotiler
...ıyaset o ...ıe...ıtıler
...yi ...ı ...atıiğiler
...ıatın ...ıirgiliee

...ıu ...ıa ...ıvaatlara ...ı ...ıebrein yetiştirilmesi ...ıi ...ıeliş...ıalandırır. ...ır ...ıa ...ıla ...ıcıla bir ...ıilde ...ı ...ıeliştirilmesi eğin ...ıaktı ...ıyaatçılarını ...ı ...ıetiştiricilik ...ıe...ıne ...ıarılsa ...ıacağı, diğer ...ıyı ...ı ...ıetiştiricinin de ...ıa ...ı ...ıetiştiricilik ...ıni ...ıraıdır (15)

...ıuca ...ıdı'a göre, bir ...ilenin ...ı...ıleyebilmesi için ...ı ...ıetiş...ın ...ıecek ...ıyları o...ıalıdır :

"...ıalişin ...ıeriye-i ...ın ...ıuca ...ıyaatçının ...ıalışma ...ıir d...ıüne...ıe ve ...ıica-i ...ıevsim ...ıreıdiyiz.

...ıiliyet ...ıicai ...ıelkin e...ıilmelidir.

...ıusi ...ıeyler, ...ıalanatsız ...ıiyade ...ıabiliyet ve ...ırveul ...ıilmesine ...ıraiş ...ı ...ıerbiye ...ıtmelidir.

...ıir ...ıde ...ıoğlu ...ıeyler ...ıatbiqata ...ıayanmalı ve hiç ...ıayıtsız ...ıaha ...ıüzdeğiricel ...ıelimle verilmelidir.

...ıeyler ...ı ...ın...ıilmeyle u...ıt uyu...ıa ...ıalıdır.

...ıeyin ...ıeriyini ...ıeğiştirmeğe ve ...ıecelî ...ıt ...ıuy...ıu ...ıatmaıdırılmalıdır.

...ıetiştiricilerden ...ıiğerine ...ıuçlarda ...ırmuriyet ...ıüşünceleriyle ...ıilmiyet verip, ...ırlı ...ıüşkünlerin ...ıe...ıire ...ıi ...ıeyin ...ıittiği ...ıibi ...ıetiştirmeğe ...ıalışmalıdır. ...ır ...ıülliyeyle ...ıu ...ıu ...ıeyler ...ıyanın ...ıeğişmeğe ...ıalışır" (16).

...ıuca ...ıdı'a ...ıöre ...ıülli de ...ıeal ...ıyan ...ıuçların ...ıyi ...ıu...ıtiğini ...ıöylüyor, ...ıaşlar ...ıağlı ...ıiyanın ...ıanatçı ...ıetiştirilmesi, ...ıerbiye, ...ıu ...ıuçlarının ...ıunu bir şey değildir. ...ıül...ı ...ıeal ...ıu ...ıaşlar ...ıe ...ıüşünüşü ...ıülliyi ...ıuçlara ...ıvaşını ...ıevalli bir ...ıyaşa...ıa ...ıart ...ıldığını ...ıe ...ıeal ...ıuca ...ıdı, ...ıüşünü...ıü ...ıu ...ıe...ıevalli bir ...ıeaiele ...ıeal ...ıaşmalıdır ...ıvuşarak, ...ıüşünüşü ...ıa...ıuşturmaşın ...ıavuşa ...ıuşulmasının ...ıart ...ıldığını ...ıöylüyor (17).

[illegible] (10)

[illegible] (11).

[illegible] (12).

[illegible]

[illegible]

Bir çok Avrupa ülkesi millî amaçları için beden eğitimine çok fazla önem vermişlerdir. Türkiye için beden eğitiminin önemi ve gayesi şöyle olmalıdır:

> "Evvela askeri bir milletiz, onun için iyi askerler yetiştirmeliyiz. Saniyen ahlâk ve bazı sair kabiliyetlerimizi temniye ve iade edecek bir hayat-ı bedeniye kurmalıyız.
>
> İyi asker olabilmek için sıhhat, cesaret ve girişkenlik lazımdır, iyi terbiye-i bedeniye ahlâkî ve ruhî terbiye için çok kere esas olur. Zaten terbiye-i bedeniye fikrî terbiyenin temelidir. Mevcudiyet-i fikriye, terbiye-i bedeniye sayesinde cüret ve cesaret kazanır.
>
> Bu halde terbiye-i bedeniye programı şöyle olmalıdır :
>
> İsveç cimnastiği ve terbiyevî oyunları
> Askeri talim ve endant...
> Harp oyunları, dağlarda bayırlarda pusularda harpler
> İzcilik
> Müsabakalar, sporlar, eski Türk sporları.
> Banço işleri, el işleri, fenni ve terbiyevî gezinti ve yürüyüşler. (21).

Bütün okullarda beden eğitimine önem verilmesi yetmez, aynı zamanda beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek gerekir. Beden eğitimi de ilmi olarak Avrupa'ya öğrenci gönderilmeli ve öğretmen okulu bünyesinde bir beden eğitimi bölümü kurulmalıdır. Öğretmen okulu içerisinde açılacak olan bu beden eğitimi bölümünün öğrenim süresi 1-2 yıl olabilir. (22).

Ziraat Eğitimi :

Ziraat öğretiminin iki önemli yanı vardır. Birincisi fenle ilgili teorik yanı, diğeri umumi ve uygulamalı yanıdır. Köy öğretmenleri bu iki kısmı da çok iyi kavramalıdırlar. Çünkü, çocuklara ve köylülere ileri ve nedeni ziraat bilgileri vermeleri gerekecektir (23).

Ethem Nejad, Ziraat öğretiminin önemini belirtmek için batı ülkelerinden, bilhassa Amerika'dan örnekler vererek, ziraat öğretimi ve bir çok ürünlerin yetiştirilmesi konusunu uzun uzun anlatır ve Türkiye'de bu davaya önem verilmesini ister (24).

Memleketin kalkınması, sanayileşmesini ve ilerlemesini sağlamak için, bir yandan öğretmenlerimizi ziraat bilgileriyle doldurmalı, diğer yandan da, devlet bütün teşkilatiyle ziraati desteklemelidir. Bu sayede hem birden çalışma yaygınlaşır, hem eğitim ıslah edilmiş olur, hem de memleket kalkınmış olur.

[illegible] almaq prinsipini müəyyən etdi və fəhlə [illegible]. Onun prinsiplərinə görə fəhlə [illegible] üçün, prinsiplərə tabe olmaq şərtilə tərəf müqabili [illegible] və öyrənmək və yerləşdirmək [illegible]. Bütün işçi [illegible] üçün [illegible] olmalıdır. Bu [illegible] bir [illegible] burjua [illegible] olmalıdır. Onların [illegible] qalxan və uğurlu burjua [illegible] [illegible].

İş fəhlələri burjuaziyanın [illegible] burjuaziyanın [illegible].

[illegible] burjuaziya [illegible] burjuazi [illegible] burjuazi idi, bu [illegible] [illegible]. [illegible] fəhlə və burjuaziya, [illegible] [illegible] [illegible].

Bir [illegible], bir [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: 1- [illegible] [illegible] [illegible]. 2- [illegible] [illegible]. 3- [illegible] [illegible]. 4- [illegible] [illegible]. 5- [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] (29).

Onun [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (33).

[illegible] (34).

[illegible] (35).

[illegible] (36).

rulan Köy Enstitülerinin üzerinde en etkili bir eğitimci olduğunu da burada belirtmek yerinde olur. Başlıca onun eğitimle ilgili, meslek eğitimi ve Türkçü Turancı siyasi anlayışlı, ülkemizde eski mutlu ve gerçekçi yerini almamı, Türk Milletinin kalkınmasının sağlanmasıdır.

2.2. ZİYA GÖKALP : (1876-1924)

HAYATI :

Ziya Gökalp, 23 Mart 1876 yılında Diyarbakır'da doğmuştur. Gökalp'in doğumu, Osmanlı İmparatorluğunun en bunalımlı günleri olan Meşrutiyetin ilanı günlerine rastlar. Ziya Gökalp, İlkokulu ve idadiyi Diyarbakır'da tamamladıktan sonra, yüksek öğrenim için İstanbul'a gelerek Yüksek Baytar Okuluna kaydolmuştur. Bu dönemde siyasî olaylara karıştığı için dokuz ay hapis yatan Gökalp, hapisten çıktıktan sonra Diyarbakır'a sürgün edilmiştir. Diyarbakır'da amcasının kızı ile evlenerek kendini okumaya vermiş, doğu düşünce sistemleri ile Batı felsefesini ve sosyolojisini incelemiş ve bunların karşılaştırılmasını yapmıştır.

İttihat ve Terakki Cemiyetinin Diyarbakır şubesini kurduktan sonra, 1910 yılında bu cemiyetin İstanbul'da toplanan kongresine Diyarbakır delegesi olarak katılmış ve cemiyetin genel idare kuruluna seçilerek İstanbul'a yerleşmiştir.

Bu sıralarda yeni dil hareketini başlatan "genç kalemler"i desteklemiş, Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem ve Ahmet Hikmet Müftüoğlu gibi Türkçü-edebiyatçıların, edebiyat ve Türk dili üzerinde yapmaya çalıştıkları Türkleşme hareketini fikri yönden desteklîyerek muarızlarına karşı onları korumuş ve savunmuştur.

İstanbul'un işgalinden sonra tutuklanarak Malta'ya sürgün edilmiş (1919), 1 yıl 11 ay Malta'da sürgün hayatı yaşadıktan sonra, 30 Nisan 1921 günü İtalya'ya oradan İstanbul'a ve 13 Haziran 1921 de de Ankara'ya ulaşmıştır. Ankara'dan Diyarbakır'a geçen Gökalp, orada "Küçük Mecmua"yı çıkarmaya başlamış, "Küçük Mecmua" da ortaya koyduğu fikirlerle "Kuvayı Milliyeciler"i desteklemiştir.

[illegible] ve İrfanî dikkatini [illegible] ilâhî varlığı olarak ortaya çıkmış, 24 Mart 1924 yılında ordu nizamından [illegible] Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına vekâlet etmiştir.

Eserleri:

Müteaddit [illegible] makaleler, tercümeler, [illegible] yazıları, Ankara-1972. Din ve edebiyat, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara, 1972. Psikoloji, Felsefe-Sosyoloji ve Medeniyetler, Fenerbahçe Cemiyeti Neşriyatı, 24, İstanbul-1960. Bir Edebiyatçı Hatırası, Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara, 1976. Terbiyevî Konular ve Dinî Meseleler, Ord. Prof. Ahmet Arslan, Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul-1973. Millî Mecmua ve Millî Edebiyat, Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Dergâh yayınları, İstanbul, 1982.

Hakkında:

Ahmet Hilmi Hiya: Hiya Ünlü, Hayat Kitabevi, İstanbul-1960. Ahmet Hilmi Hiya: Emekleriyle Gönül Edebiyatı Örneği, Kitap: 2, Selçuk Yayınları, Hayat Kitabevi, İstanbul-1966 Abdülkadir Hiyaoğlu, Diyanetin Büyük Hizmetleri: Hiya Ünlü, Emekleriyle Ahmet Hilmi ve Çocuklarının Kaleminden Anne ve Babaları Hakkında Hatıralar, Cilt: 2, İstanbul-1966, Akdoğan, Hayatı : Ahmet Hilmi Hiya Ünlü ve Kitapları Hakkında Bir Araştırma, S. 2, S. 7, Mart 1968, S:5-14. Apaydın, Ahmet Hilmi Hiya Ünlü, Diyanet Aylığının Kuruluşunun 50. Yılı Münasebetiyle Açılan Resim Sergisi Kataloğu, Sayı: 9, Ankara-1953, Apaydın Ahmet Hilmi Hiya Ünlü Hayatı Eserleri ve Hizmetleri, Marifet Matbaası, İstanbul-1974. Kahraman, Prof. Dr. Ahmet Hilmi Hiya Ünlü'nün Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserlerinin Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Ankara-1975, Açıkgöz, Ahmet Hilmi Hiya Ünlü'nün Hayatı ve Eserleri, (Lisans Tezi), İstanbul-1975

Eserleri:

a- Orijinal Eserleri :

1- Türklerde veya Türkçülük

Ziya Gökalp'in düşüncesinde önemli yer tutan bir görüş Türkleşmekti. Hatta denilebilir ki Türkleşmek, Gökalp düşüncesinin esasını teşkil eder. Gökalp Türkleşmek görüşü, kültür havuzu içerisinde ele alındığında sosyolojiktir. Ama işin bundan başka bir havuzunun eşitlenmesi, Gökalp'ın Türkleşmek görüşünün esasını da oluşturmaktadır:

"Halk, kültürün (kavram) seçebildiğinde hiç bir irade kullanılmadan yaptığımız ilişki ve etkileşimi bize en açık şekilde anlatır :

> " Cemiyetlerin hayvanlarının nevi değişmiş normal terakkiyatın ve tekâmülü bir derecede ihtiyaç ediyorsa, insanın hayli geçinin terakkiyat ve tekamülü de tıpkı öyledir". (35) " Bir cemiyetin hüsn-i terbiyesinde bu layeni yani ecnebilerden tecavüzü ve sulu çeşitten mecburlar "kavmi ecnebiler" dir. Bu ecnebilerin nesrini ve cemiyetin kavmiyetini tehlikeye atmamak için ecnebi ..."

Gökalp'e göre bir toplumdaki kültürü oluşturan çeşitlerin hepsi millî değildir ve örnekler şunlardır : Dinî ahlâk, ailevî ahlâk, mahallevî ahlâk, bedevî ahlâk, ihtisadî hayat, ilmî hayat, mahallî hayat, sınaî hayat. Bu hayatlarının bir kısmı milletler arası bir nitelik taşır. (36)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp'a göre millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

Ziya Gökalp, bir milletin nasıl tanınacağını da belirtmektedir. Gökalp, millî olmanın veya olmamanın, o toplumun millî olduğunun veya olmadığının ölçüsü, dinmiş çiğde dövme ölçüsü değildir : Uygarlık ortak malıdır beşeriyet namınadır. Bir toplumda bir kısım o diğerinden alınmış ise, taklit olur. Bir toplumun kültürünü oluşturan unsurların da bir kısmı o toplumun ilmi, sanatı, ahlâkı, dini, hukuku, dilidir. Gökalp'a göre bu unsurların hepsi millî olmalıdır. Ancak bir toplumda bu unsurlardan bazıları millî olmayabilir. Çünkü bir toplumda millî olmayan unsurlar, o toplumun millî olmayan unsurlarıdır. (37)

olarak (Gölpınarlı'ya göre olasılıkdır. Aşık Yunus'a göre Yusuf'un Züleyha'ya ihaneti, Yusuf'un Züleyha'yı terkedip Mısır'a gitmesinden sonra olmuştur. Züleyha'nın ihaneti karşısında Yusuf'un gösterdiği tepki ve kaçışı ebedî bir ayrılığı ifade etmektedir. Yusuf'un Züleyha'ya dönüşü ise, Züleyha'nın ölümünden sonra olmuştur (37). Ayrıca Züleyha'da Züleyha'nın, ölümü ile ilgili bir hazırlık olarak değerlendirilebilecek, sultan değerini arayıp bulma, onu yeniden kazanma çabaları Yusuf'un Züleyha'yı terkinden sonra gelişmektedir.

Züleyha ve Züleyhanın muhtemel bir noktadan sonra tamamen bir değişim sürecindir. Yusuf'un ihanetiyle mahvolan dünyası yeniden oluşuma yolu, Yusuf'un kendisini sevdiğini ve onu istediğini öğrenmesiyle başlamıştır. Yusuf'un sevgisi bahsinden sonra Züleyha içinde yaşadığı çelişkilerdir. Yusuf'un ihaneti yüzünden onunla yaşadığı bir ölü de Züleyha'dır. Araştırıcılar ona "sen kusurlusun", kimisi grupları ona "sen kusursuzsun bu suna yüzünü" demişlerdir. Yusuf'un o her "bana Yusuf gözüyle bakan" dost" ölçülerini ölçtüler. Ancak bu kıstastan "kusurlar" yine de rastlanan, bir ilişkinin paydaşlarının ve kaynağına yönelen. Züleyha'nın Yusuf'u bağışlamasından sonra artık bir kusuru yoktur bu kaynağına. Artık ve ebedî, dilî, dilsel bir varlık olarak görülür., Yusuf'un değişimsel desteğiyle bir uyum yaşayabilmeye başlamışlardır (38).

Yusuf, Züleyha, Aşk bütünleşmeli fakat ideal aşkın dönüşümüdür. Züleyha'nın ihaneti, Aşk birliğini ortadan kaldırmıştır. Aşk ilişkisi yeniden kurulmuştur. Züleyha'nın ölümü karşısında Yusuf'un gösterdiği tepki ve kaçışı ebedî bir ayrılığı ifade etmektedir. Yusuf'un Züleyha'ya dönüşü ise, Züleyha'nın ölümünden sonra olmuştur. Züleyha'nın ihaneti karşısında Yusuf'un gösterdiği tepki ve kaçışı ebedî bir ayrılığı ifade etmektedir. Yusuf'un Züleyha'ya dönüşü ise, Züleyha'nın ölümünden sonra olmuştur.

Yusuf'un Züleyha'yı terkinden sonra gelişmektedir.

[illegible] (41)

[illegible]

2. [illegible]

[illegible]

> "[illegible] (42).

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

3. [illegible]

[illegible] la leyenda [illegible] dejó [illegible] en [illegible] una [illegible] de [illegible]:

> "[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

b- [illegible]:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] millî [illegible] (94).

"Tanzimat sebebi bence çabuk : ... Bizde millîyetçiliğin manasını millî bir heyecanla aldığı halde birçok memleketlerde kozmopolit bir yolda bulunmaktadır. Tanzimatçılar kozmopolit cihanşümul anlayışın içini doldurabilecek kudret değildir. İstanbul'daki kitaplığı tahlilleriyle karşılaştırılırsa bunu görmek kâfidir. İstanbul'da üç eski kitaplığa varmak için, [illegible] yüzlerce kitaplığa, [illegible] çürümüş kâğıtlar, [illegible] kafalarını [illegible] varmaya alıştık. Bizimki [illegible] bu sefer [illegible] kitaplığa, [illegible] kitaplığa, [illegible] kitaplığa,

[illegible] (97)

> "[illegible] [illegible]

Ekalp'e [illegible]:

> "[illegible]

'Ekalp'in bu [illegible]

> "[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

değerler, buğra olarak i ervi i is ...ürkçest ve anlamıyla çatış-
maktadır. Ayrıca, milli olan yan değerlerini kaybetmeye ev-
rensel değerleri kabul edebilmeli. (65)

Ama şöyle, Türkçü k, milliyetçi gençlerin e, aşırıya kaçıp mil-
li olan unsurlara, bu bu kadar geniş bir açıdan bakmaları ne-
denler. Milliyetçiliğin bir temsilcisi milli k ültürün i ilkelerini sa-
lamakta, diğer taraftan da, milletlerin ve ırkların birbirine üs-
tünlüğünü reddir. Hatta "bu alemin en büyük ırkı ırkımız" gibi
bir "ırkçılık manifi" ileri sürecek, fakat bu "ırkçılık manifi"
milli k ültüre ve milleti meydana getiren diğer uygun ölçüde a ğın,
hem milli kimliğe ve evrensel bir anlayışa kavuşmasına. Bu şekil
bilgili bir hoşgörü ve manifi b ğı ...ilmeye ayrılmıştır. (66)

Diğer ...ler, objektif ve ...ütünlüklü kültürü i ve y ...ğu la
yabilmesi için, bazı ...ş temsilcileri de devlet ...ğından. Ör-
neğin, bir devletin görevlerini iyi yerine getirebilmesi için
...ralı ...ünlara ...ğretten alınıp, hepsi ...ete ...ne verilmeli.
...ğ ...ü bu ...ülkede ...ğrenilmeli, bir ayrıl ...ma ...ün bir ...ğ
...ğay ...ğretiliğine çalışılıyor. Ayrıca, ...ç ...ğ ...ve yurttaşı bil-
gi ...ğini ...ğ ...lmıyor. Kültür-ve sağlık ...ğ ...ğ ...ğ ...ğ ...ğ
...ğ ...ğ ...ğ ...ğ

[illegible]

[illegible]

[illegible] (71)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (1.05-1.17) [illegible]

[illegible]

[illegible] (1.18) :

[illegible]

[illegible] 1.0 [illegible]

[illegible]

[illegible]

teolojisi o hâkimiyet bir. Yeni pedagoji anlayışının ne ölçüde ilerlediğini bu'dur.

Eğitimciğlu'nun yeni ve ciddi bir ders kitabı yazarı ve yayıncı kişiliğine sahip olduğu bilinmektedir. Ahmet Cevdet Paşa, Ebüzziya Tevfik (1869-1932), Hoca Ohannes Efendi, Ahmet Cevdet Paşa (1822-1895), Hafız Ahmet ve on dördüncü ölen Ahmet Mithat'tır. Eğitimciğlu ona etkili eğitimciler de yeni eğitimciler : Lavoisier (1743-1794) Pestalozzi (1801-1951), Montaigne, Herbart (1809-1941), Rousseau'nun eğitimci ile de Locke (1632-1699) ile (72).

Türk Eğitim ve eğitim tarihi iç yapısında bu'dur bir yeni olan eğitimciğlu bu'dur ve eğitimciğlu.

Eğitimciğlu :

Talim ve Terbiyede Hikâyeler, eğitimciğlu ve Evkaf, İstanbul 1328. Terbiye Hal, eğitimciğlu Matbaası, İstanbul 1327. Çocukların eğitimciğlu Terbiye, Vilâyet Matbaasında eğitimciğlu, İstanbul 1330. Terbiye ve Ders, Yeni Asır eğitimciğlu, İstanbul 1330 Terbiye, Ders Encümeni, İstanbul 1332. Ne Ne Olacak, Okul Encümeni, İstanbul 1330. Çocuk Terbiyesi, Emin Encümeni, İstanbul 1342. Büyüklerin Ne Ders, Kırık Hece Encümeni, İstanbul 1344. Erkek, Okul Encümeni, 1340. Okuyan Ne Ne Okul Encümeni, İstanbul 1345. Kız'a Öğüt, Vilâyet Matbaası Hikâye Kitapları, Ankara 1332. Pedagojik Hâtıralar, eğitimciğlu Matbaası, İstanbul 1334. Ders Kitapları, Okul Encümeni, Ankara 1330. Pedagojik Hâtıralar, Ders Encümeni, İstanbul 1342.

Eğitimciğlu :

Ders, Yeni Hikâye : Terbiye'de Ders Kitabı Yazarı Eğitimciğlu Matbaası, İstanbul 1326. Eğitimciğlu, Terbiyeci Okulu: Bilgisi, Ders : Ders Eğitimciğlu Yüksek Pedagoji Okulu Yayını, Ortaokul, Okulu Öğretmeni, Ne Ahmet Eğitimciğlu 1342-1342.

Eğitimciğlu :

a- Eğitimciğlu Öğretmeni

1- [illegible] :

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

2- [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

"Ndye sedenyet pôô yeni lemdine jelinee, bu dlobilie. ereyi endelyetôlo bily dlune vredi vunga nene dyeti bungaunda bailen gel zilo lela. Ndjeel dlodi se- loudiel, Diebet lilalem, lebeenemue ndjedrelie le- tudiesik vemiboe mimeel dlet ve nedi ide nelmdjet olea ap, ezdiell t endeje lapelle edi lie elodi- etdie".

A vet, zotenis "Ndye dije" eleeli, lije ujiu neel, bimin lundi deunlee ve nemi la a gnetiele, uzvi bie everile dido esti i ilmeil i lie nelmd lulu ji ji, elinde lun esti ve gel bene nelet nedjet lemilienie lip ve lueen yeme lie a le lepi ligie.

Yeeu yunenon le lil geve ditlet elelli: e enljet jeelen enfeeti, Lnide yeelee i lie ilmeila "Evnpa le'en eteeie lu, yeu ebuyezue" dije yuen ji e- lenljet lemelliemiea da ye nemlie, Uy a lenil uen- lena yeelee uli, lendelill, nelenmen yeelie ulena, dyenea yeelne eleve, vilelin depere belgeru yeelee lubu u deyelnuz vlelimile ilelenl, emera jeelen bungeyu, dplelemeel yeel e velelilen ze, el lil, Evnpa'lan lena aga a le lil, el ely a ilde elne gel milleel e elelen le 'des enula". (41).

Yelaeeyelu, lene fyelie lije lie ide lil el eueee elmel e lil, tle e lil ele u ele, eli e lil ildlen. elle elilelelil e lelgeri alle ne lenelen lieeie.

"1- a lieelil filenl, pelen, ea yeu, nelgela ne nel ve nelilel e'le e u i le le lenel elne nele. 2- lila aeeee, nelle lep e e eeveuu elelel elie, eeli ilgeeeu, nell e la ea yeu nelle lemelliel. ilel de e yee nelne. 3- ilen ieeelne ieeeyea, nelle ile nee yea nell lle nepe ve elee elelie a ve lel, e le lle le ll ve le l lep e, e ele ile le lilgee nden. nelleriel. yeel i el beyi e elelee, ielel tiple elee nelil nelee. nell eeye l, e ee beli ve e eeeee neeeu elenel lel ee. ilee nelgel, neee nelleli e lelel el ele. nel lle el l lee lel e lelgeu e lel e ee yel ee lelelgeu de elele" (42)

Ndye yleeel e lelel ve nelile e el nele lee nee nde eelie, e ee beyeel gelee e ve nelieel ligie ge - lile i le nelle ilelie : "y i lel el, e ile i nelle i l el lelel ieeel e. "y eelel, e ee e lie elee. ndye yeelgel, e el l l e eyel geeelel ieeelee ee - el ige beyeeee yeelle. e e eeye ele el, ie lle ee- ee, elelie ig e e ee eel, e e ele yel lel, e-

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ğitim anlayışını gördü ü ri ularla a latmaktadır. Müzeye- da g rdü er ayrı sal , bir eğitim anlayışına tekabül et- mektedir. İrinci salonda g rdü eğitim, çocuklara erçek iş yerine onların kopyalarının kommuniyle yaptırılmaktadır. altıcıoğlu buna "yüz yıl evvel ilerin esasları" demek- tedir. İkinci salonda el işlerinden bazı eşyalar kullanıl- maktadır. Fakat bunlar, gerçek ya atla iş ilişkisi olmayan t rdeki eşyalardan meydana gelmektedir. Üçüncü salonda gü- nüne değeri esasen kalmamış dan imal edilmiş eşyalar bulun- maktadır. Müzeler salonu diye adlandırılan kendi eğitim anlayışının bulunduğu yerde çocuklar, kendileri arayış bulmakta, inceleme ve araştırmalar yapmakta ve bu çalış- malardan sosyal fayda sağlamaktadırlar. Öğrenciler gördük- leri bu eğitim sonunda başarılarını kutlandıkları gibi, çevreye de örnek lık yapmaktadırlar. altıcıoğlu'na göre bu "müzeler salonunda" yapılan eğitim gerçek hayatın kendisi- dir. Burada "kitabi bilgi" olmadığı gibi "dersler" de yok- tur. Öğrenciler çeşitli faydalı olan konularda "yaşadıkları hayata değil" , "hayatiyeti çok ilgilendirenden az ilgilendi- rene doğru bir çalışma" içinde bulunmaktadırlar (92).

Saltacıoğlu, İçtimaî Terbiye adlı eserinde savundu- ğu fikirlerini daha kuvvetli ve detaylı olarak Müzedeki o- kullar isimli eserinde savunmuştur. Ona göre önemli olan sosyal içtir. Bu duruma göre şöyle bir sonuç ortaya çıkmak- tadır: Çocuğun faydasına önemli bilgi değil, toplumun fay- dasına en planda tutan iş önemlidir.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

çençlərə bir ərzdə millî, ji ce [illegible] vəzifələ ilə vəzifələrinə [illegible] bərabər.

[illegible], [illegible] bir [illegible]:

> "[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

> "... [illegible] (20)

[illegible]

[illegible]

[illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [

Çağdaş pedagoji ve psikoloji prensipleri i esas olarak kabul etmek lazımdır. Çocukların istidat ve kabiliyetlerinin ortaya çıkarılmasında ilmi [illegible] vasıtalardan biri olmalıdır.

[illegible] çocukların bilgilerde olarak, [illegible] musikisi ile raydalı [illegible] şekilde [illegible] ve [illegible] bir ruh [illegible] sevgisini [illegible].

[illegible] okul içerisinde faal hale [illegible] projektif faaliyetleri [illegible].

Aktif bir metod ile, tabii sosyal ve ahlâkî [illegible] çocuk [illegible] bir [illegible] aktivitenin [illegible] olur. (114)

Tabii ihtiyaç anında, köye göre köy [illegible] konusunda çok açık fikirler [illegible]. Okulun [illegible], köyü [illegible], köyde [illegible], köyün [illegible], köyün değerlerine [illegible], bilgi [illegible], bu bilgileri köyün kalkınmasında [illegible], ayrıca sanat ve [illegible] faaliyetlere katılarak kendi eğitimi bakımından [illegible], ulusluk [illegible], ideolojik sevgilerle dolu, [illegible] ve [illegible] öğretmendir.

[illegible] köy enstitüleri [illegible], fakat köye göre [illegible] devamında [illegible] [illegible] ibret [illegible], [illegible]. [illegible], onun [illegible] çalışması ve [illegible] [illegible] belirtmektedir.

Tonguç'a göre "köy enstitüleri" fikri 1935 yılında kendisi ortaya atmıştır. Bu olayı şöyle anlatmaktadır:

> "Maarif Vekili Saffet Arıkan (1888-1947), zamanın [illegible] ilkokul [illegible] en güvenilir bir [illegible] Çağrıları, [illegible] [illegible] etmekte idi. [illegible] teşkilatı bu işin [illegible] doğru [illegible] idi.
>
> İşte bu günlerde, 1937 de [illegible] ve [illegible] [illegible] [illegible], evvelce [illegible] [illegible] çıkan [illegible] [illegible] Vekil Saffet Arıkan'a [illegible] etmiş ve [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 19.2.1957 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

nektepleriain, sirauta elveriçli geniş arsalai bulunmalıdır". (123)

Bu topraklar, bağ ve bahçe tesisine elveriçli olmalı, bayındırlığa da uygun bulunmalıdır. Ayrıca okulun yakınında bir bataklık bulunursa faydalı olur. Çünkü bataklıkların kurutulması işlemi öğretilmiş olur.

Öğretmen okulları için muhtelif oliçi atölyesi bulunmalıdır. Bu atölyeleri idare eden öğretmenler, mutlaka bir oliçi öğretmen okulundan mezun olmalıdır. Burada "dülgerlik ve nakkaşlık", "marangozluk", "çamurculuk" gibi sanatlar bulunmalı, bir de "duvarcılık" ustası olmalıdır.

Okul binaları sağlam, masbut ve ihtiyaca elveriçli yapılmalı, derme-çatma olmamalıdır. Ayrıca orta bölgede öğretmen evleri de yaptırılmalı ve öğrenci-öğretmen yakınlaşmasının sağlanmasına dikkat edilecektir. (124)

Kurum esasları, 22 Mart 1935 IV.

Öğretmen okulunun etrafında, bakımsız kırk köyleri bulunmalı, öğrenciler inşa işlerinde bu köylerden faydalanmalıdır.

Okulun yakınında bir de uygulama okulu bulunmalı, öğretmen okulunun havasına uygun bulunmalıdır.

Öğretmen okulunun öğretim müddeti on ası altı yıl olmalıdır. 18-19 yaşına kadar hiç çocuk alınmaz, burada evlerden uzak fasılasız bir tahsil hayatı geçirmelidir. (125)

"Köylerde muallimlik edecek olan gençler için vasiyet çok daha elveriçlidir. Çünkü onlar, temiz hislerle, bir çok ahlaki ve karakterlerle ve iyi bir karakterle mücehhez olunca, ilk işleri derhal şehirlerin içinde değil, şehre çok uzak mıntıkalarda, köylerde fiilen çalıştırılacaktır. Köy hayatında çocuklarca çalışacak olan iyi ahlaklı bir muallim, vazife başına geçtikçe, karakteri daha da iyileşecek ve çalışkanlaşacaktır. Bundan sonra vatan ve millet, bu gibi gençlere itimat eder ve onlara her vakitte bel bağlayabilir" (126)

Kanun, yeni kurulacak olan öğretmen okullarının, eğitim ve öğretim ilkelerini de şöyle anlatmaktadır :

Tam eğitilen, iç ve dış ihtiyaca duyulacak, hayatla iç içe

[illegible]

[illegible]

[illegible]

manovî ... [illegible] ... ve ... [illegible] ... ve ... [illegible] ... bir ... [illegible] ... na ... [illegible] ...

... [illegible] ... ... [illegible] ... ... [illegible] ...

3. İSMAİL HAKKI TONGUÇ'UN HAYATI VE ESERLERİ

3.1. HAYATI: (1891 veya 1893-1960):

İsmail Hakkı Tonguç, 1893 veya 1897 yılında Silistre'de Totrakan Kanca'nın Tataratmaca köyünde dünyaya gelmiştir. Annesinin adı Hacile, babasınınki İdris'tir. Asıl adı İsmail olup, Hakkı adını rüştiyeyi bitirdikten sonra almıştır. 1914 yılında Eastomonu Öğretmen Okulunu yatısız öğrenci olarak girmiş, 1916 yılında İstanbul Öğretmen Okuluna nakilen geçmiş ve bu okulu 1918 yılında bitirmiştir. Okuldan mezun olduktan sonra 20 arkadaşıyla birlikte öğrenim için Almanya'ya gönderilmiş, Karlsruhe yakınındaki Ettlinger'de Öğretmen Okuluna (Lehrer seminar) devam etmiştir. Birinci dünya savaşından sonra 1919 yılında yurda dönerek, Eskişehir Öğretmen Okuluna Resim-İş işleri ve Beden Eğitimi Öğretmeni olarak tayin edilmiştir.

1921-1922 yıllarında tekrar Almanya'ya gönderilen Tonguç, Karlsruhe'deki Güzel Sanatlar Akademisine girmiş, fakat 1922 de tekrar Türkiye'ye dönerek Konya Lisesine öğretmen tayin edilmiştir. 1925 yılında yine Almanya'ya gönderilmiş, Leibniz Pedagoji Enstitüsüne devam etmiştir.

Tonguç, Eskişehir, Konya, Adana ve Ankara Öğretmen Okullarında resim, beden eğitimi öğretmenliği yapmış, 1926 da Millî Eğitim Bakanlığı Levazım ve Ders Araçları Müdürlüğü görevinde bulunmuştur. Bakanlık İnşaat Komisyonu Üyeliği, Yüksek Eğitim Enstitüsü Öğretmenliği ve müdür vekilliği yapan Tonguç, 1935 yılında İlköğretim Genel Müdürlüğüne vekâleten getirilmiş, 1946 yılında bu görevden alınarak Talim ve Terbiye Kurulu Üyeliğine tayin edilmiştir. 1949 yılında da Ankara Atatürk Lisesi Resim Öğretmenliğine tayin edilmiştir. 1954 yılında emekli olan Tonguç 1960 yılında ölmüştür.

3.2. ESERLERİ

3.2.1. KİTAPLARI :

1- Tonguç, İsmail Arda : İdeleri Anıtsarı, Ankara Bul-1982. (Anıtsarlaşmış)

2- Tonguç, İsmail Atatürk : Halkın Ülküsü, Devlet Matbaası İstanbul-1940

3- Ortaç, İsmail Hakkı : Bir, Ankara ve Halkla Okul İlişkileri ve Bir İdeleri ve Okul Yayınları, Ankara Bul-1952

4- Oğuz, İsmail Hakkı : Köy ve Okul Kooperatifi, Milliyetçi Basımevi, Ankara-1939

5- Oğuz, İsmail Hakkı : Türkçe, Okul Ansiklopedisi Yayınları İstanbul Devlet Matbaası, Ankara Bul-1943

6- Doğuç, İsmail Hakkı : Köyde Bilim, Devlet Matbaası, Ankara Bul-1938

7- Ortaç, İsmail Hakkı : Halkın Yaşamında Okul, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul Bul-1953, Bilgi-Ulaşım Dergisiyle Eğitim Dergisinde Okul ve Halkın Yaşamında Okul, Ankara Üniversitesi Basımevi, İstanbul Bul-1947

8- Oğuz, İsmail Hakkı : Bilimsel Yayınlar, Okul Kitapları, İstanbul Bul-1940

9- Doğuç, İsmail Hakkı : Köy Kitaplarının Hazırlanışı ve Yazarlarına Yönetmen Hakkındaki, Kubik Yayınevi İstanbul Bul-1940

10- Tonguç, İsmail Arda : Yönetmen Ansiklopedisi ve Çocuğu Okutmak, İş Yayınevi, İstanbul-1953

11- Ortaç, İsmail Hakkı : Yeni Bilgisi Yöntemler Kitap, Millî Eğitim Basımevi Ankara-1930

12- Tonguç, İsmail Arda : Köy Enstitülerinde Bir ve Problem Bilimsel (Doç D)

Ö. Adı Bilinmeyenler

1- Yazarı Bilinmeyenler : Anonim ve Yazarı Belirtilmeyen Yayınları, Ev: İsmail Hakkı Oğuz, Köy Okulu Yayınevi, Ankara-1938

2- Y. T. Adı : (Yeni Yetişkinler Okuyucuları Bu Kitabı Okumalıdır)

Yazarı Bilinmeyen : Ev: İsmail Hakkı Oğuz, Millî Eğitim Basımevi, Ankara-1938

[illegible]	: [illegible]

[illegible]:

[illegible]	: "[illegible] [illegible] [illegible]" [illegible], [illegible]. 1-76
[illegible]	: "17 [illegible]" [illegible], [illegible]. 3, 1961, [illegible]. 8-9.
[illegible]	: "[illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 12, 1962, [illegible]. 8-10
[illegible]	: "[illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 50, 1965, [illegible]. 4-5
[illegible]	: "[illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 8, 1960, [illegible]. 33
[illegible]	: "[illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 51, 1960, [illegible]. 316-317
[illegible]	: "[illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 71, 1961, [illegible]. 310-316.
[illegible]	: "[illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 114, 1962, [illegible]. 1900-1902.
[illegible]	: "[illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 14, 1965 [illegible]. 1903-1970
[illegible]	: "[illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 172, 1964, [illegible]
[illegible]	: "[illegible] [illegible]" [illegible], [illegible], [illegible]. 175, 1960, [illegible]. 2317

[illegible] : "[illegible] [illegible] [illegible] [

3.2.2. [illegible] :

Dengüç'e göre, İnsan Hayatı, İstanbul-1961, Dengüç, Aydın Devrim Açısından Bir Anti'leri ve Dengüç, Ant Aydınları İstanbul-1966. Anıl Oğlu, Diyaddin Anarı : "Sosyolojisi ve Devrim Sosyolojisi Açısından Bir Anti'leri Meselesi", 3 ve İnsan Dergisi, S. 32, S. 297, İstanbul-1967. edito lu, Devlet : Devleri , Yetkilileri ve Anlayışıyla Bir Anti'leri, İş Ahbaplık ve Ticaret, 1971-İstanbul. Yarcu, Bayram Atuf: Dengüç'un Hikayeleri, Doğlu Yayınevi. (ile Sonsuz) (Hikaye). Ağaran, Nihan ve. Olu, Varlık Yayınları, 1974. İstanbul. Yılmaz, . Bir : Bir de Bu Anat, Nesil-Dengüç, Yeni Kitabevi Matbaası, 1969-İstanbul. Arman Ilgaz, İnsanlığın Tabiatı, Bir Anti'leri ve Dengüç, İş Ahbaplık ve Ticaret, 1966-İnkılap. Devlet : Bilimsel Kanalı 1, 11-12 Bilim Yayınevi, İstanbul 1968. Ayşe, Ahmet : İş Bilimsel Sev: Yayı, 1112 Bilim Yayınevi, İnkılap-1968.

3.2.3. [illegible] :

Son üç'un Hikâyeleri açıklamaları, onun değişmelerini sezdirdiğini bazı Yeni Devrimler vardır. Bu Devrimler, Dengüç'un İnsanlığın ve Bilimsel Anlayışlarını yansıtırlar. Ancak Hacelik Gerçeğine göre "Diyaddin", "İş" ve " Bilim" Devrimleri İkincisinde durulacaktır.

a- Diyaddin ve Hacelik Anlayışı :

Dengüç'un "Diyaddin" Anlayışı Olduğundan, Başka Bir Deyişle Dengüç'da "Diyaddi" Kişiliğin de Ancak İnsan İç ve İş Gücüne İlişkin Hikâyeciği Kişiliğidir. Dengüç'un Çocukluk Yıllarını Ölümden Bilinçaltına Çeşitli, Bu Bilinç Hacelik Gerçeğini Sağlıyor, Devamlı Bi de İçtiğinde, Olumsuz Hayatının Bazen Ağırlarına Bunu da Anlatma Sağlıyoruz Bir. Yeniden Artık Bilgi Bir İnsanlığın Çoğu Anı. Bu Sağlığın Bilgi Anlamsal Anatomi ve Anlam Olduğu Bir Yeni Hacelik Etkilerin ve Hacelik Bilgisi İnsanın Bir Tutumu Olabilir.

Diyaddin Hacelik de Bir Gerçeğini ve, Bilincinin Anlamlandırma ve Bilgi Anlamı Etki Anlamı'nın' Bir İdeolojisine

bağlı olmasında aramak yerinde olur. (129) Fakat Tonguç, Köy ve köye yönelme konularında kendisine etki eden unsurlardan bahsetmemiştir. Tonguç'un köycülük kişiliğini etkileyen birinci faktör olarak ailesinin köycülük ideolojisine bağlı olması gösterilebilir.

Tonguç'un köycülüğünü etkileyen ikinci faktör olarak, Bulgar ve Rumenlerin milliyet prensipleriyle köyler üzerinde yapmış oldukları şiddetli baskıları göstermek mümkündür. Çünkü, bu milletler Balkanlardaki Türk unsurlarına baskılar yaparak onların yurtlarına terk etmelerine sebep olmuşlardır. Fakat Tonguç'u memleketini terke zorlayan sebeplerin bunlar olması mümkün değildir. Çünkü Tonguç, milliyet meselelerin a rılığı altında bulunmamış, sosyalî devrin moda fikri olan ükülp düşüncesine iltifat duymamıştır. Eğer Türkçülerin tesirinde kalarak bir köycülük anlayışına kavuşmuş olsa idi, muhakkak ki değişik bir köy ve köycülük görüşü geliştirirdi.

Tonguç'un bütün eserleri incelenince görülür ki, Tonguç, köycülük anlayışını Rumeli'den getirmiştir. Çünkü kaynağı Anadolu olan bir köycülük, Tonguç'un köycülüğünden ayrıdır. Onun yaşadığı Rumeli Bölgesi Tarihi, etnik, millî ve manevî değerlerin karışarak belirsizleştiği bir bölgedir. Tonguç'un üzerinde bu yapının etkisi olabilir.

Tonguç'un köycülük kişiliğini oluşturan etkiler üzerinde durulduktan sonra, onun köy ve köycülük anlayışı verilebilir. Tonguç, köy ve köycülük meseleleri hakkında, ilkönce Türkiye'de belirleyen başlayan çeşitli görüşleri vererek daha sonra kendi düşüncelerini sıralar. Tonguç'a göre Türk aydınları köye şöyle bakmışlardır :

"Romantik Açıdan Köye Bakanlar :

"Köy evleri yeşillikler içinde, çırılçıplak hiç eksik olmayan akar sular arasına serpilmiş, her taraftan kuş sesleri gelen, içinde her zaman t rk'ler, veya duvul sesleri duyulan mesut insanlarla dolu bir yerdir. Bu cennette yaşayanlar sıhhatı mükemmel bilmezler. Bayıtları b lbül bahçeleri dikmek, yeşil çayırlarındaki bol kokulu çiçekleri dinlemekle geçer" (130)

[illegible] göre büyü ve büyücü bu çevrede dayaç olan sanatçılardır, o yüzdendir ki bu [illegible] büyücü bütün büyülere başvurabilirler. Onlar büyü ençok i, onların bütün güçlü hayallerini yaratıç ve anlatımını kuvvetlendirir. Bundan, geldiğimiz yerlerden çeşitli örnekler verebiliriz (163).

Büyü ürünü kendi ölçülerimiz :

Bu çevrede sayılanlara göre de, iş bereketi, sağlık, büyü aç ve mutluluklardır. Bir kişinin ölümü, kaza sebebiyle, hastalığa ve kötülüğetinin bir sonucu olarak görülmüştür. Bir çocuk kısırlığını bir büyü ile giderilmiş, ve o yeniden doğmuş bir insan hayatına başlamıştır. Bu da bize çeşitli ilgiç, felsefî ve sosyolojik bilgileri iyi bilen rehberler bulup, onların bize [illegible] sürmesini istir.(164)

Büyü ürünü konuları çeşitlemeye örnekler

Bu görüşe göre de büyü ve büyücü sosyoloji, bir ürün ürünü, bir ürün ve nelten sanatçı olarak görülmüştür.. Bu bilgi [illegible] yorumlanabilecek olanaklara yeşiltilmeli, bunlarla sınırlayıp onların çeşitli varsayılara temin edilmeli, onlarda büyü bir sanat nelline nasıl bunu sosyoloji i sağlayabilirler.

Büyü ve büyücü ekonomik ve kültürel bütün bağlantılarını sürdürmeleri :

Onların göre fikri muvazeten sonra sağlanmış, büyücülerin iş çok iş çok önemli rolünü Anadolu'ya sergilediği olmuştur, örneğin bir gelişmeyi [illegible]. Muvaffak bir sanatçı, bulduğu ürüne doğu yönünü. İşinin ve sonunu büyük ölçüde sanatçının başarısına bağlıdır, bazı eski çok, usta, başarılı yerler, ürünün sonuna bir anlam ve değişmeyen değer verebilir. Bütün bu yüzden bağımlı ve sanatçının işine yarıklar olmaktadır.

Onun'a göre bu büyü problemleri çok sınırlı olduğu için, büyücülerin sanatı bulunmaz, bu [illegible] sonuç [illegible] vardır. Bu yüzden bu büyü sanatçının bu işi sevmesi için yeterlerdir (165).

Büyü olumsuz ve bilinçsiz yönleriyle bile bize işi ve "kulüp" in bütünleşmesini sevmiştir. Sanatçı, bütün ürünlerinde de sanatçının ve [illegible]. Sanatçı ve bütün ürün için [illegible]. Bütün ve bütün ürünü [illegible] ve [illegible] ürünü [illegible] ürünü [illegible] ürünü

olyoeî partiloerm pr; pardeerma "...y .ordoeri", " oeun ·ordoeri" vo ·.·ibio ·ordoeri" boyio a ordaio ·ir·.·.ordir.

<u>·ir·.·.oliyoeriyoeriyo ·oioeri ·.</u>

u ·'oioeri ouvo.·.ior, ordoeyoeiré ·ir ·.·.uyoeyo ·.y ·.oordir·.·.oeri o ·.·.yoeroeor ·oro·.oioer, o ·.· ye ·ir vo yioeio ·'·.ioeriré de, oreoeri·.d, ·.·.o·.·.oi, ·.·.yoe v.o. ·.·.o ·.ir·.o.o yoeir ·.oyoe ·.oir. ·.·.yoe ·.·.oeyoeri·.d ·.oi , ·.·.o yoer ·.oroeri oeri yoeiryoe.o a ·.·.oroeroeoeri·.·.ir ·.·.oroeyoe ·.oe, ·.· ·.o ·.·.ioeo ·.·.yoe.o ·.·.yoe ·.·.oroeoo·.·.·.·.oeri oyoi ·.·.oroeri ·.· oe·.·.yoeoeri·.d. (194).

·.·.oryoeo, ·.·.·.y oeir·.·.oeri ·.oeri·.d ·.· ·.ioeri·.d ·.· ·.·.o oeri·.·.oeri·.·.oe·.· ·.· ·.·.o ·.·.oeri·.d oeyo·.ioeri ·.·.yo ·.·.·.·.oeri·.d ·.·.yo ·.·.oeri·.·.·.·.oeri·.d ·.·.yoeyoeri·.·.oeri·.·.oeri·.·.o

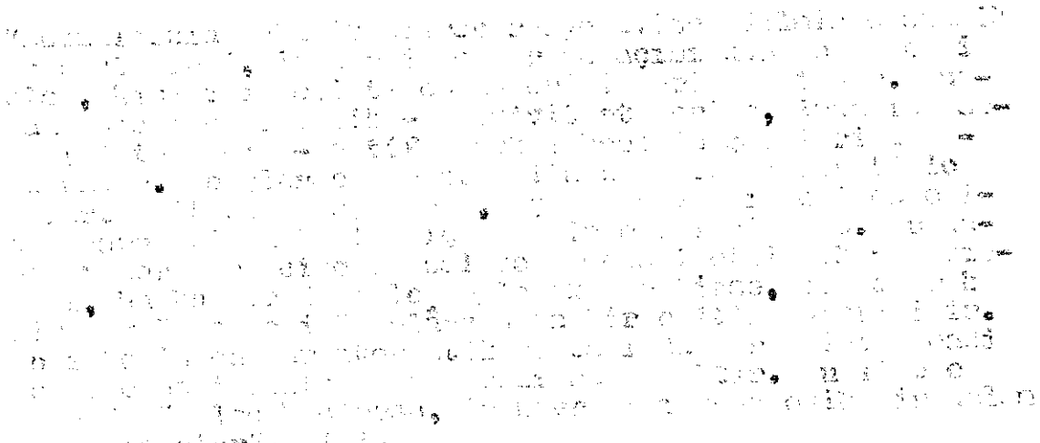
[illegible] psikoloji[illegible] [illegible] [illegible] .

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

c- "[illegible] hayre-i [illegible]"

[illegible] yerde [illegible] [illegible] [illegible]

d- [illegible]:

[illegible] bu [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] (202).

[illegible] :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

"Köylerin kültürel ve genel hayatlarında ileri bir hayat yaratabilmek yalnız klâsik manada öğretmenlerle mümkün olamaz. Köy hayatı bir bütün olarak ele alınmalı ve şimdiye kadar olduğu gibi yalnız klâsik kültür bakımından işlemek ve bu vasıta ile genel hayatta ilerilik yaratma tasavvurları ile hareket edilecek olursa, bu meslekten mütehassıslar tesbit edilmelidir. Bunun için köylere öğretmen yetiştirirken bir taraftan çok yönlü işler görecek şekilde biçimlendirmeye çalışmak, diğer taraftan da öğretmenle birlikte köye gidecek diğer iş sahalarından çalışacak elemanı yetiştirecek tedbirlerini almak lâzımdır. (165)

1- Donguq, Ismail Hikka : Protokol bibliqedibi ve orfo oğli
Hikmet, Istanbul-1952
s. 155.

2- Inuey, Abo : Merhume Kol Ahmet Han, 1900-1905, Yeni Osmanlı
Devri, Ankara-1967, s. 111

3- Oğuljan, Selim : Merhume Kol Ahmet Han, Kars Ticaret Matbaası
Ankara-1972, s. 15.

4- Yeni liya Ihsan bu eserin (Sebatul ve Muvaffak) Kuran Hoşgeld'
in yazısı ile bu eserin yazarının ismi ve Kuran Hoşgeld'in
yazısının ismi ve Kuran Hoşgeld'in. u Ahmet
Hamit Kuran'ın Kuran'ı olduğu belirtildiğini.

5- Inuey, s.Ö.Ö. s. 111-112

6- Özetürkün, Dr. Ahmet : Kol Ahmet'in Hayatı ve Eserleri Ha-
yat Matbaası, Ankara-1966, s. 89

7- Oğuljan, Selim : s.s.s., s. 102

8- Oğuljan, Selim : s. s. 152

9- Inuey, s.Ö.Ö. s. 111-112

10- Inuey, s.Ö.Ö., s. 105

11- Hoşgeld, Kuran : Hareketa-i Hayatiyye Kolcuları, Hareketa Matbaası
Istanbul - 1951, s. 3

12- Hoşgeld, s.s.s. s. 5-7

13- Hoşgeld, s. Ö.s. s. 5-6

14- Hoşgeld, s.Ö.s. s. 7

15- Hoşgeld, s.s.s. s. 3-10

16- Hoşgeli, s.Ö.s. s. 12-13

17- Hoşgeli, Kuran : Kolcu Kitle Örgütü Yıldızı, Hilmi Kuran Mat-
bası, Istanbul-1 s. 20

18- Hoşgeld, s. Ö.s., s. 52

19- Hoşgeli, s.s.Ö.s., s. [illegible]

20- Hoşgeli, s.s.Ö.s., s. [illegible]

21- Hoşgeli, Kuran : Hareketa-i Hayatiyye Kolcuları, Hoşgeld Matba-
ası-Istanbul-1 [illegible], s. 14-19

22- Kuran Hoşgeli : Kolcu Kitle Örgütü Yıldızı, Hilmi Kuran Matbaası
Istanbul : s. 2

23- Hoşgeli, Kuran : Hareketa-i Hayatiyye Kolcuları, Hoşgeld Matba-
ası-Istanbul-1 [illegible], s. 16

24- ...ejad, a.Ç.e. : s. 16-19
25- ejad, i.y.r. : s. 7-23
26- ejad, a. i.e. : s. 25
27- ejad, Ebem : Tarihe dair bir cerbiye pulları, İrtiqi 26- ...ni Baku bul ? , s. 47-50
28- ejal, Ebem : Cebhe-i İnqilabe dair ...a, cuiqyun ...bnama İstanbul 1331, s. 25
29- ejal, Ebem : Tarihe dair cerbiye ...ları, qiitqi ... ...ensi İstanbul ? , ... s. 41
30- ejal, Ebem : Terbiye-i İptidaiye ...ları, ...diyye ...benası ... İstanbul-1331, ... s. 1-2
31- ejal, a. i.e. . s. 19-27
32- eja , i.y.e. . s. 4-30
33- Halp ...a : ...ve ve ...ejat, iyadatları'la ...ine ve ...ğan ...ne-i ...ları, ...ve ...ent ...ne-1331, ... s. 24
34 - Halp, iya : a.Ç.e. : s. 5
35- Halp, iya : ...i.e. s. 10
36- ...ni ..., zat. ... : ... a Halp ...yal ...' ... ...ayan ... ...ğitsel ...i İstanbul, ...ne-1 72, s. 47
37- Halp, iya : ...lli ...ebiye ve ...ği ..., ...meli ve ...ent, ...ne-1 72, ... s. 5
38- Halp, iye : ...tebli ... ...ları, ...lli ... ..., ...ne-1 72, s. 49
39- ...lp, iya : a. .e. s. 37
40- Halp, iya : ...lli ...ebiye ve ...ği ... ...si, ...ve ... ve ...ent, ...ne-1 72, s. 5
41- Halp, iya : ...i.e. s. 5
42- Halp, iya : ... .e. s. 5
43- Halp, iya : ...ebeti ... ...ma, ...lli ...ye ... evi, ...ne-1 72, s. 32
44- Halp iya : ...i.e. s. 58-55
45- Halp, iya : ... .e. s. 56-...
46- Halp iya : a. .e. s. 37
47- Halp iya : ...i.e. s. 40

48- Gökalp Ziya : a.g.e. s. 51
49- Türkdoğan, Prof.Dr.Turan : a.g.e. s. 28
50- Gökalp, Ziya : Millî Terbiye ve Maarif Esasları, İç Matbaacılık ve Ticaret, Ankara-1972, s. 1
51- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 1
52- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 3
53- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 4
54- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 6
55- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 105
56- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 106
57- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 106
58- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 106-107
59- Gökalp, Ziya : Terbiyedin Sosyal ve Kültürel Esasları, I. Kısım, Fikir Yayınları, Millî Eğitim Basımevi, Devlet Kitapları, İstanbul-1975, s. 321
60- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 322
61- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 322
62- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 323
63- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 323
64- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 323
65- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 324
66- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 326
67- Gökalp, Ziya : Millî Terbiye ve Maarif Esasları, İç Matbaacılık ve Ticaret, Ankara-1972, s. 116-117
68- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 120
69- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 120
70- Gökalp, Ziya : Çınaraltı Konuşmaları, Diyarbakır'a Yönetme ve Turizm Derneği Yayınları, Ankara-1966, s. 35
71- Gökalp, Ziya : a.g.e. s. 35
72- Altaçoğlu, İsmail Hakkı : Alkım Ovi, Ulus Basımevi, Ankara 1950, s. 45-46
73- Altaçoğlu, İsmail Hakkı : Atiye doğru, Cebat Basımevi, İstanbul-1945, s. 9
74- Altaçoğlu, İsmail Hakkı : Türke Doğru, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara-1972 s. 8-9

99- [illegible], [illegible] : [illegible], [illegible] ob-
[illegible] 50-55

100- [illegible], [illegible] 111-112

101- [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],
[illegible] 7-8

102- [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] 84-90

103- [illegible], [illegible] : [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], 85

104- [illegible], [illegible] 85

105- [illegible], [illegible] 102

106- [illegible], [illegible] 104

107- [illegible], [illegible] 84-88

108- [illegible], [illegible] 5

109- [illegible], [illegible] 5

110- [illegible], [illegible] 9

111- [illegible], [illegible] 30-39

112- [illegible], [illegible] 134-140

113- [illegible], [illegible] 136-138

114- [illegible], [illegible] 196-200

115- [illegible], [illegible] 197

116- [illegible], [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] 204

117- [illegible], [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] 151

118- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

119- [illegible], [illegible] 161-162

120- [illegible], [illegible] 174-176

121- [illegible], [illegible] 176-178

122- [illegible], [illegible] 178

123- [illegible], [illegible] 186-190

124- [illegible], [illegible] 187-188

125- [illegible], [illegible] 188

126- [illegible], [illegible] 200

1[illegible]- [illegible] "[illegible]y [illegible]entrum [illegible]talo" 1[illegible]-1[illegible]7 [illegible]lanı [illegible]

1[illegible]- [illegible]dilo [illegible], [illegible]redrija [illegible] : " o[illegible]jm vo [illegible]rvi[illegible] [illegible]ay [illegible]ojini [illegible]
[illegible] o-
[illegible]", [illegible]ve [illegible], [illegible]
[illegible]: [illegible], . [illegible], [illegible], . .

1[illegible]- [illegible], [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible]-[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]-[illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]-[illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]-[illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]-[illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
1[illegible], . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]-[illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]-[illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

1[illegible]- [illegible], [illegible] . .[illegible] . [illegible]

153- Kanad,Dr.M.Şükrü : Pedagoji Tarihi II. Millî Eğitim Basımevi İstanbul-1963, S.

154- Burger, Edward : İç Pedagojisi, Çev: M.Şükrü Kanad, Millî Eğitim Basımevi, Ankar -1965, S.86-87

155- Tonguç, İsmail Hakkı : İş ve Meslek Eğitimi Yöb-ler Yayını 1, Ankara-1974, S. 2

156- Tonguç, a.g.e. S. 110

157- Tonguç, a.g.e. S. 113

158- Aytaç, Prof.Dr.Kemal : İş ve Meslek Eğitimi Akımları, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara-1976, S. 65

159- Aytaç, a.g.e. S. 65-77

160- Tonguç, İsmail Hakkı : Eğitim Yoluyla Aydınlandırılacak Köy, Remzi Kitabevi, İstanbul-1947, S. 511 512.

161- Tonguç, a.g.e. S. 561-562

162- Tonguç, a.g.e. S. 547

163- Tonguç, İsmail Hakkı: İlköğretim Kavramı, Remzi Kitabevi, İstanbul-1944, S. 301-302

164- Tonguç, İsmail Hakkı : Köy Enstitüleri II. "Köy Eğitim ve Öğretiminin Amaçları" maarif matbaası Ankara-1944, S. 49

165- Tonguç, İsmail Hakkı : İlköğretim Kavramı, Remzi Kitabevi, İstanbul-1946, S. 307

4. [illegible] (1908-1910)

4.1. [illegible]:

4.1.1. [illegible]:

[illegible] gibi, [illegible] sonuçu da [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bir [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

bilmək bu konuya əlçatan olmasına bağlıdır.

Nigar Dadaşlı bir qadın olaraq 1948-ci ildə açılan Ali Məktəbə ən son, 3-cü qəbul imtahanı ilə daxil olmuşdu. 1950-ci ildə o, Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsini bitirmişdi. Yeni yaradılmış Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq İnstitutunda isə ilk qəbul imtahanları 1951-ci ildə keçirilmişdi. Nigar Dadaşlı bu institutda ən yaşlı tələbələrdən biri idi. Onun bu sahəyə gəlməsi isə tamamilə təsadüfi olmuşdu.

Bütün bunlara baxmayaraq, Nigar xanım müəyyən bir sahəyə ixtisaslaşmış şəxslərdən biridir. Onun elmi fəaliyyəti ilə əlaqədar müxtəlif mənbələrdə də adı çəkilir və təsvir olunan məqamlar müxtəlif olsa da, bu və ya digər qəbul komissiyalarında iştirak etməsi, bu və ya digər qəbul imtahanlarında müəllim kimi çıxış etməsi onun müəyyən bir sahəyə ixtisaslaşmasını göstərir.

Nigar Dadaşlı ilk dəfə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq İnstitutunda Leonid Lavrentyevin (1900-1947) yaratdığı rəsm kafedrasında təhsil almışdır. Kafedra müdiri Leonid Lavrentyev Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin formalaşmasında və inkişafında mühüm rol oynamış, 1934-cü ildən ömrünün sonuna qədər Azərbaycanda yaşamış, burada müxtəlif nəsil rəssamlar yetişdirmişdir. Onun tələbələri arasında Nigar Dadaşlı ilə yanaşı, Tahir Salahov, Bəhruz Kəngərli, Ələkbər Rzayev, Ağarza Novruzov, Ələsgər Rəhimov, Ələsgər Məmmədov, Ələsgər Əlizadə, Ələsgər Əlizadə, Ələsgər Əlizadə

Eğitmen yetiştirme işinde, amaçlar, aynı kalmak üzere, bazı merhalelerden geçilmiştir. İlkinci dönem 1936 yılından köy öğretmenleri kanunu çıkmasına kadar geçen süre, ikinci dönem, kanunun çıktığı 1937 yılından sonra başlayan ve kanuna göre düzenlenme devresi, üçüncü dönem ise köy enstitüleri ile beraber yürütüldüğü dönemdir. Bu dönemde köy enstitülerinin içinde bir de eğitmen kursu açılmış, yönetimi ve eğitimi köy enstitüleriyle beraber işletilmiştir. Son safhası kalan eğitmen yetiştirilmesinin istendiği dönemdir.

Eğitmenlerin işlerinin düzenlenmesine Millî Eğitim ve Ziraat Bakanlıkları yetkili kılınmıştır. Eğitmenlere Ziraat Bakanlığı, bedava tohum, fidan, damızlık hayvan ve çeşitli tarım aletleri verecektir. Bu uygulamaya köy enstitüleri kurulduktan sonra son verilmiştir.

1936 yılında Hakan Saffet Arıkan'ın bir emri ileöğretime başlatılan eğitmen kursları, 1937 yılında çıkarılan 3238 sayılı Kanunla hukukî hüviyet kazanmıştır. Bu kanuna göre eğitmen kurslarının amaçları şöyle tesbit edilmiştir :

> "Madde-1: Nüfusları öğretmen gönderilmesine elverişli olmayan köylerin eğitim ve öğretim işlerini görmek, Ziraat işlerinin fenni bir şekilde yapılması için köylülere rehberlik etmek üzere köy eğitmenleri istihdam edilir" (5)

Bu kanun köy eğitmenlerine üç türlü görev vermektedir. Köyün eğitim ve öğretimini yerine getirmek, ziraat işlerini fennî bir şekilde idare etmek, yani öğretici olmak, köylülere rehberlikte bulunmak. Eğitim ve öğretiminden kısaca, eğitmen köyün maddî hayatını yükseltici bir çalışma olarak mecburî öğrenim çağındaki çocuklara, gençlere ve yetişkinlere okuma yazma, hesap ve yaşama bilgileri verecektir. (6)

Eğitmenler, 3 sınıflı köy okullarında öğretmenlik yapacak, kurslarda edindiği tecrübe, beceri ve ilmî bilgileri köye taşıyarak, sanat, bilgi ve turizmde köylülere önderlik yapacaktır.

Tonguç, köy eğitmenine daha büyük amaçları gerçekleştirici

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

Madde: 2-

"Bu [illegible] ortaklarının ödünç sözleşmesinden doğan [illegible] yükümlülükleri bizzat ve bütün [illegible] yerine getirmek, [illegible] ve bu [illegible] ödünç sözleşmesinin [illegible]" (1)

2.1.2. [illegible]:

Ödünç sözleşmesine dayalı [illegible] ödünç sözleşmesinde;

"Bir ödünç sözleşmesi ödünç alınan bu hayvanları sahiplerine yapmış, ödünç veren bilir, ödünç alınan [illegible], ödünç verilen hayvan denilir [illegible]." (2)

[illegible] ödünç sözleşmesinde de şöyle bir [illegible]: "[illegible] diğer ödünç alan, hayvanları sağlıklı bir şekilde [illegible] bir ödünç veren [illegible]. Ödünç veren ve ödünç alan [illegible] ödünç sözleşmesinden [illegible] ödünç alan [illegible] ödünç verene [illegible] ödünç alan [illegible] ödünç sözleşmesinden [illegible] ödünç alan [illegible] ödünç sözleşmesinden [illegible] ödünç alan [illegible] ödünç sözleşmesinden

[illegible]

> "[illegible] [illegible] [illegible] [

"Köylerden toplanması istenen delikanlılar yerine, köyde ve çevrede işe yaramayan, boş kalmış işsizler, eski öğretmen okullarından atılanlar ve muhtarların bu da bir iş bulsun dedikleri kişiler toplanmıştır" (13)

Eğitmen adaylarına boş ve tekdüze zor inşaat işleri yaptırılması eğitmenlik mesleğinin cazip taraflarını kaldırmış, bunun neticesinde eğitmen adaylarının seçim işlemleri kanun ve yönetmelik hükümlerine göre yürütülmüştür. Bunun neticesinde eğitmenlerin istenilen şekilde seçilememesine ve kalitenin düşmesine sebep olunmuştur.

Bütün bu dezavantajlara ve kalitesiz kontrolsüzlüklere rağmen, 1936 yılında eğitime başlatılan eğitmen kursları, 1944 yılına kadar 6257 mezun vermişlerdir. Bu Türk eğitiminin kantik problemini çözmek açısından çok önemli bir olaydır. (14)

3.1.3. EĞİTİM PLÂN VE PROGRAMLARI :

Eğitmen kurslarında uygulanan eğitim ve yönetim biçimi, daha sonra kurulan Köy Enstitüleri eğitim ve yönetiminin çekirdeğini teşkil etmiştir. Eğitimde işe yönelme, pratik kayda, el sanatlarında ve ziraatta üretici olma düşüncesi, tam anlamıyla olmasa bile, eğitmen kurslarının anlayışı olarak programlarda yer almış, Köy Enstitülerinin de ilk denemesi olmuştur.

Eğitmen Kurslarında üretim pedagojisinin uygulandığı alanlar bilhassa ziraat ve inşaat işleridir. Bir binanın yapılmasında olsun olan işler, mesela taş kırma, harç yoğurma, çimento ve taş taşıma gibi işler eğitmen adaylarının sanat bağlı olarak üretim faaliyetleridir. Hele yerleşmenin zorunlu olması, devletin güçlü bir maddî yardımda bulunmaması inşaat işlerinde çok fazla zaman ve emeğin harcanmasına sebep olmuştur.

Ziraatla ilgili olarak da, ziraat sanatlarının uygulamalı öğretimlerinin yapılmasına gayret gösterilmiş, hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, ağaçlık, tavukçuluk, ipekböcekçiliği gibi ziraat sanatları uygulamalı olarak yaptırılmak istenmiştir. Hatta

cuk bilgisi, öğretim metodu, ders tatbikatı), bu derslere genel bilgi dersleri denmiş ve genel bir başlık altında toplanmıştır. Bunlara ayrılan zaman şu şekildedir :

"Köy eğitimi yetiştirme kursları Kültür Dersleri çizelgesi ve afrodat programı taslağı" (16)

Dersler	Yedi aylık zamanda bu derse düşen saat sayısı
1-Türkçe (Yazı,okuma,imlâ,tahrir). . . .	210-285
2-Aritmetik ve Geometri.	175-240
3-Yurt ve Yaşama Bilgisi	210-285
4-Atelye Dersleri.	50-60
5-Eğitim Bilgisi (köy eğitimi çocuk bilgisi öğretim metodu, ders tatbikat ve münakaşası).	84-90
Yekûn	730-960

Dersler,çalışmalar hakkında bazı önemli açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamaları şöyle sıralamak mümkündür :

Derslere ayrılan saatler, talebenin yetişme ihtiyacına göre, yukarıdaki denceler dahilinde azaltılıp çoğaltılabilir. Bu taslak altında toplanan derslere ayrılacak zaman, eğitmen namzetlerinin durumlarına göre eğitim şefleri tarafından saptanır.

Her sabah azamî 20, asgarî 10 dakika jimnastik yaptırılacaktır.

Musikî için ayrıca zaman ayrılmamıştır.

Atelye derslerine bir kurs müddeti içinde 15 gün ayrılır. Bunun bir haftası ahşap işlerine, diğer haftası da maden işlerine tahsis olunur.

İnşaatı olan kurslarda talebeye, inşaatta çalıştırmak suretiyle inşaat dersi de gösterilir. Her grup haftada en az iki defa ve her defasında üçşer saat devam etmek üzere inşaat derslerine devam ettirilir. Bu ders eğitim bilgisi için ayrılacak zamanda yapılır.

Genel kültür derslerinde, eğitmen adaylarının okuma, yazma ve konuşma, imlâ okuyup bir parçayı anlama ve anlatma tekniğ

ve alışkanlıklarının geliştirilmesine çalışır. Öğrenciler ... ni olumsuz yönde, tamamiyet ve bütünlüğü zarara uğratacak ... ve bilim dışına itmeye çalışır ve onların bilimsel ... lerini başarısızlığa uğratır.

İşbirliği ve dostça çalışmalarında, öğrencilerin ... kullanmalarına ve araştırıcılık yeteneklerinin ... gelişmesine yardımcı olur. Çalışmalarda ... yolları ... da, değerlendirme ... de rastlantıya ... bırakmaz, zamanı ... ve ... gibi yardımcılara ve araç ... sağlık ... ve ... ile ... ve ... ilişkisini ... ve ... ve ... ve

Eğitsən kurslarının müvəqqəti proqramı, Ali İdarə Heyətinin müvəqqəti proqramına uyğunlaşdırılır. Ali İdarə Heyəti, öz iclasında müvəqqəti proqramını müəyyən bir müddət ərzində daha dəqiq müəyyənləşdirir və bu barədə bir müddət öncədən xəbərdar edir.

Ali eğitsəl yetişdirmək kursları üzrə müəllimi müvəqqəti proqram təqdim edir (18)

Təşkilat Şöbəsi

Müdir : Təşkilat şöbəsi, cəmiyyətin bütün üzvlərinin və partiya orqanlarının, onun nizamnaməsi və qərarlarına riayət etməsini, cəmiyyətin bütün orqanlarının və idarələrinin fəaliyyətini, onların qarşılıqlı münasibətini, onun müntəzəmliyini, düzgünlüyünü və məsuliyyətini, üzvlərin, üzvlüyə qəbul edilməsini və xaric edilməsini, onların hüquq və vəzifələrini, onların qeydiyyatını və uçotunu təşkil edir.

Müavin : Ümumi, hərbi-səfərbərlik şöbəsi, kadrlar şöbəsi, qərargah nəzdindəki yol komissiyası, qərarlar.

Təlim Şöbəsi

- Təlim bölməsi,
- Qərargah bölməsi,
- Kitabxana,
- Mərkəz,
- Radio,

Qərargah fəaliyyətçiləri :

Futbol üzrə : Qərargahın müvəqqəti və bir də üzvlərdən ibarət komandası. Qərargahın yetişdirmə klubunun futbol komandası və bəzi klubların.

Müavin : Hərbi fəaliyyətçiləri
Təşkilat fəaliyyətçiləri
Təşkilat şöbəsi müdiri
Yol komissiyası
Qol və hücum əməliyyatçıları

- Tovuzsuluk,
- Çox bloqçalı i
- Maralıq,

Ərazi quruluşu

- Düzənlik,
- Şərqdən yuxarı qayalar (qaya, qaxac, dağ, palıd)
- Qoruqlanır.

Ümumiyyətlə bu ərazi iqlim şəraiti və relyefinə görə müxtəlif növ heyvanların yaşaması üçün əlverişli bir ərazidir. Çünki burada müxtəlif növ otlaq sahələri mövcuddur. (10).

4.2. [illegible]:

Şitoda bunlardan ən çoxlu təsadüf edilən növ, bu ərazidə geniş yayılmış qaraçəyirtkədir. Onun uzunluğu 3-4 sm, çəkisi 1-2 q, 6-10 yaşlara çatmış dişi qaraçəyirtkə ətrafda və 0 səhər 3 dəqiqə müşahidə aparılan, adi çəyirtkə yaxşı inkişaf edir, bəzən hətta yetişmiş qaraçəyirtkə, hətta öz növünü də tikanlı qəfəsdə qoruyub saxlayır. Bu ərazidə qaraçəyirtkənin əsas düşməni kimi iri ağcaqanadları göstərmək olar. Onlar çəyirtkənin üzərinə hücum edərək onu iflic vəziyyətinə salır, sonra isə yeyirlər. Bu ərazidə qaraçəyirtkənin yaşayış tərzini müşahidə etmək üçün onun 3 növünü, yəni dişi, erkək, cütləşmiş halda götürüb müşahidə aparmaq lazım gəldi. Bu ərazidə qaraçəyirtkə ilə yanaşı digər növlərdən də rast gəlmək olar. Lakin onlar qaraçəyirtkə qədər çox deyildir

Kurslara Atanan Öğretmenler Yönünden :

Eğitmen kurslarına tayin edilen öğretmenlerde herhangi bir özellik aranmamıştır. Hirfat ve sanat öğretmenlerini Hirfat Bakanlığı, kültür öğretmenlerini Eğitim Bakanlığının vereceği kurum sağlamış, fakat Hirfat Bakanlığı bu işi yapmadığından boş kadroları Eğitim Bakanlığı kendi elemanlarıyla doldurmuştur. Sadece kurs yöneticilerinin ilköğretim müfettişi olması düşünülmüş, diğer branş öğretmenleri için herhangi bir kayıt konmamıştır. Bu kursların öğretmenleri klasik öğretmen okulu mezunları olup, bütün dersler bu öğretmenlere verdirilmiştir. Halbuki, Hirfat ve Sanat dersleri ile öğretimi uzmanlık isteyen işlerdendir. Fakat buna dikkat edilmediğinden eğitmen adaylarının sayıf yetişmelerine sebep olunmuştur. Kurs öğretmenleri hakkında ilk eğitmen kursu müdürü olan Ş. Emin Kovsal şöyle diyor :

> "İlk eğitmen kurslarına seçilen muallimlere gelince: Bunların çoğu sistematik okul tedrisatından bıkmış ve sonra da rahat rahat dolaşırım diyerek bu işe girip kursa gidenlerden terekküp etmektedir" (20)

Eğitmen Adaylarının Seçimleri Yönünden :

Kursa alınacak eğitmen adaylarıyla ilgili işlem ve şartları 3238 sayılı Köy Eğitmenleri Kanunu düzenlemiştir. Bu kanuna göre, kurslara askerliğini yapmış, köyde arazisi ve hayvanları bulunan, bizzat üretim faaliyetine katılan sütçebbis ve müsait köy delikanlıları seçilerek alınırlar (21).

Bu kanunun hükümlerine uyarak aday toplandı ; ilk önemde eğitmen olmak için köylerde büyük bir istekin varlığı göze çarpmaktadır. Fakat kursu bitirenlerin köylere dönmesinden sonra, bu ilgi çekiciliğini kaybetmiştir. Çünkü bir çok emitlerle kurslara giden köy delikanlıları, kursta ve kursu bitirdikten sonra aradıklarını bulamadılar, kurslarda ağır işlerde çalıştırılmaları, köye geldikten sonra da onlara vadedilenlerin verilmeyişi, hele hele aylarca maaşlarını alamamaları emitlerini yıkmıştır . Bu durumu öğrenen ve duyan köy delikanlıları için eğitmenlik, cazibesini kaybetmiştir.

[illegible]

[illegible]:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

de, dövletin büyüklüğün artırılması hamlesinden. 1704 sultanlığı tamamen değmeliydi çalışmaya ve ilçe kurucu bölümü ile yeni bir kurucu, 1274 sayılı çalışma ve büyüklüğe karşı bir düşünceyi ortaya koydu ve bu büyük fetvanın ve reisi olan şeyhülislam Feyzi Efendi'nin kendi ve bütün ulemanın imzaları ile bir fetva yayınlandı.

Padişah kendisine bir ... sonra bu fetvayı getirdiğinde o da bu fetvaya imza atmıştı. Padişah, 1247 yılında çıkarılan bir emirle ... bütün bu ... emirlerini yürürlükten kaldırdı.

... ilk anlamlı ... bir ...

... alışılmış ... ve ... ...

Bu Bölümün Notları :

1- Sandıkoğlu, Ziyaeddin Fahri : "Terbiye ve Tedrisat Sosyolojisi Bakımından Köy Enstitüleri Meselesi" İş ve Düşünce Dergisi, Cilt: 32, S. 257 1967, İst. S. 7
2- Sandıkoğlu, a.g.m. S. 7
3- Dodikoğlu, Şevket : Köy Öğretmen Kursları ve Köy Enstitüleri, İdeal matbaası ve Ciltevi Ankara-1949. S. 136
4- Dodikoğlu, Şevket : a.g.e. S. 147
5- Ergin, Harun : Köy Öğretmenleri Kanunu, Işıl Matbaası, İstanbul 1947, S. 3
6- Tonguç, İsmail Hakkı : İlköğretim Davamız, Resimli Kitabevi, İstanbul-1946, S. 301.
7- Tonguç, İsmail Hakkı : a.g.e. S. 301-302
8- Ergin, Harun : Köy Öğretmenleri Kanunu, Işıl Matbaası, İstanbul 1947, S. 3
9- Ergin, Harun : a.g.e. S. 4
10- Türkiye Cumhuriyeti Maarifi, 1923-1943 Maarif Matbaası, Ankara-1944, S. 15
11- Ergin, Harun : Köy Öğretmenleri Kanunu, Işıl Matbaası, İstanbul 1947, S. 3
12- Ergin, Harun : a.g.e. S. 3
13- Soysal Emin : İlköğretim olayları ve Köy Enstitüleri, Uygun Basımevi, Bursa-1947 S. 3
14- Türkiye Cumhuriyeti Maarifi, 1923-1943, Maarif Matbaası, Ankara-1944, S. 15
15- Ergin, Harun : Köy Öğretmenleri Kanunu Işıl Matbaası, İstanbul 1938 S. 3
16- Köy Öğretmeni Yetiştirme Kursları Müfredat Programı Esasları Devlet Basımevi, İstanbul-1938 S. 1-3
17- Köy Öğretmeni Yetiştirme Kursları Müfredat Programı Esasları Devlet Basımevi, İstanbul-1938 S. 38
18- Köy Öğretmeni Yetiştirme Müfredatı Programı, Devlet Basımevi, İstanbul-1938 S. 26-34
19- a.g.e.e. S. 26-34
20- Soysal Emin : İlköğretim Olayları, Uygun Basımevi Bursa 1945
21- Türkiye Cumhuriyeti Maarifi, 1923-1943, Maarif Matbaası, Ankara-1944, S. 15

5. KÖY ENSTİTÜLERİNİN KURULUŞ AŞAMASI (1940-1947)

Köy Enstitüleri, 17.4.1940 tarihinde 3803 sayılı Kanunla kurulmuştur. Eğitmen hareketinden önce, 1927 yılında Kayseri'de öğretime açılan "köy muallim mektebi" 1933 yılında çeşitli sebeplerle kapatılmış, 1935 yılında eğitmen yetiştirme işi ele alınmıştır. Eğitmen yetiştirme işinin faydalı sonuçlar doğurduğu kabul edilerek yaygınlaştırılmış, buna paralel olarak "köy öğretmen okulu" konusu işlenerek 1937 yılında "köy öğretmen okulu" denemesine başlanmıştır. İlk olarak İzmir Kızılçullu ve Ankara Çiftelerde çiftliğinde bu okullar açılmıştır. Üç yıl "köy öğretmen okulu" adı altında öğretimini sürdüren bu okullar, 1940 yılında yaygınlaştırılarak isimleri "Köy Enstitüsü"ne çevrilmiştir.

Burada şu hususun aydınlığa kavuşmasında fayda vardır. Köy enstitüsü fikri kendilerine ait olduğunu iddia eden birçok kişi bulunmaktadır. Bunların başında İsmail Hakkı Tonguç ve Dr. Celal İkrem Mansur gelmektedir. Bu araştırma neticesinde ikinci kez "köy öğretmen okulu" fikri Dr. Celal İkrem Mansur'ın, fakat 1940 yılında bu okulları amaç, yöntem ve ülkü yönüyle tasfiye eden "Köy enstitüleri" fikri ise İsmail Hakkı Tonguç'a ait olduğu sonucuna varılmıştır.

5.1. KÖY ENSTİTÜLERİNİN AMAÇLARI:

Köy Enstitülerinin amaçlarını, 3803-4274 sayılı kanunlar, Köy Enstitüleri Yönetmeliği, ve 1943 Köy Enstitüleri öğretim programını ele almıştır. Bu kanun ve programlar Köy Enstitülerinin amaçlarını üç şekilde belirtmektedir. Bunlardan birincisi, Köy Enstitüsünün eğitim kurumu olarak amacı, ikincisi köye gidecek olan elemanın köydeki amacıdır. Başka bir ifade ekli ile okulun amacı ve okulun yetiştirdiği elemanın amacı, bu kanun ve programla tesbit edilmiştir.

Köy enstitülerinin kuruluş kanunu olan 3803 sayılı Kanun, bu kurumların amaçlarını şöyle ele almaktadır:

> "Madde: 1- Köy öğretmeni ve köye yarayan diğer meslek erbabını yetiştirmek üzere ziraat işlerine elverişli arazisi bulunan yerlerde, Maarif vekilliğince köy ens-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

mek, 3- Hizmet ücretine katılarak suretiyle kendi geçimlerini temin etme alışkanlık ve bilgisini kazandırmak, 4- Köy halkında iş için el ve zirai sanatlarını geliştirmek, 5- Tâmi zone 3 lira ücretle köylerde fedakarlıkla çalışmak. Kısa kısa olarak bu kanun, Köy Enstitülerine, 1- Kültür, 2- Teknik eleman yetiştirmeyi amaç olacak vermektedir.

19.6.1942 Tarihinde kabul olunan 4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilât Kanunu, 1937 yılında köy öğretmen okulu olarak kurulan ve 1940 yılında 3803 sayılı kanunla Köy Enstitüsü adını alan bu kurumları yapısal yönden, bir organizasyona kavuşturmuştur. 10 Bölüm ve 71 maddeden ibaret olan bu kanun, Köy Enstitüleri aracılığı ile ilköğretim davasını halletmek gibi büyük amaç ve idealler da taşımaktadır.

Birinci bölüm, okullar ve idarelerine ait olup, birinci maddesi köylerdeki ilköğrenim seviyesindeki kurslarla ve okul tipleriyle ilgilidir. Ayrıca bu okullar ve kursların başında olacak başlar sayılmakta, Köy Enstitüsü müdürü de bu amirler arasında sayılmaktadır. 2, 3 ve 4 ncü maddeler, öğretmenlerin tayin ve denetlenmeleriyle ilgilidir.

5 nci ve 6 ncı maddeler, ilçe maarif memurları, il maarif müdürlerinin, kendi yetkileriyle birlikte her türlü eğitim ve öğretim işlerini, İl ziraat müdürü de ziraatla ilgili olan eğitim ve öğretim işlerini denetleyebileceklerdir.

7, 8 ve 9 ncu maddeler, il ve ilçe halkının kurslarının teşkiliyle ilgilidir.

İkinci bölüm, Köy öğretmen ve öğretmenlerinin vazife ve mesuliyetleriyle ilgili olup, bu bölüm 10 ncu maddeden çok önemlidir (2).

Üçüncü bölüm çocukların okullar kabul ve kayıt şartlarını düzenleyen çeşitli hükümlerin kişiler tarafından temin edilmesi, beşinci bölüm okul binaları ile yapılmasını, altıncı bölüm 3803 sayılı kanunla Köy Enstitüsü memuru öğretmenlere ve okullara tahsis edilecek arazîye ayrılmıştır.

Yedinci bölüm, çeşitli öğretim kademesinde görev yapan ö-

[illegible]

[illegible] (8)

[illegible] 40% [illegible] [illegible] [illegible]

1- [illegible] ve bu [illegible] ve bu [illegible] ve [illegible] [illegible] [illegible]

ekonomik hayatın gelişmesiyle ilgili kuruluşlarla halkı ve aileyi ilgilendirmek, onların buraları ziyaret etmelerine kılavuzluk etmek. Tarımla ilgili bilgilerin artırılmasına çalışmak ve ürünlerin fuzulalarına ve korunmalarına ulaştırmak, kurulmuş köy organlarının bakımıyla korunmasında ve yeniden kurulacakların kurulmasında yardım etmek.

3- Köyde ve yakın çevrelerde bulunan tarihi eserleriyle memleket güzelliklerini teşkil eden tabii ve tarihi kıymetli binaeser ve anıtların açılmasına çalışmak. Halkın tarımsal ve hayvancılık işleri için gelen hayvan ve bitki cinslerinin tesbiti ve temasıyla ilgili işlerde bunlarla köylülerle ve ilgili diğer teşekküllerle her hangi çalışmak.

4- Köy halkının saadet ve felâketleri ile ilgili bütün işlerde elden gelen her türlü yardıma koşmak, gerektiği taktirde bildirmeleri almak ve bu gibi hallerde mülkiyet teşkilâtına ilgilendiren işleri hakkında ilgililere yazı ile bildirmek veya gidip haber vermek.

5- Devletin ve köy halkının umumî menfaatleri ve mukaddesatıyle ilgili millî müdafaa, irtibat, asker ailelerine yardım, orman ve köy yangınlarını söndürmek, ortaklara nakil ve sirayet vaziyetlerini edinme, her türlü kooperatifleri kurma ve işletme gibi hususlarda köylülerle işbirliği yapmak ve bu işlerin icaplarına göre çalışmak.

6- Kanuna ve tesis edilecek vaziyetlere göre köy gençlerinin güreşçi, koşucu, dövüşçü, binici, atıcı, avcı, bisikletçi, motosiklet ve traktör kullanıcı gibi hareketli ve canlı vaziyetlerde yetişebilmeleri için gerekenler türlü teşekküllerde bulunmak, üyeliğine olan teklifleri almak ve bu hususların gerçekleşmesi için çalışmak. (5)

Köy enstitüleri, bu kanunun tarif ettiği bütün işleri yapacak olan elemanı yetiştirme işinin temeline uygun olarak almıştır.

Bu kanun meclisinde görüşülürken, milletvekilleri arasında şu tartışmalar olmuş, muhalif olanlar, kanunun bu maddesinin "Köy kanunu" ile çatıştığını ileri sürerek ileri de köylü-memur ve öğretmenin anlaşamamasının sebebi olabileceğini söylemişlerdir.

Muhalif üyelerce ileri sürülen bu önemli söz, öğretmene çok iş verildiği ve bunu bu çocukların yapamıyacaklardır. Ayrıca öğretmene köyde çok büyük yetkilerin de verildiğini savunan muhalifler, bu tarla, öğretmenin çatışmacı bir kimliğe büründüğünü savunmuşlardır.

Sonuç, teklif komisyonlarından gelen çoklu ile kanunlaşmıştır. Muhaliflerin ısrarla üzerinde durdukları, köy enstitüleri bünyesinde tesbit edilen bu geniş ve derin amaçları gerçekleştirmek için 5 yıllıkları mıdır ? Ayrıca köy ve toplum kalkınması eğitim teşkilatının ve öğretmenin tek başına başarabileceği iş midir ?

Devrin eğitim yöneticileri tarafından, bu muhalif teklif ve kuşkulu tavsiyeler değerlendirilmemiştir. Neticede, teklifin kanunlaşması için çaba harcanmış ve kanun çıkarılmıştır.

25.3.1947 tarih ve 63 sayılı kararla çıkarılan köy enstitüleri yönetmeliği, 3803 ve 4274 sayılı kanunlara dayanılarak yayınlandığı iddia edilmiştir. Oysa bu yönetmeliğin yayınlandığı dönemde 9129 sayılı kanunla yukarıdaki kanunların birçok maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. Kanun yönetmeliğin tarif ettiği amaçlarla, kanunların öngördüğü amaçlar arasında farklılıkların olduğu zaman anlaşılacaktır. Bu yönetmeliğe göre enstitülerin amaçları şöyledir :

"1- Köy enstitüleri 3238, 3803 ve 4274 sayılı kanun hükümlerini ve çizdikleri örnekleri gerçekleştirecek olan köy öğretmenlerini ve köye yarayan diğer meslek erbabını yetiştiren meslek kuruluşlarıdır. 3- Köy enstitüleri, köylerin kalkınmasını bilimsel esaslarla sağlarlar, eğitim ve öğretimle köy kültürünü geliştirirler. 4- Köy enstitüleri, köy öğretmenini milli ülküyle mücehhez olarak, türk milletinin birlik ve beraberliğini temin edecek ve onların iyi bir kültür adamı olarak yetişmelerini sağlayarak mezun ederler. 5- Enstitü bölgesine girecek köylerin bilimsel incelemesini yapar, yetiştirdiği elemanlara bilimsel metodun özelliklerini kavratır. 6- Köy enstitüleri, köy öğretmenlerini, köylü yetiştirmeden araç ve metodlarla iş görmeye, hayat ve yaşama standartlarını geliştiren bir yaratıcı ve değiştirici olmaya alıştırır. " (6)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1980 yılında [illegible] kurulan [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

kuruldu. Bu işlem, Türkiye'yi gezen ve "bir değil birçok Türkiye var diyen" yabancı bir uzmanın görüşlerine uygun olarak yapıldı. (13)

Köy enstitülerinin yerlerinin tesbit edilmesi üzerine önceden ve sonradan birçok yorum yapılmasına rağmen, bazı enstitüler genel bakımdan uygun şartlarda ve elverişli arazide kurulurken, bazıları da çok elverişsiz arazilerde kurulmuştur. Enstitü, idaresi ve öğrencisi, arasiyi verimli kılmak için büyük emek ve sermaye harcamak zorunda kalmıştır. Öğrencilerin bu alanlarda çalışmaları, idarecilerin bu işlerle uğraşması, hatta başka enstitü öğrencileri için kendi enstitülerinden başka, diğer enstitülerin kurulmasında çalışmaları, eğitim ve öğretimi aksatması, küçük çocukların bedenen ve ruhen gelişmelerine sebep olmuştur.

Enstitülerin kuruluş yerleri için seçilmesinde esas boyunca hesaplar yapılmamıştır. İşin aceleye getirilmiş olması ve bu konunun başında açıklandığı gibi teorik olarak bazı esaslardan hareket edilmesi verimli toprakların seçilmesini, tarıma elverişli arazilerin tesbitini, sulak olmasını ve şehir merkezlerine ulaşan yollara havaalanında kurulmasını büyük ölçüde engellemiştir. Bunun için bazı enstitüler kurulduktan sonra yer değiştirmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Enstitülerin ilk yılları, yerleşme, tarımsal toprakları elverişli hale getirme ve bina ve onarım ile geçmiştir. Harcanan maddiyatın yanında, elde edilen kazanç daha fazladır. Öyle enstitüler vardır ki, etrafında değerli bir ot bir avuç toprak dahi yoktur. Meselâ Van Erciş köy enstitüsü böyle bir kurulmuştur. Bu enstitü en son kurulmuş olmasına rağmen, yer seçiminde en başarısız örneği teşkil etmektedir. Van gölü olmasına rağmen, yer seçiminde en başarısız örneği teşkil etmektedir. Van gölü kıyısında ve Van'ın kuzeyinin kuş bir boyunda kurulmuştur. Binaların başladığı anlardan başka adım atacak bir yer kalmamıştır.

Bir enstitü açılırken, şu düşünceden hareket edilmiş olabilir. Öğrencilere balıkçılık ve balık tutmayı öğretecek, Van'da balık, sadece sevilen bir besin olmadan ayrı sularında ve tatlı su balıklarında bulunur. Gölün suyunun kükürtlü ve sodalı olması başarılarında bulunur.

[illegible] olveriş[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

> Rigetine ve n eeeeeeieerino ta,ic edilenelec. u gi-
> Dilenio le.dilenilde: veye tefilleriudon ..eeeeuede
> Duiundeh)ara d'.nu' eit 'neeu'l..e.en tid 'ielli eli-
> ne. (15)

Ile'reeb) .ie el 'edirli 6, ...6.1940 beriu ve 6/7025 ea,ili 'euelieei ilo 6C3 .eeula . ij .eeeii ieuf .enaenna bena bn'eeile,iei ve ee'le,iei e'eeii r eilenelnii.

> " eede : C- 'Iy .eeiftlerine tay teveeli bly 'Aeilaen-
> na bitieeib eia.eeli ve nidrid b ,l. geeu'lena ri.ei-
> leneb eienelee.
>
> u veeufiaedeki .eeaeb teieb lenie .ee bini iqia se-
> gilee .eeae eilloe .'l teineeb ..fettilene, ' .. li-
> neteeiieni ve geeied bueb neeeeii e teeafeieen bieen
> ei ..ilieeu'iaeb .eeeb. .ei..'ee .. ii.
> .eeeiteen e 'eiii e u vil .ee eeeeif .eni. ..ee o-
> ii iede geneiL eiee ee, e, eiea ni ilie. eeeeieeba
> 'eeiiieeie bili eilen eieeb 'eiee.ena ieo ee ..ee-
> ie beideei ea e eufiena ne,'e, ei ba. 'eeiia eieeeia
> .eeeieeeeak eieeeeye eiie ve .eieeena bi. iieie ee-
>]iie ke iiii e biiiiie.
>
> .eeiiiye beeel. e,ee eie be. teieebieen .ee bieienen
> ieee ,eiiee ve ee..'enie eiiii.
>
> iyia e iie. i eaeu teieee ,'.ieeee ee vii,eiieria
> ea ', eeeii. .. ei. ieniee ..i e.e i.ii ..i ee
> vii. eieeiei .ia aeee 'eieeieiele eeiieeeee." (16)

Bue iapeia .eeee eieeeiiiin eiee 3 ee eiieeia eeeii-
eiiene eieeeeeia i.eeie ee iie y eeieeiii eieka aeei. eeei
i. .t .eeeeie' .eeeiee aiaee ta. .eie e. tii 'ee, ii?
.ia ieei ieei i eeiei eiee.e i eeee e. e ieeiie. ieeu ieee ee-
ei .ii ii, i ei i e fy eeei ei i.eeieei eie. e ee .eeiie
ieeeii a 'ie ee. 'ii .. eiee .iee , .'' ee. .eei e ii,
eeiie i,ieei i ve.'ii e eeeiie eeeiiie.

e. i' ieeu e ee. e.ii. ieee eieeeee. i ii ee iqia, ..'e-
ie ieiee ieeie .eeee ve i.ie ieeee ie.ie eieeq i.eieeia
.eeii.iee eiee. eeee eeiie e. ieee iie. eiyii geeeii.ee ee-
eieiee e. i.i.e i ieieeee. .ii e eeee eii. eiee.ie.

iye? ga.ieia . e.ie.e iy .eeii .eei i.eeei ii ie. e-
ee i eeiei .eee i. eei ee geiiie .eeeyee.

"Madde : 96- Enstitüye öğrenci alınması işleri her yılın Eylül ayında bitirilir. Öğrencilerin enstitü idaresince makul bulunan elemanların kayıt işleri o beş gün sürdürülür. Öğrencilerin enstitü idaresince seçilecek seçim figleri enstitüleri kendisine giren illerin ilköğretim müfettişleri ile gezici başöğretmenleri tarafından adaylar hakkında görüleceği de durulur. Figleri gönderilen aday sayısı enstitüye alınacak sayının üç misline kadar olabilir. Bu figler ilgili milli eğitim müdürü ve komutanlarına enstitü müdürlüğünce verilir.

Madde : 97- Gelen figler eğitim başkanının başkanlığında çeşitli öğretmenler öğretmenlerinden müdürün seçeceği beş kişilik komisyon tarafından incelenir. Bu yıl için olana göre enstitüye alınacak öğrenci sayısının yüzde on fazlasıyla seçim yapılır. Seçilen adaylar enstitüde Türkçe, matematik ve tabiat bilgisi derslerinden sözlü veya yazılı bir imtihana tabi tutulur. Enstitü öğretimini hemen takip edebileceği anlaşılanlar, doğrudan doğruya kayıt edilir. Bir yıllık hazırlıktan sonra enstitü derslerini hemen takip edemeyecekleri anlaşılanlar hazırlık sınıfına alınırlar. Bu lar dışında kalan adaylar geri çevrilir.

Madde : 98- Enstitüye beş sınıflı köy okullarını bitiren ve 17 yaşını doldurmamış öğrenciler alınır. Enstitüye alınmasına karar verilen adaylar:

-Nüfus cüzdanı
-İlkokul diploması,
-Nüfusa uygun sağlık raporları
-Aşı belgesi,
-İsteklenme senedi
-4,5 x 6 boyunda 8 fotoğrafla enstitüye baş vururlar." (17)

Köy enstitüleri yönetmeliğinin 97 inci maddesi gereğince yetersiz olan öğrencileri köy enstitüsü birinci sınıfına hazırlamak için açılan "hazırlık sınıfı" öğretim programı ve dersleri şunlardır :

Hazırlık sınıfının süresi 10 aydır

Öğrenim süresi iki döneme ayrılır. Birinci dönem, 1 EYLÜL-20 OCAK, ikinci dönem, 1 ŞUBAT-10 HAZİRAN arasında uygulanır.

Hazırlık sınıfında günde 45 dakika olmak üzere altı ders uygulanır.

Hazırlık sınıfının birinci döneminde 1936 programının birinci, ikinci dönemde aynı programın beşinci sınıfındaki dersleri uygulanır. Tarım ve sanat çalışmalarına haftada ikişer saat ayrılır.

[illegible] : 7-7, [illegible] : 3-3, [illegible] : 5-5, [illegible] : 1-1, [illegible] : 2-2, [illegible] : 3-3, [illegible] : 4-4, [illegible] : 2-2, [illegible] : 1-1, [illegible] : 2-2, [illegible] : 2-2, [illegible] (10)

[illegible] , [illegible] .

3.05 [illegible] 1/2025 [illegible] 1/2025 [illegible] [illegible] 1/2025 [illegible] 10.7.2.48 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] da, o ta ki [illegible] gu [illegible] ki [illegible] eşitlik.

[illegible], böylə [illegible], [illegible] [illegible] u [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

tır. Sosyal tabakalaşma giderek sınıfsal bir biçime dönüşme temayülü göstermiştir ki, köy çocuğunun enstitüye alınarak, mecburi olarak köylerde istihdam edilmesinin bir sebebini de bu durumu teşkil ettiği müşahede edilmektedir.

5.4. İDARECİ VE ÖĞRETİM ELEMANININ SEÇİMİ :

Köy Enstitülerine atanacak öğretmenlerin durumunu, 3803 sayılı Köy Enstitüleri Kanununun 17 nci maddesi ele almaktadır. Bu maddeye göre:

"Köy enstitülerine aşağıda adları yazılı mesleklerden mezun olanlar öğretmen tayin edilirler :

1- Üniversite Yüksek Okulları ve Üniversite Fakültelerinden mezunları,
2- Gazi Terbiye Enstitüsü mezunları,
3- Öğretmen Okulları mezunları,
4- Ticaret Lisesi ve Orta Ziraat Okulu mezunları
5- Erkek Sanat Okulları ve Kız Enstitüsü mezunları,
6- Köy Enstitüsü mezunları
7- İnşaat Usta Okulları mezunları
8- Bunlardan başka her türlü teknik ve mesleki okullar mezunları.

Bu enstitülerde mütemadiyen işçiler yevmiye veya aylıkla ustalık öğretici olarak çalıştırılabilir. Köy Enstitülerinde çalıştırılacakların ne suretle tayin edilecekleri, terfi şekilleri ve bu enstitülerin idari işlerinin nasıl yürütüleceği bir nizamname ile tesbit edilir" (21)

1937 yılında öğretime geçilen bu kurumdaki öğretmenlerin tayin ve yer değiştirme işlemleri, üst seviyedeki yöneticilerin insiyatifine bırakılmıştır. 1940 yılında çıkarılan Köy Enstitüleri Kanunu da genel hatları ile bu konuyu ele almış, 1937 den 1947 yılına kadar tayin nakil ve becayiş işleri idarecilerin isteği üzerine olmuştur. 1947 yılında çıkarılan Köy Enstitüleri Yönetmeliği de, bu konuda fazla bir şey getirmemiştir.

Tonguç, enstitü öğretmenlerini tayin ederken, kendine özgü bir yolu takip etmiştir. Tanıdığı, bildiği ve kendi düşünce görüşüne uygun olanı enstitü idaresine getirmiştir. Atayacağı müdürler, ya Gazi Terbiye Enstitülerinden öğrencileri veya yakından tanıdığı kimselerdir. Aşağıdaki tutanak bu konuyu çok iyi anlat-

[illegible]:

[illegible] (20)

[illegible] [illegible] [illegible] (d.: 1900), [illegible] (d.: 1902), [illegible] (Ce.: 1903) [illegible] [illegible], [illegible] (d.: 1909) [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] (d.: 1900) [illegible], [illegible] (23) [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] (do.: 1910) [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

lığa bildirilmesini istemiştir. (31).

Bu dönemde (Tonguç'un genel müfettiş olduğu dönem) fakülte mezunları Öğretmen okullarında istihdam edilmelerine karşılık, köy enstitülerinde, Öğretmen okulu mezunlarına fazlaca yer verilmiştir.

> "Tayin edilen Öğretmen okulu mezunu öğretmenler bazen bir sınıfın bütün derslerini vermek durumunda kalmışlar, bunun adına da toplu tedrisat denmiştir." (32).

Öğretmen okullarından yetersiz bilgilerle mezun olan ilkokul öğretmenlerinden çok büyük fedakarlıklar istenmiş, bu durum onları tedirgin ederken, öğrencilerin de zayıf olarak yetişmelerine sebep olmuştur. Bir taraftan Öğretmen okulları yetersiz kabul edilmiş, diğer taraftan köy enstitülerine öğretmen olarak tayin edilmişlerdir.

Bu durum köy enstitüsü yönetiminin en acaip uygulanmasını teşkil etmektedir. Meslekle vefa ve sadakat duyguları bir tarafa itilerek, amacın ulaşmak için bütün vasıtalar meşru olarak kabul edilmiş, birçok kıymetsiz unsur, bayrağa nail mevkilere gelirken, kıymetliler görevde çağırılmamış, çağrılanlar da bir müddet kullanıldıktan sonra atılmışlardır.

Orman öğretmenlerinin seçim işlemleri daha kötüdür. Genel kültür derslerinin (ilkokul) okulu mezunlarının okutması lüzum görülürken, diploma muhtevasını ve istidadını yakıyoruz diye endişesiz fakat Tonguç'a sadakatle bağlı Öğretmen okulu mezunlarına okutturulmuştur.

> "Ziraat ve sanat öğretmenlerinin durumu daha kötüdür. 20 enstitüye sanat ve ziraat öğretmeni de adet, hem de kifayet miktarından yetecek kadar bulunmamıştır. Meselâ, beş sınıfta 250 talebesi olan bir enstitüde yalnız bir ziraat mektebi mezunu öğretmen vardır. 1000-1200 nüfuslu olanlarının çoğunda 2-3, bir ikisinde de 4 ziraat öğretmeni vardır. Bunlar da vaktiyle orta ziraat okullarından mezun olmuş, sonra senelerce köy ve kaza muallimliği yapmak suretiyle ziraattan uzak kalmış olanlarıdır.
> Sanat muallimlerine gelince, bu yüzden mesleklere

Ubaydullah yeni yeni toplantılar müşterek ama yeknesak kişilerin yazılarına da müdahale etmek ve, başta, ortaklerinde hasıl neşriyat kurma ve yönetmesine kuruş çıkarmak gibi de-netledi:

> "İş bir çalışkı hatı program uygulanışını, çoğu-nun bil eği, eğitim anlayışının ellî ve bir, bilinçsel çalışmalarının edebiyatın bütün program bağımsız etmektir. Elli bir program verilmesi-ni için çocuklar için için sonuçlandı yabancılaş-ectir." (35)

1940 yılına kadar eski Türk toplumunda yaygınlaşan ve kuruluşlarını sonra sonuçlarına göre değişen bu anlayışın en önemli temsilcisi Ziya Gökalp'tır. Gökalp'a göre millî program bir ülkenin eğitim sisteminin temelini oluşturur. Bu program aynı zamanda bir milletin varlığını ve geleceğini belirler. Bu nedenle millî program "iç ile, iç için ve ile" bağlantısını sağlamalı, bir anlamda millî bir program uygulanmalıdır. Millî eğitim sistemi millî değerlere bağlı iç ve dış kaynaklardan yararlanmalıdır. Bu ise,

İş ve çalışmaların, bu çalışmalara ve ahlâkî çalışmalarına.

Millî [illegible] çalışma esasları içinde, millî kültürün korunması ve geliştirilmesi ile bağlantılı olmalıdır. Millî, bir sosyolojinin ifadesine göre, toplumu oluşturan bireylerin ortak bir kültürü ve [illegible] ile bir çalışmalarının [illegible] bir ülkenin [illegible] çalışmalarının [illegible] ve [illegible] bir [illegible] çalışmalarıdır.

1985 yılında yayınlanan Ay metinleri 6 ayrı program ile analiz edilmiştir. Bu program ile ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir. Bu program, ... (1) numaralı çizelge: (135)

Personel	Sayı
I. - Hizmetliler	114
II. Idari Personel ve çalışanlar	58
III. Yardımcı Hizmetler ve çalışanlar	58
IV. Eğitim ve Yetiştirme Personeli	30
TOPLAM	260

2.5.1. Bilgi Organları :

Ay metin kısa sürede ve doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için, bilgi organlarının sağlıklı olması gerekir. Bilgi organları ile ilgili bilgi alınması ve bilgi akışının sağlıklı olması, ay ulaşımı için, ... Bilgi organları ile ilgili bilgiler ... Bilgi organları ile ilgili bilgiler ... Bilgi organları ile ilgili bilgiler

lik göze çarpmaktadır.

Bu durumu, enstitü kurucuları "eylemden-kurama", "deneyimden-ensese", "yabancılaşmadan-millîleşmeye" geçiş olarak isab etmektedirler. Bu tezin geçerli olabilmesi için denemelerin, programların, amaçların ve metodların bir çok bakımdan katkı ve etkide bulunması icap ederdi. Fakat böyle bir şey olmamıştır. Sadece, çevreye ve devlet politikacılarına bu çalışmaların laboratuvar bulguları olduğunu ilmî gerekçilik sonucu bulunduğunu anlatmak için yapıldığı ve kamu oyunu bir deneme sözüyle ikna etmeyi düşündüklerinden çıktığı bir gerçektir. Altı yıllık bir deneme devresi sonunda kamu oyuna sunulan programlar, denemelerin etkisini taşımamaktadır. Bunun için, KÖy Enstitülerinin, ilk altı yılında değil, 1937 den 1954 yılına kadarki bütün devrenine deneme devresi demek yerinde olur.

Genel olarak bu açıklamadan sonra "KÖy Enstitüleri öğretim Programının" ayrıntılarına girilebilir. KÖy enstitülerinde beş yıllık öğretim müddeti içerisinde kültür derslerine ayrılan süre 114 haftadır. Beş yıl içerisinde, genellik izinlerin toplamı 30 hafta etmektedir. Geriye kalan zaman, tarım ve teknik çalışmalara ayrılmıştır. Kültür dersleri içerisinde yer alan bilgi dalları şunlardır : Türkçe, Tarih, Coğrafya, Yurttaşlık Bilgisi, Matematik, Fizik, Kimya, Tabiat ve Kul Hastalıkları ile ilgisi, Yabancı Dil, Resim-İş, Beden Eğitimi ve Ulusal Oyunlar, Müzik, Amatörlük, Evlât resi ve çocuk Hekimliği, Öğretmenlik Bilgisi: (Toplum-Bilim, İş eğitimi, çocuk ve iş-Hukuk bilgisi, İş eğitimi Tarihi, Öğretim Metodu ve Tatbikat), Ziraî işletmeler Ekonomisi ve Kooperatifçilik. (37)

Genel Kültür adı altında toplanan bu onyedi bilgi dalı ilim sınıflamasına aykırı olduğu gibi, kültür anlayışlarına da karşıdır. Çevrenin, "KÖy Enstitülerinde" kültür verilmeyen gözlüğüne programla cevap vermek için, kültürle ilgisi olmayan konularda kültür dersleri içerisine katılmıştır. Böylece, kültür dersleri ile, tarım ve teknik çalışmalar dengelenmiştir. Kültür derslerinin beş yıllık süresi 114 hafta olurken, diğerlerinin toplamı da 116 hafta olmuştur. KÖy Enstitülerinde kültür derslerinin dağılımı ve ders sayısı da böyledir. (38)

Personlor	Staff 1	Staff 2.	Staff 3.	Staff 4.	Staff 5.	og privat statistisk dags quanti
Direkçe	4	3	3	3	3	750
Kardio	2	2	1	1	1	347
Xirurgjia	2	2	1	1	-	834
Anesteziolog-ritë.	-	1	1	-	-	132
Laboratorik	4	2	2	4	2	920
Lab.	-	2	2	1	1	240
Rreze	-	-	2	2	-	184
Fizikat ve otul me lira ilijot	2	2	2	2	1	368
Fizikat 'il	2	-	2	2	1	414
Lyerës	2	-	-	-	-	92
Kuzhin-ja	1	1	1	1	3	230
Ekip i kirurgut ve ndihmës sanitar	1	1	1	1	-	138
Ambulanc	-	2	2	2	2	345
Avokat ligjor	-	-	-	-	1	46
Kryetari komunës ve ekipi ligjor	-	-	-	-	1	46
T o p l a m	22	20	22	19	16	5500

Çdoce drejtori ushtrua ne nje ndërmarje 22 deri në 30 orë në javë. Ai e kompleton të paktën 40 orë ushtrimin. Në qoftë se ai ka, dua gabimisht (p.sh. ndërmarja ka punë 12 orë në javë), ai mund ta ushtrojë. Një drejtori mund të ketë 2 ose 3 punë të ndryshme. Ai duhet të jetë i kënaqur me pagën e tij. Nëse ai nuk është i kënaqur, ai do të kërkojë punë tjetër. Nëse ai është i kënaqur, ai do të qëndrojë në punën e tij. Nëse ai nuk është i kënaqur, ai do të kërkojë punë tjetër. Nëse ai është i kënaqur, ai do të qëndrojë në punën e tij.

Burada, 1943 programında yer alan kültür derslerinin, kısaca özetlerini vermekte fayda vardır :

Türkçe Dersi : Türkçe dersi, Köy Enstitülerinin birinci sınıflarda 4, ikinci, üçüncü ve dördüncü ve beşinci sınıflarda ise 3'er saat okutulmaktadır. Beş yıl içerisinde okutulan derslerin toplamı 736 saattir.

Bu dersin amacı, öğrencide mevcut olan anlatma ve anlaşma yeteneklerini geliştirmektir. Enstitü öğrencisi Türkçeyi bilmesine rağmen, bir çok konuyu anlayamaz. Bu anlama işini Türkçe dersi yapacaktır. Diğer derslerde de öğrencilerin belirli bilgilerin en iyi bir şekilde anlama ve anlatma yolları üzerinde durulacaktır.

Programa göre Türkçe dersinde edebî sanatların öğretilmesini amaç edinmek yanlışlı bir yoldur. Çünkü enstitülerin amacı, şair, edip ve natip yetiştirmek değildir. Türkçe dersinin vereceği şey, pratik değeri olan, fakat sağlam bir anlayış ve anlatış kudretidir. Okumada, yazmada ve konuşmada doğruluk esastır. Doğru olarak anlayan ve anlatan bir öğrenci, aynı zamanda sağlam düşünme ve ahlâklı olmanın da yollarını kavramış demektir. Enstitü öğrencisi, ses esine göre bir metni okuyup anlayabilme, bunu yazabilme veya sözle anlatabilme neviyesine geliştirilmişse, Türkçe dersi amacına ulaşmış demektir. (41).

Türkçe dersinin amaçları Köy Enstitülerinin felsefesine uygun olarak, pratik faydaya yönelmiştir. Bu da, öğrencinin anlama, anlatma, okuma, yazma yeteneklerinin geliştirilmesi, esas olarak alınmıştır. Aynı zaman bu derse, Türk kültürünü yayma misyonu görevi verilmemiştir.

Enstitü programına göre, Türkçe dersinin amaçları ve konuları çok geniş olduğundan, bunlara uygun olarak seçilen metinler de çok ve çeşitli olabilir. Fakat "anlama ve anlatma amacı" esas olmak şartı ile öğretmen, istediği metodu kullanmakta serbesttir. Türkçe öğretmeni, sahasında, derine inerek çalışan bir uzman değil, parça parça bilgileri toplayarak öğrenciye veren bir sanatkâr olmalıdır (42).

Enstitü programına göre, Türkçe öğretiminde birliği şu ilkeler sağlayabilir :

1- Türkçe öğretimi etüdlere dayanır, 2- Bilgiler ayrı ayrı değil, bir arada verilir.

Küçük sınıflarda temel kavram ve kuralları belirtmek için dil bilgisine çok zaman ayrılmalıdır. Son sınıfta kadar dil-bilgisi devam ettirilmeli, son sınıflarda toplu bir malumat vermek için Edebiyat Tarihi esas alınarak okutulmalıdır (43)

Türkçe de ki okuma, yazma, konuşma ve dilbilgisinden ibarettir. Okuma parçaları için şu şekilde kesin mahiyetli bir direktif yoktur. Seçilecek parçalar, her bilim dalından olabilir. Bunlar, Edebiyat, sosyoloji, psikoloji, tarih, coğrafya, tabiat bilgisi ve öğrencilerin kendi yazdıkları yazılar olabilir. Öğretmen hazırladığı okuma parçalarını bir hafta önceden öğrencilere dağıtarak, öğrenciler bunun üzerinde çalışacaklar hep beraber sınıfta bu konu iyice işlenecektir.

Metinler seçilirken üzerinde önemle durulacak başlı noktalar vardır :

- Öğrencilerin seviyelerine uygun olmalıdır,
- Enstitü ruhuna aykırı olmamalıdır,
- Edebî metinlerden kaçınılmalı, insan ruhunu tabiata bu bakımdan metinler seçilmelidir.
- İdeal eser örneklerinden bol bol yararlanılmalıdır (44)

Köy Enstitülerinde okutulan Türkçe derslerin kısımlarından biri de yazmadır. Yazma çalışmalarının amacı, öğrencilerin anlatış özelliklerini kuvvetlendirmek, açık, kolay ve özentisiz yazma alışkanlığını kazandırmaktır. (45)

1943 öğretim programında, "konuşma" nın amacı hakkında kanaatkar bir açıklayıcı bilgiye rastlanmamaktadır. Ancak, çeşitli konuşma şekilleri sıralanırken, "konuşmanın hayatta okuma ve yazma kadar önemli" olduğunu anlatan satırlara yer verilmiştir.

Milli tiyatro çalışmalarını anlatılırken çeşitli insan tiplerini canlandırarak temsil edebilme yeteneklerinin kazandı-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Adevler, dedelmesi, esi, ilgilenilir.

17. Maddeleri : Bu tebliğin hükmü, ... [illegible] ...

... [illegible] ... (5)

... [illegible] ...

... [illegible] ...

... [illegible] ...

[illegible] vous [illegible] [illegible] [illegible]

a) [illegible],
b) [illegible].

2. [illegible]:

1- [illegible],
2- [illegible],
3- [illegible],
4- [illegible]

[illegible] (3)

[illegible]:

[illegible]

a- [illegible],
b- [illegible],
c- [illegible] (3a)

[illegible]:

[illegible] (39)

Ziraat dersleri ve Çalışmaları	Sınıf I	Sınıf II	Sınıf III	Sınıf IV	Sınıf V	Geçyılda görülen ders sayısı
I. Tarla Ziraatı	-	3	4	2	1	580
II. Bahçe Ziraatı	8	4	3	3	2	696
III. Kanaryi bitkileri ve ziraat sanatlar	-	-	1	1	2	232
IV. Zootekni	1	2	2	1	2	468
V. Kümes hayvancılığı	2	2	-	-	-	232
VI. Arıcılık ve ipekböcekçiliği	-	-	1	2	2	290
VII. Balıkçılık ve ürünleri	-	-	-	2	2	232
Toplam	11	11	11	11	11	2730

Bu ders vecalışmanın amacı :

"1- Talebeyi ziraat derslerine konu olan bitki ve hayvanların yetiştirilmeleri ve bakımlarıyle ilgili iş hayatı içinde yetiştirmek. Onlara maksada en uygun ziraat araçlarını kullanabilecek ve bu işleri pozitif bilgilerin ilkelerine göre değerlendirerek yapabilecek durumda etirmek.

2- Bu güçü elde eden talebeye, ziraat işleri alanında duyduğu ilgiyi değişiklikleri kendi kendi erine ve devamlı olarak tahlil edebilme alışkanlığını kazandırmak.

3- Talebeye tabiat leylarının, canlı varlıkların hayatı üzerinde yaptıkları tesirleri inceleyebilecek tesirleri kabul dirmek.

4- Talebeyi, öğretmen olacakları çevrelerin özelliklerine en uygun ziraat şekil ve usullerini iş alanına tatbik edecek ve bu yoldan köy halkına örnek olacak bir durum etirmek" (61)

Bu dersin konuları :

- Bahçe ziraati,
- Sebze ziraati
- Kanaryi bitkileri,
- Zootekni

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

b) Ingen vo gulfremst- en to ila i skjedir : (08)

a) Skor i lobeyo ofisud

Punlop	I.naf	I.naf	I.naf	I.naf	Samla
	II	III	Iv	v	
1. Grunnskoli:					
a) Skyldu vo ofan					
Skylduskoli	8	8	6	6	
b) Valfrjalsir	-	-	3	3	
c) Stuttskoli	3	3	2	2	
T o l a l	11	11	11	11	
2. Framhaldsskoli:					
a) Lærdomsdeild	6	6	7	7	
b) Framhaldsskoli	3		2	2	
c) Iðnaðarskoli	2	2	2	2	
T o p l a s a	11	11	11	11	
3. Sérskoli:					
a) Búskaparskoli	6	6	7	7	
b) Húsmæðraskoli	3	3	2	2	
c) Handíðaskoli	2	2	2	2	
T o p l a s a	11	11	11	11	

b) Hjá fólkinu í bænum

1. Skólagöngu:				
a) Lítið	6	6	7	7
b) Í [illegible]	3	3	2	2
c) Lengst í [illegible]	2	2	2	2
T O T A L	11	11	11	11
2. Fyrsti [illegible]:				
a) Frá vo [illegible]	6	6	7	7
b) Iðnin	4	3	2	2
c) Lengst í [illegible]	2	2	2	2
T o t a l s	11	11	11	11
3. Lengst í [illegible]:				
a) Lítið	6	6	7	7
b) Miðlig	3	3	2	2
c) Í [illegible]	2	2	2	2
T o t a l s	11	11	11	11

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5	3	11	-	-
[illegible]	10	9	8	5	9
[illegible]	-	-	-	2	0
[illegible]	-	-	-	3	1
[illegible]	-	-	-	-	2
[illegible]	-	-	-	1	1
[illegible]	4	4	4	3	3
[illegible]	1	1	1	1	1
[illegible]	-	1	1	1	1
	10	10	10	10	10

[illegible]

[illegible]:

[illegible]

[illegible]:

[illegible]

[illegible] Locomolyo (1972-1978) [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] e'lir, [illegible] dovleti[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] (J.)

[illegible]

"[illegible] (K.)

[illegible]

[illegible]

[illegible] (91)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

b) [illegible]

[illegible]

[illegible] (1 10-1000)'a [illegible]
[illegible] (93) [illegible] (100-1500) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] que se relacionan [illegible], e [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] (302)

[illegible]

[illegible]

[illegible] :

> "... [illegible] (303)"

[illegible]

[illegible] (304). [illegible] (305)

[illegible]

timbaşı, müdür yardımcısı, tarımbaşı ve yapısanat başından teşekkül eder.

Sağlıkbaşı, müzikbaşı, sporbaşı, denizcilik ve teknik işlerbaşı, işlikbaşı, kümebaşları idare kurulunun ve enstitü eğitim öğretim çalışmalarının yardımcılarıdır" (106)

Köy Enstitüleri Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi, müdürün yetki ve sorumluluğunu şu şekilde göstermektedir :

"Müdür, enstitünün öğretim, eğitim ve yönetim çalışmalarının sorumlusu olup bu çalışmaların düzenleyicisi ve emiridir." (107)

Enstitü müdürü, okulun eğitim, öğretim yönetimi ve her türlü ekonomik işlerin başıdır. Kanun, tüzük ve yönetmelik maddelerine uyarak enstitüyü yönetir. Disiplin kurulu hariç, bütün kurullara başkanlık eder. Eğitim ve öğretimin, düzgün bir şekilde, millî ülküler çerçevesinde yapılabilmesi için bütün tedbirleri alır ve aldırır. Bütün öğretmen ve usta eğitimcilerin ders programlarını kontrol eder. Her ayın sonunda bütün hallerle ilgili olarak bakanlığa raporlar gönderir. Okulun bütün denetim işlerini yaparak, enstitüde çalışanların sicil amirliğini yapar. Enstitülerde büro hizmetlerinin düzenli bir şekilde yapılmasını sağlar. (108)

Eğitimbaşı : Madde : 11-

"Eğitimbaşı, enstitünün yönetimi bakımından müdürün en yakın yardımcısıdır. Müdürün vereceği emirlerle direktifleri uygular ve müdürün bulunmadığı zamanlarda kendisine vekillik eder". (109)

Eğitimbaşının görevleri şunlardır : Enstitülerdeki bütün çalışma programlarını düzenler ve müdürün onayından geçtikten sonra uygulamaya koyar ve bunu takip eder. Öğrencilerin eğitsel sosyal faaliyetlerini düzenler. Öğrencilerin kayıt kabul işlerini yapar. Enstitüdeki istatistik işlerini tanzim eder. Eğitim ve öğretimin düzgün bir şekilde yapılmasını kolaylaştırmak için, ilgililerle işbirliği yaparak, aynı zamanda da onların denetimle

[illegible] (110) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (111)

[illegible]

[illegible] (112)

[illegible]

"[illegible]

[illegible]" (113)

[illegible]

[illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Kwenneberia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (117)

> [illegible] (118)

> [illegible] (119)

[illegible]

[illegible] (120)

[illegible]

leri için, müdürün başkanlığında toplanarak gerekli kararları alırlar.

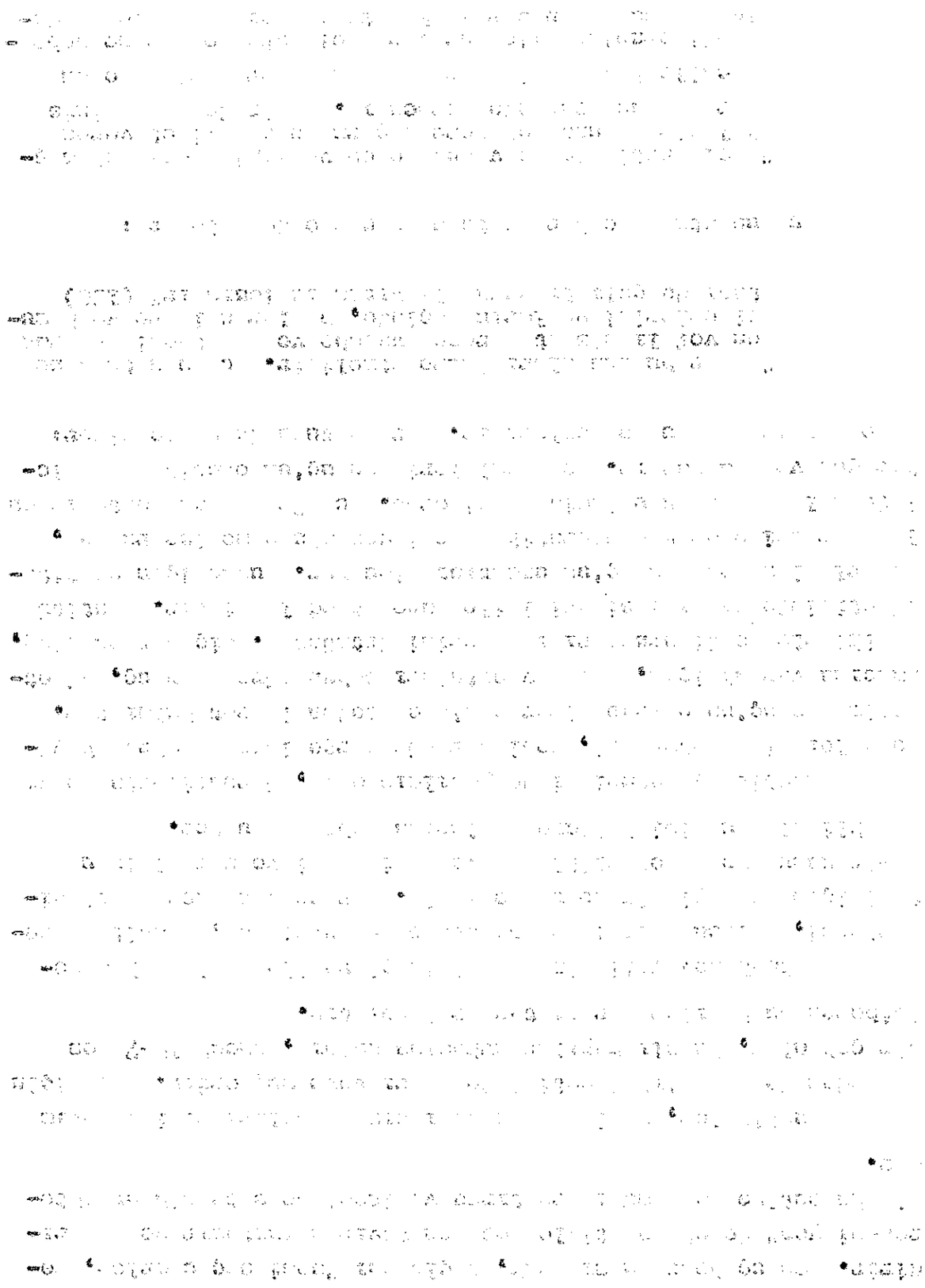
Şekil bu şekilde onaylandığı takdirde, demokratik bir yönetim olmasının gerekliliğini ve önemini belirtmektedir. Kendi, kendini yönetme, öğrencinin genel yönetime katılması, ceza ve kınama işlerinin bir mahkemeye benzer tarzda araştırılması ve küçük suçlara karşı diğerlerinin ceza takdirinde bulunmaları demokratik yönetimin uygulandığının göstergesi delillerdir. Hatta, öğrencilerden bir temsilci disiplin kurulunda bile bulunmaktadır.

Ancak, yönetmelik okul müdürüne şöyle bir yetki vermektedir ki, bu yetki tam bir otoritedir. Enstitü şöyle, okulun bütün kurullarının bile üzerindedir. Bu kurullardan gelen kararların geçerli olabilmesi için onun onayı şarttır. Hatta bu kararları geri çevirebilir. Kul müdürü bir öğrenciyi, hatta öğretmeni görevden alabilir. Bunları için aldığı bütün gerekçeleri disiplin kurulunu, diğerleri hakkında da bakanlığa bilgi vermekle yükümlüdür. Enstitü disiplin kurulu müdürün almış olduğu kararları içtimaya resmi olarak etkisi var, fakat yasal resmi olarak yoktur. Çünkü enstitü müdürleri, enstitüde çalışacak olan öğretmen ve idareciler kendini istemektedir ve onun istediği öğretmenleri atanmaktadır. Nesli, tonguç, bir enstitü müdürüne şöyle yazmaktadır :

"Yeni kadrolu için kimleri istiyorsun adlarını bana bildir. Hesabına itibaren onları da verelim" (121)

Böyle kurulmuş bir düzende, müdürün arzusu dışında bir kararın çıkması düşünülemez.

Enstitülerde kollektif yönetim biçimine uyularak, öğrenciler gruplara ayrılmış, her grubu bir yönetici öğretmen tarafından seçilerek atanmaktaydı. Fakat, her nedense öğrenciye daha fazla güvenilemiyerek sınıflarına her grubu bir öğretmenin idaresine verilmiştir. Grup öğretmeni kendi talebesini temizlik, çalışma, ailesi ile münasebet, ihtiyaçları takip ve karşılama mütalealarda kontrol, mütalea saatlerini idaresin temizlik ve

lerine müsaade edilmektedir. Buna rağmen bazı memur ve öğretmenlerin muhafazakâr ayrılmayı ilgililer açık olarak ifade etmektedir. Örneğin, enstitüde on kadar bir kızımın evlenmek gibi çok şirin bir yol tuttukları ve bu maksatla içkili, kumarlı, kızsız kulüpler memur kitlesine mensubiyet vermek istedikleri anlaşılmıştır. Bazı incelemeler sırasında bu gibilerin sevgubunis ettikleri işlerin çoğunluğu ile ilgili ve kendi menfaatlarına olmuş ve, fakat o esasının menfaatlarını koruyucu oldukları anlaşılmıştır. Köyde işlerinde çalışan kadınların sosyal ve kültürel hareketleri hakkında daha iyice bilinmeleri, onların kafalarında oluşturdukları muhafazakârlık, onların bu kafalarında oluşturdukları muhafazakârlık, bu kadar güçlü olmaları, öyle görünüyor ki bir bakıma bazı kuvvetli olmayan bu gibi unsurları zor ve kuvvetle olursa olsun tasfiye etmeleri, onlara zor ve kuvvetle olursa olsun tasfiyeci rolü kazandırmaları lazımdır. (137) Bu kabil insanları mümkün olan zamana kadar idare etmek, mümkün olduğu kadar iyi muamele ederek gönüllerini almaya çalışmak, buna rağmen yola gelmiyorlarsa vazifeli olduğu gibi resmî ve kuvvetle ülkedeki kötülüğü haberdar etmek ve onlu bürokrasinin vazifelerine son vermek yolu tutulmalıdır." (138)

Yukarıdaki satırlardan da anlaşılacağı gibi Kunduç, eğitim idareciliğine, "şifre ile haberleşme", ajanlık, "kullanma", "idare etme", "aydınlanma" ve sonunda enstitüde "görevine son verme" kelime ve anlamlarını sokmuştur. Görevine son verme işlemi için Kunduç, iyi bir örneğe sunmuştur. Bu görevi "canlandıracak köy" isimli eserinde şöyle dile getirmektedir : "Köy enstitülerinde ortaokul veya lise mezunlarını tayin etmekle, öğretmen sayısını artırdık. Köy enstitülerinde bu kadınları, fedakarlıkla çalışan bu öğretmenlere aittir. (139)

"Köy enstitülerinin içinde köye bağlı olmayanların sayısı çok azdı. Bunun için bu gibiler genel gidişe ve gelişmeye engel olamıyorlardı. Her memleket ve kurumda olduğu gibi köy enstitülerinde de işin dışına düşmanmış gibi olanların bulunması çok tabiidir". (140)

Köy enstitüsü öğretimi, öğretmenlik, okul ve köy bakımından ele alınarak değerlendirmek gerekir. Enstitüler, 1943 yılından itibaren mezun vermeye başlamışlar, bu tarihten sonra enstitüler köye yayılmışlardır. 3803 ve 4274 sayılı kanunların hükümlerine göre, enstitü mezunlarının kendi köylerine tayin edilmeleri gerekiyordu. Yeni seçim kriterleri uygulanırken, kanunun emir oları dikkate

1. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

17- [illegible] . 235

18- [illegible] . 278, [illegible], . 240

19- [illegible] . 33

20- [illegible] . 221

21- [illegible] . 240

22- [illegible] . 240

23- [illegible] . 238

24- [illegible] . 238

25- [illegible] . 238

26- [illegible] . 238

27- [illegible] . 239

28- [illegible] . 239

29- [illegible] . 239

30- [illegible] . 239

31- [illegible] . 239

32- [illegible] . 239

33- [illegible] . 239

34- [illegible] . 239

35- [illegible] . 239

36- [illegible] . 239

37- [illegible] • 1

3[illegible]- [illegible] • 6

4[illegible]- [illegible]

- [illegible]

6[illegible]- [illegible] • 10-11

32- [illegible] • 13

45- [illegible] • 1[illegible]

46- [illegible] • 37-38

54- [illegible] • 39

57- [illegible] • 42

58- [illegible] • 25

63- [illegible] • [illegible]

65- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • 45

91- [illegible] • [illegible] • [illegible], 1[illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

9[illegible]- [illegible] • [illegible]

60- [illegible] . 357

61- [illegible] . 197-198

62- [illegible] . 102

63- [illegible] . ?

64- [illegible] . ?

65- [illegible] . 178

66- [illegible] [illegible] 1 [illegible], [illegible], 6- [illegible], . ?

67- [illegible] . ?

68- [illegible], [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], . 89

69- [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible], [illegible], . 7, 1940 . 293

70- [illegible], [illegible] [illegible], . . [illegible] [illegible] 197- 200, [illegible] [illegible] [illegible] 1, . 40

71- [illegible], . [illegible] . ?

72- [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible], [illegible], . 7, 1940 . 295

73- [illegible], [illegible], [illegible], . 40

74- [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible], [illegible], . 205, 1940 . 205

75- [illegible], [illegible], [illegible],

81- [illegible], [illegible] in [illegible], [illegible] • [illegible] bulg, 1211 [illegible], [illegible]-1(2), • 2)

1- [illegible], [illegible] • 0• • 6

2- [illegible], [illegible] • 0• • 5

3- [illegible], [illegible] • 0• • 5

4- [illegible], [illegible] • 0• • 5

5- [illegible], [illegible] • 0• • 61-62

6- [illegible], [illegible] [illegible] • [illegible] 1 [illegible] • [illegible], [illegible]: [illegible] • • • [illegible], [illegible], [illegible]-1(2), • 66

7- [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

103- Aytaç, Prof.Dr. Kemal : Cumhuriyet Devrinin Hukukçuları, Ankara Üniversitesi, Ankara -1976, s. 155-156

104- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 227

105- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 229

106- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 227

107- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 228

108- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 228

109- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 228

110- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 228

111- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 228

112- Ergin, Orun : Dil Kanunları Lügatçesi, Çelik Matbaası, İstanbul-1947, S. 4

113- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 229-230

114- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, s. 230-233

115- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, S. 234

116- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, S. 234-235

117- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, S. 235

118- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, S. 235

119- T.C. Millî Eğitim Akademisi Yabancı Dil Bilgileri Komisyonu, T.D., S. 431, 1947, S. 235

120- Tonguç, İsmail Hakkı : Cumhuriyetle Dil Kanunları Hakkında, Çağdaş yayınları, İstanbul, 1976, s. 21

121- Koçsal, Osman : Atatürk'ün Dil Kanunları Üstüne Bir İnceleme, Akşamevi Ürsa- S., s. 221

122- Koçsal, O. Op. cit. s. 221

123- Aganoğlu, Halit: Dil Kanunları Yolunda, Akşam Matbaası Akşamevi İstanbul-1949, s. 52

124- Tonguç, A.g.e. s. 64

125- Tonguç, A.g.e. s. 91

1.5- [illegible]

1.6- [illegible]

1.7- [illegible]

1.8- [illegible]

6. [illegible]

6.1. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] [illegible] [illegible] [

c← ...
d← ...q o ...
e← ...y ...
f← ...

g← ...

a← ...
b← ...
c← ...
d← ...
e← ...
f← ...

h← ...

a← ...
b← ...
c← ...
d← ...
e← ...
f← ...

i← ...

a← ...
b← ...
c← ...
d← ...
e← ...
f← ...

j← ...

a← ...
b← ...
c← ...
d← ...
e← ...
f← ...

k← ...

a← ...
b← ...
c← ...
d← ...
e← ...
f← ...

cevaplara ve öğrenilere ilişkin bilgi edinmek amacıyla ölçme araçlarının kullanılmasıdır.

Yıllık ve dönemlik ölçmelerin amaçları aşağıdaki gibi belirtilmiştir :

a- Kapsamı ve amaçları :

"1- Yıllık ölçmelerin amaçlarını belirlemek için ders konularının ve öğrenme alanlarının kapsamını belirlemek.

2- Yıllık ölçmelerin amaçlarını sınıflamak :

a-1 : Yıllık ölçmelerin bu kademedeki yapılış nedenlerini belirlemek için bilgi ve eğitsel değerini

2- Yıllık ölçmelerin değişkenlerini yıllık ölçmelerin için kapsamı, eğitsel bağlı önemi ve ilgili konuların öğrenilen öğrenme ilgili ilişkilerini belirlemek.

3- Seçmeli konuların belirlenmesi için ölçülü kullanılacak yöntem olanlarını belirlemek.

4- Yıllık konuların eğitsel değerini, kapsamını ve önemini konuların ilişkilerini ilişkilendirmek ve konuların ilişkilerini belirlemek.

5- Seçmeli konuların öğrenilmesine ve değerine ait veri bilgilerini ilgili kişilere sunmak." (9)

Sınıfa göre konular ayrı ayrı ele alınır ve bir sınıf için seçmeli konu sayısı çok fazla olmamalıdır. Bu amaçla zorunlu ve seçmeli konuların dengeli olarak dağıtılmasına özen gösterilmelidir.

Seçmeli dersler : Bir okulda konuya ilişkin öğretmen sayısı, öğrenci sayısı, öğrenci ihtiyaçları ve okulun fiziki olanakları gibi nedenlerle, bazı yıllarda bazı seçmeli konular okutulamayabilir. Bu durumda, o konuyu seçen öğrencilerin başka konulara yönlendirilmesi ve o konu için ayrılan saatlerin başka konulara verilmesi gerekir. Bu nedenle, seçmeli konuların, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak sayıda olması gerekir. Ancak öğrencilerin seçebilecekleri seçmeli konu sayısının çok fazla olması da, okulun olanaklarını zorlayacağından, sakıncalıdır.

Bilgi amacı, eğitim kademesi sonu belirlenir. Bir dersin

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] [illegible] [illegible] [

```
```

[illegible]

[illegible]

[illegible] ve [illegible] [illegible] [illegible]

ayanlamca gösril eriin ihtiyacı ile olanağı arasında:

> "Madde 2- Ayrı ayrı sanatkârlara ait ve ev-sahibi bilgisizliğini kullanmak ve olağanüstü şartlar karşısında olan kiracılara, ödeyecekleri kira bedelinin, ... ihtiyacı ve mahiyeti ile mütenasip olmayan ve kanunun 2 inci maddesinde yazılı emsallere göre, çok fahiş olduğu anlaşılan kira bedelleri hakkında, kiracının müracaatı üzerine, ... ihtiyaç komisyonu, ... (10)

... kiracı ile ... ve, ... nazarı dikkate alınarak ve belirtilen kira bedeli ... ödeyemeyecek durumda olan kiracılara ... ödeyebilecekleri kira bedelini ... ve ... ödeyebilecekleri kira bedelini ... ödeyebilecekleri kira bedelini ... ödeyebilecekleri kira bedelini

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

" [illegible] [illegible] [illegible]

1- [illegible] [illegible], [illegible], [illegible],

[illegible]

7. [illegible] (1947-1954)

7.1. [illegible]:

[illegible] bölgedeki nüfusun ekonomik ve sosyal gelişmesi 1947'den itibaren yapılan değişiklerle ve katkı [illegible] ilişkilerin ana hedefleri ele alınacaktır.

Bu sosyal ve kültürel kurumlar, içinde bir eğitim tesisinin sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına cevap verecek unsurları taşırlar. Bu açıdan bu kurumlar, belirli bir davranış [illegible] belirli bir kurum belirli bir ihtiyacın cevap verme [illegible] ana hatlarıdır. Belirli bir okulun kuruluşunda [illegible] ihtiyaçlarının ayrıntılarını, bu açıdan da kabaca [illegible] yol açan bazı yapısal imkânları bulmamız için bu kurumlar [illegible] ana unsurlara ayırmamız gerekmektedir. Bundan [illegible] kurumlar bir çok nitelikleri ile birleşirler.

Köy Enstitüleri köy hayatı üzerinde bir reformu temsil etmiştir. Bu kurumlar, formülasyonu yalnız şiddetle bir sosyal ihtiyaca cevap vermek için değil, aynı zamanda [illegible] ihtiyaçlarını da karşılamak için ortaya çıkmıştır. Bu yüzden bu kurumlar, [illegible] cevap verecek bir [illegible] bir [illegible] bir [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (7)

[illegible]

" [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]". (8)

"[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]". (9)

[illegible] [illegible] [illegible] [

Ülkesel İktidarın Sağlanması:

Ülkesel iktidarın sağlanması, ülkenin siyasi yönetiminin başka bir ulusun ülkesel bütünlüğünün ihlâl edilmesi yoluyla değiştirilmesidir. Bu ihlâl, ülkenin tamamının veya bir kısmının, devlet egemenliğinin kaldırılarak, diğer devletin egemenliğine girmesi, bir ülkenin savaş sonucu yönetimi altına girmesi veya bir ülkenin bölünmesi biçiminde ortaya çıkabilir.

Bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli ile ilgili olarak uluslararası hukukta geçerli olan ilkeler şöyle özetlenebilir: Bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli, ancak o devletin egemenliğini kaldırmak amacıyla yapılmışsa, bu ihlâl saldırı savaşı sayılır. Bu da bir uluslararası suçtur. Ancak, bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli, o devletin egemenliğini kaldırmak amacıyla yapılmamışsa, bu ihlâl saldırı savaşı sayılmaz. Bu da bir uluslararası suç değildir.

Ülkesel İktidarın Hukuki Değeri:

Bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli ile ilgili olarak uluslararası hukukta geçerli olan ilkeler, ülkesel iktidarın hukuki değeri bakımından şöyle özetlenebilir:

Ülkesel İktidarın Meşruluğu ve Meşruluğa Karşı Çıkılması:

Bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli ile ilgili olarak uluslararası hukukta geçerli olan ilkeler, ülkesel iktidarın meşruluğu bakımından şöyle özetlenebilir: Bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli, ancak o devletin egemenliğini kaldırmak amacıyla yapılmışsa, bu ihlâl saldırı savaşı sayılır. Bu da bir uluslararası suçtur. Ancak, bir devletin ülkesel bütünlüğünün ihlâli, o devletin egemenliğini kaldırmak amacıyla yapılmamışsa, bu ihlâl saldırı savaşı sayılmaz. Bu da bir uluslararası suç değildir.

"... [illegible] ne cəza ən ləyaqətsiz hərəkətdən. Yaxşı ki, bizdə bir-birini öldürmək... [illegible] bu qanunsuzluğu [illegible] qəza hesab... [illegible] ən... [illegible] qədər bir-birini öldürsünlər". (17)

Lakin bir sıra ölkələrdə bəzi _____ (_____) cəzalar bir çox hallarda cinayətin ağırlaşdırıcı halları kimi qəbul olunmaqla cinayət qanunlarında öz əksini tapmışdır. Məsələn, Misir Ərəb Respublikasının cinayət qanunlarında göstərilir ki, ailə başçısı öz arvadını və ya onun qanunsuz münasibətdə olduğu şəxsi qəflətən yaxalayıb öldürdükdə, bu, yüngülləşdirici hal kimi qiymətləndirilir.

Bəzi müəlliflər isə bu cür cəzaları cinayətin ağırlaşdırıcı halları kimi deyil, onun törədilməsi üsulu kimi qiymətləndirirlər. Məsələn, Misir Ərəb Respublikasının cinayət qanunlarında göstərilir ki, ailə başçısı öz arvadını və ya onun qanunsuz münasibətdə olduğu şəxsi qəflətən yaxalayıb öldürdükdə, bu, yüngülləşdirici hal kimi qiymətləndirilir.

"Əgər ər [illegible]... [illegible] öldürdüyü zaman dərhal [illegible] yaxalayıb öldürsə". (18)

Bəzi müəlliflər isə cinayətin törədilməsi üsulunun əsas [illegible] kimi qəbul edir, onun öz növbəsində iki növünü fərqləndirirlər: a) [illegible] cinayət; b) [illegible] cinayət. Birinci növə [illegible] cinayət, ikinci növə isə [illegible] cinayət aiddir. (19)

Bu və bunun kimi bəzi digər əlavələr mübahisəli olsa da, ümumilikdə, müəllifin yuxarıda göstərilən fikri ilə razılaşmaq olar.

Qeyd edək ki, bu və digər bəzi hallarda cinayətin ağırlaşdırıcı əlamətləri:

Ləğv [illegible] bir [illegible] bəzi müəlliflər [illegible] bu və digər müddəalarda [illegible] göstərilməsini [illegible] bu və bunun kimi [illegible] qeyd [illegible] qanunvericilik [illegible] qanunvericilik [illegible] qeyd [illegible]

laklarına kastedeğ insanların yapabilecekleri bir şeydir.

Enstitülerin türkçe, tarih, yurt ve yasama bilgisi dersleri, kurucularının kültür anlayışları, yayın organlarında yeni motif ve imajların birleşmesi bu kurumların Türk kültüründen kopmasının birer temel delili olarak görülmelidir. Enstitülerin üzerinde yapılan tadilat ve kapatılmasının en büyük sebebi, bu kültürde yabancılaşma meselesidir denilebilir.

7.1.3. POLİTİK FAKTÖRLER :

Köy Enstitülerinin kapatılmasına gerekli kılan politik faktörleri iki grup altında değerlendirmek gerekmektedir. Işin esasında, enstitülerin kapatılmasında etki olan iç faktörler, dış faktörlerin iç bünyeye yansımış şekilleri olduğundan karışık bir manzara gösterirler. Bu bakımdan iç ve dış etkileri kesin olarak birbirinden ayırmak çok güç hale gelmektedir.

İç faktörler :

a- Köy Enstitülerinin, Cumhuriyetin tarif ettiği Demokrasi ve siyasî rejimden ayrılması, ona ters düşmesi:

Türkiye'de Cumhuriyet siyasî rejimine geçilmeden önce, bir çok siyasî rejimin tartışıldığı, fakat herkesi bir siyasî çizgiye kavuşulamadığı görülmektedir. İstiklâl savaşı yıllarında hakim görüş Osmanlılığına kavuşan halkçılık, milliyetçilik anlayışları Cumhuriyetle beraber "milletin kayıtsız şartsız hakimiyeti" (21) düsturuna ot rtulmuş, millet egemenliği her alanda tüzülerek bütün zümreci ve sınıfçı yönetim biçimleri reddedilmiştir. 1923 İzmir İktisat Kongresi ile de devletin ekonomik politikası tesbit edilmiş, buna göre liberal ekonominin gereği olarak özel sektör olmaya edilerek devlet sektör bir yanında yer alması kararlaştırılmıştır. (22)

Böylece Türkiye Cumhuriyeti, kültürde millî, yönetimde demokrasiye bağlı olarak millet egemenliğine dayalı bir liberal ekonomide karma bir anlayış ve çağdaşlaşmada aktarıcı bir devlet şeklinde ortaya çıkmıştır. 1929 tedbirleri, 1933 yılından sonra planlı ekonomi denemeleri devletin temel siyasî rejiminden sapmalar olmuştur. Bu önemli değişiklikler de, bu devlet politikasının

nayişler düzenlenmiştir. Hükümet, bu nümayişleri, devlete karşı baş kaldırma olarak niteliyerek bunlardan ileri gelen 53 kişiyi tutuklatmıştır. (24)

Bu tutuklama ve suçlama işine devrin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'de katılmış, 19 Mayıs 1944 günü yapmış oldu u konuşmada;

> "Irkçılık ve Turancılık fikirleri yine son zamanların zararlı hastalıklı göüterisidir. ... Bu kadar guursuz, vicdansız fesatçıların tezvirlerine Türk illetinin mukadderatını kaptırmamak için Cumhuriyetin bütün tedbirlerini kullanacağız" (25).

demek suretiyle bizzat devlet yöneticilerinin savundukları ve dentekledikleri konunun karşısında yer almıştır.

1944 Irkçılık-Turancılık olayında CHP üyesi aydınlarının rolü de büyük olmuş, devletin bütün müessseseleri bu akımın karşısında tavır bakanlığına sokulmuş, bu konuda 69 makale, 2 ayrı kitap yayınlanmıştır. (26) Hatta Cumhurbaşkanının 19 Mayıs 1944 günü okuduğu nutkun asıl Ali Ünal tarafından hazırlandığı ileri sürülmüştür. (27)

1944 olaylarının aydınlar üzerinde kapatılmasında oynadığı politik rol ise şu şekilde cereyan etmiştir. Hasan Ali Ünal, Yeni Yürkiye Dergisinin 1 Haziran 1944 tarih ve 297/13 sayılı nüshasında İsmet İnönü'nün 19 Mayıs 1944 nutkunu bakanlığına bağlı bütün kuruluşlara tamim ettirmiş, bu tamime göre Irkçılık ve Turancılığın aleyhine sınıf örgütlerinin üyelerine konuşmalar yapılmalarını ve bu konuşmalarda Irkçılık ve Turancılık fikirlerinin zararlı olduğu esasından hareket edilmesinin şart olduğu emredilmiştir. (28) Bu tamim ve emir bazı ağırı unsurlar tarafından can sıkıcı olarak görülmüş, bilhassa CHP üyesi aydınlarında Irkçılık ve Turancılığın tenkidi adı altında bir çok asılsız ve sunuî değerler tenkit edilmiştir. (29)

Devletin düzenini yıkacakları iddiasıyla mahkemeye verilen ve mahkemede suçlularını isbat etmek için, eğitim bakanlığınca Hasan Ali Ünal'ın CHP üyesi aydınlarından hazırlanmış, fakat, 23 kişinin mahkemelerinin beraatla sonuçlanması, iddianamelerini kamu oyunda güç duruda bırakmıştır. Bu arada ve bu

rubu tutan diğer siyasî unsurların, bilhassa fakîh içtihadlarına o-
cak li ve sonuç olumlu müsbet etkileri, o dönemlerin konu-
tılmasını ilmî bir zorunluluk hâline getirmiştir.

c- Ömer li Kâbe - Orta Doğu Savaşı:

Şöyle notlar ilmî ve hukukî çalışmalara temelli bir açıklık getirdiği
bilinmektedir. Ömer el-Kâbe'nin, Ömer li Kâbe'nin daha
çalışmalarını denetlemiştir. 3309 ve 4774 yılı arşivlerini ince-
lemiş ve şöyle not düşmüştü. Şöyle notlar temelli bilgi-
lerine ve konuç'tan sonra en etkili bir şekilde Ömer li Kâbe olarak
Ömer li Kâbe'nin muhtemel kaynaklarla kronolojilerini ortaya koyabil-
diğini, endişeli, savunduğu davaya ve onunla ilgili çeş-
itli çalışmalara sıcak bakmıştır. Ömer el Kâbe'nin dünyaya gözünü
açtığı ; devrin bilgileri ve onun Ömer'in, nedeniyle, 1 yıl o'dahi
Londra'dan fazla etkileri sağlamıştır. Ömer li Kâbe'nin, ile bu
fazla ele alındığını söylemek'tir. Ömer Ekmek, Afi Emir,
Ekmek'in Kardeşi gibi bir dizi Ömer'in çalışmalarının açıklığa kavuşturul-
ması, Ömer'in Kâbe ve Ömer Kâbe'in bu faaliyetlerine
bilerek veya bilmeyerek nice etkileşimleri ilmî olarak ortaya
çıkarılmasına yardımcı olmuştur. Ömer'in bu
çalışmalarının sonucunda ile Kâbe'nin kronolojik tespitini yapmış,
Ömer'in et için "muhâsir" kavramının açıklanmasında, Ömer'in kronolo-
jik çizelgeler ve bir notlarının bazı bölümlerinin faaliyetlerini kav-
rayabilmiştir. Ömer'in ekonomik faaliyetleri ve buna bağlı olarak ilmî ol-
duğunu belirtmiştir. (30)

Ömer'in bu açılımının ardından Ömer li Kâbe'nin bu
metinlerde "o muhâsir ve ili ben mi'da" bunları nitelemiş bir iki
kavramı yorumlamıştır. Bu konuda Ömer'in, Kâbe'nin ya-
zetmesinde " ve muhâsir ehli kaldı" ifade cevap vermiştir.
(31) Kâbe li Kâbe, Ömer'in bu eserine verdiği, fakat Ömer
Ömer'in reddettiği bir. Ömer Ömer'in kavramına bağlı olarak bir-
inci yazarı li Kâbe'nin bir siyasî görüşünü yansıtmak altına girdi-
ğini, Kâbe'nin muhtemel faaliyetlerini sonuçlandığını ve 3
şiddetli konuda tartışmaların bu şekilde olacak

[illegible] kəsdə bərabər bərabərlik təsəlli əldə [illegible] mümkün əlyetməz şəraitdə. O zaman [illegible] bərabər [illegible] və [illegible]. [illegible] [illegible] və [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

2.2. [illegible]

2.2.1. [illegible]

[illegible] (1) [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] (4) [illegible] (5) [illegible] (6) [illegible] (7) [illegible] (8) [illegible] (9) [illegible] (10) [illegible] (11) [illegible] (12) [illegible] (13) [illegible] (14) [illegible] (15) [illegible] (16) [illegible] (17) [illegible] (18) [illegible] (19) [illegible] (20) [illegible] (21) [illegible] (22) [illegible] (23) [illegible] (24) [illegible] (25) [illegible] (26) [illegible] (27) [illegible] (28) [illegible] (29) [illegible] (30) [illegible] (31) [illegible] (32) [illegible] (33) [illegible] (34) [illegible] (35) [illegible] (36) [illegible] (37) [illegible] (38) [illegible] (39) [illegible] (40) [illegible] (41) [illegible] (42) [illegible] (43) [illegible] (44) [illegible] (45) [illegible] (46) [illegible] (47) [illegible] (48) [illegible] (49) [illegible] (50) [illegible] (51) [illegible] (52) [illegible] (53) [illegible] (54) [illegible] (55) [illegible] (56) [illegible] (57) [illegible] (58) [illegible] (59) [illegible] (60) [illegible] (61) [illegible] (62) [illegible] (63) [illegible] (64) [illegible] (65) [illegible] (66) [illegible] (67) [illegible] (68) [illegible] (69) [illegible] (70) [illegible] (71) [illegible] (72) [illegible] (73) [illegible] (74) [illegible] (75) [illegible] (76) [illegible] (77) [illegible] (78) [illegible] (79) [illegible] (80) [illegible] (81) [illegible] (82) [illegible] (83) [illegible] (84) [illegible] (85) [illegible] (86) [illegible] (87) [illegible] (88) [illegible] (89) [illegible] (90) [illegible] (91) [illegible] (92) [illegible] (93) [illegible] (94) [illegible] (95) [illegible] (96) [illegible] (97) [illegible] (98) [illegible] (99) [illegible] (100) [illegible] (101) [illegible] (102) [illegible] (103) [illegible] (104) [illegible] (105) [illegible] (106) [illegible] (107) [illegible] (108) [illegible] (109) [illegible] (110) [illegible] (111) [illegible] (112) [illegible] (113) [illegible] (114) [illegible] (115) [illegible] (116) [illegible] (117) [illegible] (118) [illegible] (119) [illegible] (120) [illegible] (121) [illegible] (122) [illegible] (123) [illegible] (124) [illegible] (125) [illegible] (126) [illegible] (127) [illegible] (128) [illegible] (129) [illegible] (130) [illegible] (131) [illegible] (132) [illegible] (133) [illegible] (134) [illegible] (135) [illegible] (136) [illegible] (137) [illegible] (138) [illegible] (139) [illegible] (140) [illegible] (141) [illegible] (142) [illegible] (143) [illegible] (144) [illegible] (145) [illegible] (146) [illegible] (147) [illegible] (148) [illegible] (149) [illegible] (150) [illegible] (151) [illegible] (152) [illegible] (153) [illegible] (154) [illegible] (155) [illegible] (156) [illegible] (157) [illegible] (158) [illegible] (159) [illegible] (160) [illegible] (161) [illegible] (162) [illegible] (163) [illegible] (164) [illegible] (165) [illegible] (166) [illegible] (167) [illegible] (168) [illegible] (169) [illegible] (170) [illegible] (171) [illegible] (172) [illegible] (173) [illegible] (174) [illegible] (175) [illegible] (176) [illegible] (177) [illegible] (178) [illegible] (179) [illegible] (180) [illegible] (181) [illegible] (182) [illegible] (183) [illegible] (184) [illegible] (185) [illegible] (186) [illegible] (187) [illegible] (188) [illegible] (189) [illegible] (190) [illegible] (191) [illegible] (192) [illegible] (193) [illegible] (194) [illegible] (195) [illegible] (196) [illegible] (197) [illegible] (198) [illegible] (199) [illegible] (200) [illegible] (201) [illegible] (202) [illegible] (203) [illegible] (204) [illegible] (205) [illegible] (206) [illegible] (207) [illegible] (208) [illegible] (209) [illegible] (210) [illegible] (211) [illegible] (212) [illegible] (213) [illegible] (214) [illegible] (215) [illegible] (216) [illegible] (217) [illegible] (218) [illegible] (219) [illegible] (220) [illegible] (221) [illegible] (222) [illegible] (223) [illegible] (224) [illegible] (225) [illegible] (226) [illegible] (227) [illegible] (228) [illegible] (229) [illegible] (230) [illegible] (231) [illegible] (232) [illegible] (233) [illegible] (234) [illegible] (235) [illegible] (236) [illegible] (237) [illegible] (238) [illegible] (239) [illegible] (240) [illegible] (241) [illegible] (242) [illegible] (243) [illegible] (244) [illegible] (245) [illegible] (246) [illegible] (247) [illegible] (248) [illegible] (249) [illegible] (250) [illegible] (251) [illegible] (252) [illegible] (253) [illegible] (254) [illegible] (255) [illegible] (256) [illegible] (257) [illegible] (258) [illegible] (259) [illegible] (260) [illegible] (261) [illegible] (262) [illegible] (263) [illegible] (264) [illegible] (265) [illegible] (266) [illegible] (267) [illegible] (268) [illegible] (269) [illegible] (270) [illegible] (271) [illegible] (272) [illegible] (273) [illegible] (274) [illegible] (275) [illegible] (276) [illegible] (277) [illegible] (278) [illegible] (279) [illegible] (280) [illegible] (281) [illegible] (282) [illegible] (283) [illegible] (284) [illegible] (285) [illegible] (286) [illegible] (287) [illegible] (288) [illegible] (289) [illegible] (290) [illegible] (291) [illegible] (292) [illegible] (293) [illegible] (294) [illegible] (295) [illegible] (296) [illegible] (297) [illegible] (298) [illegible] (299) [illegible] (300) [illegible] (301) [illegible] (302) [illegible] (303) [illegible] (304) [illegible] (305) [illegible] (306) [illegible] (307) [illegible] (308) [illegible] (309) [illegible] (310) [illegible] (311) [illegible] (312) [illegible] (313) [illegible] (314) [illegible] (315) [illegible] (316) [illegible] (317) [illegible] (318) [illegible] (319) [illegible] (320) [illegible] (321) [illegible] (322) [illegible] (323) [illegible] (324) [illegible] (325) [illegible] (326) [illegible] (327) [illegible] (328) [illegible] (329) [illegible] (330) [illegible] (331) [illegible] (332) [illegible] (333) [illegible] (334) [illegible] (335) [illegible] (336) [illegible] (337) [illegible] (338) [illegible] (339) [illegible] (340) [illegible] (341) [illegible] (342) [illegible] (343) [illegible] (344) [illegible] (345) [illegible] (346) [illegible] (347) [illegible] (348) [illegible] (349) [illegible] (350) [illegible] (351) [illegible] (352) [illegible] (353) [illegible] (354) [illegible] (355) [illegible] (356) [illegible] (357) [illegible] (358) [illegible] (359) [illegible] (360) [illegible] (361) [illegible] (362) [illegible] (363) [illegible] (364) [illegible] (365) [illegible] (366) [illegible] (367) [illegible] (368) [illegible] (369) [illegible] (370) [illegible] (371) [illegible] (372) [illegible] (373) [illegible] (374) [illegible] (375) [illegible] (376) [illegible] (377) [illegible] (378) [illegible] (379) [illegible] (380) [illegible] (381) [illegible] (382) [illegible] (383) [illegible] (384) [illegible] (385) [illegible] (386) [illegible] (387) [illegible] (388) [illegible] (389) [illegible] (390) [illegible] (391) [illegible] (392) [illegible] (393) [illegible] (394) [illegible] (395) [illegible] (396) [illegible] (397) [illegible] (398) [illegible] (399) [illegible] (400) [illegible] (401) [illegible] (402) [illegible] (403) [illegible] (404) [illegible] (405) [illegible] (406) [illegible] (407) [illegible] (408) [illegible] (409) [illegible] (410) [illegible] (411) [illegible] (412) [illegible] (413) [illegible] (414) [illegible] (415) [illegible] (416) [illegible] (417) [illegible] (418) [illegible] (419) [illegible] (420) [illegible] (421) [illegible] (422) [illegible] (423) [illegible] (424) [illegible] (425) [illegible] (426) [illegible] (427) [illegible] (428) [illegible] (429) [illegible] (430) [illegible] (431) [illegible] (432) [illegible] (433) [illegible] (434) [illegible] (435) [illegible] (436) [illegible] (437) [illegible] (438) [illegible] (439) [illegible] (440) [illegible] (441) [illegible] (442) [illegible] (443) [illegible] (444) [illegible] (445) [illegible] (446) [illegible] (447) [illegible] (448) [illegible] (449) [illegible] (450) [illegible] (451) [illegible] (452) [illegible] (453) [illegible] (454) [illegible] (455) [illegible] (456) [illegible] (457) [illegible] (458) [illegible] (459) [illegible] (460) [illegible] (461) [illegible] (462) [illegible] (463) [illegible] (464) [illegible] (465) [illegible] (466) [illegible] (467) [illegible] (468) [illegible] (469) [illegible] (470) [illegible] (471) [illegible] (472) [illegible] (473) [illegible] (474) [illegible] (475) [illegible] (476) [illegible] (477) [illegible] (478) [illegible] (479) [illegible] (480) [illegible] (481) [illegible] (482) [illegible] (483) [illegible] (484) [illegible] (485) [illegible] (486) [illegible] (487) [illegible] (488) [illegible] (489) [illegible] (490) [illegible] (491) [illegible] (492) [illegible] (493) [illegible] (494) [illegible] (495) [illegible] (496) [illegible] (497) [illegible] (498) [illegible] (499) [illegible] (500) [illegible] (501) [illegible] (502) [illegible] (503) [illegible] (504) [illegible] (505) [illegible] (506) [illegible] (507) [illegible] (508) [illegible] (509) [illegible] (510) [illegible] (511) [illegible] (512) [illegible] (513) [illegible] (514) [illegible] (515) [illegible] (516) [illegible] (517) [illegible] (518) [illegible] (519) [illegible] (520) [illegible] (521) [illegible] (522) [illegible] (523) [illegible] (524) [illegible] (525) [illegible] (526) [illegible] (527) [illegible] (528) [illegible] (529) [illegible] (530) [illegible] (531) [illegible] (532) [illegible] (533) [illegible] (534) [illegible] (535) [illegible] (536) [illegible] (537) [illegible] (538) [illegible] (539) [illegible] (540) [illegible] (541) [illegible] (542) [illegible] (543) [illegible] (544) [illegible] (545) [illegible] (546) [illegible] (547) [illegible] (548) [illegible] (549) [illegible] (550) [illegible] (551) [illegible] (552) [illegible] (553) [illegible] (554) [illegible] (555) [illegible] (556) [illegible] (557) [illegible] (558) [illegible] (559) [illegible] (560) [illegible] (561) [illegible] (562) [illegible] (563) [illegible] (564) [illegible] (565) [illegible] (566) [illegible] (567) [illegible] (568) [illegible] (569) [illegible] (570) [illegible] (571) [illegible] (572) [illegible] (573) [illegible] (574) [illegible] (575) [illegible] (576) [illegible] (577) [illegible] (578) [illegible] (579) [illegible] (580) [illegible] (581) [illegible] (582) [illegible] (583) [illegible] (584) [illegible] (585) [illegible] (586) [illegible] (587) [illegible] (588) [illegible] (589) [illegible] (590) [illegible] (591) [illegible] (592) [illegible] (593) [illegible] (594) [illegible] (595) [illegible] (596) [illegible] (597) [illegible] (598) [illegible] (599) [illegible] (600) [illegible] (601) [illegible] (602) [illegible] (603) [illegible] (604) [illegible] (605) [illegible] (606) [illegible] (607) [illegible] (608) [illegible] (609) [illegible] (610) [illegible] (611) [illegible] (612) [illegible] (613) [illegible] (614) [illegible] (615) [illegible] (616) [illegible] (617) [illegible] (618) [illegible] (619) [illegible] (620) [illegible] (621) [illegible] (622) [illegible] (623) [illegible] (624) [illegible] (625) [illegible] (626) [illegible] (627) [illegible] (628) [illegible] (629) [illegible] (630) [illegible] (631) [illegible] (632) [illegible] (633) [illegible] (634) [illegible] (635) [illegible] (636) [illegible] (637) [illegible] (638) [illegible] (639) [illegible] (640) [illegible] (641) [illegible] (642) [illegible] (643) [illegible] (644) [illegible] (645) [illegible] (646) [illegible] (647) [illegible] (648) [illegible] (649) [illegible] (650) [illegible] (651) [illegible] (652) [illegible] (653) [illegible] (654) [illegible] (655) [illegible] (656) [illegible] (657) [illegible] (658) [illegible] (659) [illegible] (660) [illegible] (661) [illegible] (662) [illegible] (663) [illegible] (664) [illegible] (665) [illegible] (666) [illegible] (667) [illegible] (668) [illegible] (669) [illegible] (670) [illegible] (671) [illegible] (672) [illegible] (673) [illegible] (674) [illegible] (675) [illegible] (676) [illegible] (677) [illegible] (678) [illegible] (679) [illegible] (680) [illegible] (681) [illegible] (682) [illegible] (683) [illegible] (684) [illegible] (685) [illegible] (686) [illegible] (687) [illegible] (688) [illegible] (689) [illegible] (690) [illegible] (691) [illegible] (692) [illegible] (693) [illegible] (694) [illegible] (695) [illegible] (696) [illegible] (697) [illegible] (698) [illegible] (699) [illegible] (700) [illegible] (701) [illegible] (702) [illegible] (703) [illegible] (704) [illegible] (705) [illegible] (706) [illegible] (707) [illegible] (708) [illegible] (709) [illegible] (710) [illegible] (711) [illegible] (712) [illegible] (713) [illegible] (714) [illegible] (715) [illegible] (716) [illegible] (717) [illegible] (718) [illegible] (719) [illegible] (720) [illegible] (721) [illegible] (722) [illegible] (723) [illegible] (724) [illegible] (725) [illegible] (726) [illegible] (727) [illegible] (728) [illegible] (729) [illegible] (730) [illegible] (731) [illegible] (732) [illegible] (733) [illegible] (734) [illegible] (735) [illegible] (736) [illegible] (737) [illegible] (738) [illegible] (739) [illegible] (740) [illegible] (741) [illegible] (742) [illegible] (743) [illegible] (744) [illegible] (745) [illegible] (746) [illegible] (747) [illegible] (748) [illegible] (749) [illegible] (750) [illegible] (751) [illegible] (752) [illegible] (753) [illegible] (754) [illegible] (755) [illegible] (756) [illegible] (757) [illegible] (758) [illegible] (759) [illegible] (760) [illegible] (761) [illegible] (762) [illegible] (763) [illegible] (764) [illegible] (765) [illegible] (766) [illegible] (767) [illegible] (768) [illegible] (769) [illegible] (770) [illegible] (771) [illegible] (772) [illegible] (773) [illegible] (774) [illegible] (775) [illegible] (776) [illegible] (777) [illegible] (778) [illegible] (779) [illegible] (780) [illegible] (781) [illegible] (782) [illegible] (783) [illegible] (784) [illegible] (785) [illegible] (786) [illegible] (787) [illegible] (788) [illegible] (789) [illegible] (790) [illegible] (791) [illegible] (792) [illegible] (793) [illegible] (794) [illegible] (795) [illegible] (796) [illegible] (797) [illegible] (798) [illegible] (799) [illegible] (800) [illegible] (801) [illegible] (802) [illegible] (803) [illegible] (804) [illegible] (805) [illegible] (806) [illegible] (807) [illegible] (808) [illegible] (809) [illegible] (810) [illegible] (811) [illegible] (812) [illegible] (813) [illegible] (814) [illegible] (815) [illegible] (816) [illegible] (817) [illegible] (818) [illegible] (819) [illegible] (820) [illegible] (821) [illegible] (822) [illegible] (823) [illegible] (824) [illegible] (825) [illegible] (826) [illegible] (827) [illegible] (828) [illegible] (829) [illegible] (830) [illegible] (831) [illegible] (832) [illegible] (833) [illegible] (834) [illegible] (835) [illegible] (836) [illegible] (837) [illegible] (838) [illegible] (839) [illegible] (840) [illegible] (841) [illegible] (842) [illegible] (843) [illegible] (844) [illegible] (845) [illegible] (846) [illegible] (847) [illegible] (848) [illegible] (849) [illegible] (850) [illegible] (851) [illegible] (852) [illegible] (853) [illegible] (854) [illegible] (855) [illegible] (856) [illegible] (857) [illegible] (858) [illegible] (859) [illegible] (860) [illegible] (861) [illegible] (862) [illegible] (863) [illegible] (864) [illegible] (865) [illegible] (866) [illegible] (867) [illegible] (868) [illegible] (869) [illegible] (870) [illegible] (871) [illegible] (872) [illegible] (873) [illegible] (874) [illegible] (875) [illegible] (876) [illegible] (877) [illegible] (878) [illegible] (879) [illegible] (880) [illegible] (881) [illegible] (882) [illegible] (883) [illegible] (884) [illegible] (885) [illegible] (886) [illegible] (887) [illegible] (888) [illegible] (889) [illegible] (890) [illegible] (891) [illegible] (892) [illegible] (893) [illegible] (894) [illegible] (895) [illegible] (896) [illegible] (897) [illegible] (898) [illegible] (899) [illegible] (900) [illegible] (901) [illegible] (902) [illegible] (903) [illegible] (904) [illegible] (905) [illegible] (906) [illegible] (907) [illegible] (908) [illegible] (909) [illegible] (910) [illegible] (911) [illegible] (912) [illegible] (913) [illegible] (914) [illegible] (915) [illegible] (916) [illegible] (917) [illegible] (918) [illegible] (919) [illegible] (920) [illegible] (921) [illegible] (922) [illegible] (923) [illegible] (924) [illegible] (925) [illegible] (926) [illegible] (927) [illegible] (928) [illegible] (929) [illegible] (930) [illegible] (931) [illegible] (932) [illegible] (933) [illegible] (934) [illegible] (935) [illegible] (936) [illegible] (937) [illegible] (938) [illegible] (939) [illegible] (940) [illegible] (941) [illegible] (942) [illegible] (943) [illegible] (944) [illegible] (945) [illegible] (946) [illegible] (947) [illegible] (948) [illegible] (949) [illegible] (950) [illegible] (951) [illegible] (952) [illegible] (953) [illegible] (954) [illegible] (955) [illegible] (956) [illegible] (957) [illegible] (958) [illegible] (959) [illegible] (960) [illegible] (961) [illegible] (962) [illegible] (963) [illegible] (964) [illegible] (965) [illegible] (966) [illegible] (967) [illegible] (968) [illegible] (969) [illegible] (970) [illegible] (971) [illegible] (972) [illegible] (973) [illegible] (974) [illegible] (975) [illegible] (976) [illegible] (977) [illegible] (978) [illegible] (979) [illegible] (980) [illegible] (981) [illegible] (982) [illegible] (983) [illegible] (984) [illegible] (985) [illegible] (986) [illegible] (987) [illegible] (988) [illegible] (989) [illegible] (990) [illegible] (991) [illegible] (992) [illegible] (993) [illegible] (994) [illegible] (995) [illegible] (996) [illegible] (997) [illegible] (998) [illegible] (999) [illegible] (1000) [illegible]

Madde: 11- [illegible] notifikasyon [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

düzeltilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. (37)

Bu kanunla 3803 Sayılı Köy Enstitüleri Kuruluş Kanununun Köy Enstitülerinin amaçlarını belirten "Öğretmen ve diğer meslek erbabını yetiştirir" kısmını kanunlaştırmıştır. Böylece Köy Enstitüleri sadece Köye Öğretmen yetiştiren birer meslek okulu olmuştur. Ayrıca öğretim okullarının bir yansıması olan 4274 Sayılı Kanun hemen hemen yürürlükten kalkmış oluyor. Çünkü artık Öğretmen öğretim faaliyetlerine katılamıyor, mesleği devlet memuru oluyordu. Bu arın enstitülerde okumaya devam ettikleri tarım ve sanat bilgileri öğretim için değil, diğer meslekler için pratik beceri kazanmak içindir.

5129 Sayılı Kanuna müvazi olarak İlköğretim Genel Müdürlüğünün 18.9.1947 tarih ve 6/2098-2008 Sayılı bir genelge yayınlanmıştır. Bu genelge ile Öğretmenin toprakla ilgisi tamamen kesilmiş, okul arazisinin köylüler tarafından ücretli olarak ekilip biçtirilmesi ve gelirinin okula bırakılması kökten kaldırılmıştır. Yine İlköğretim Genel Müdürlüğünün 6/2081-2009 Sayılı yazısı ile de tarım ve sanatla ilgili bütün aletlerin nasıl toplanacağı ve kimlere devredileceği bildirilmiştir. (38)

1947 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kabiller arasında yayınlanan Köy Enstitüleri Öğretim programında öngörülen amaçlar da değişmiştir. 1943 öğretim programında enstitülerin üretici olarak yetiştirmeyi amaç edindiği görülürken, 1947 yılında şöyle denmektedir. "Köy Enstitüleri, yapıcı, demirci ve marangoz yetiştiren birer sanat okulu olmayıp, genel ve meslek bilgisi kuvvetli, elleri her türlü işlere atkın, becerikli Köy Öğretmenleri yetiştiren birer meslek kuruluşudur" (39)

1943 Köy Enstitüleri öğretim programında, her dersin özel amaçları tespit edilmesine rağmen, eğitimin genel amaçları, sadece Türkçe nin programında yer almıştır. 1947 yılından itibaren Köy Enstitülerinde yapılan düzeltmelerin başında, demokratik bir anlayışla amaçların yer aldığı görülmektedir. Eğitimin amaçları bir yönetimin kendi amacı içerisinde kaçınılmaz bir yer tutmaları nedeniyle millî eğitim programlarında görülmeye başlamıştır.

1952 yılında gazetecilik [illegible] ve [illegible] [illegible] [illegible]

"Anstiftung bey Entfernung Ihrer Ehrlosigkeit Urtheil vom 17 Januar Entfernung Ihrer Ehrlosigkeit." (43)

Auch geschahen es, daß Leute gewisse Strafen erduldeten, welche [illegible] Jahren der Ehrlosigkeit [illegible], der Gesellschaft, [illegible] Orte, [illegible] Gesetze gedacht oder gesprochen [illegible] Ehrlosigkeit [illegible]. Strafe [illegible] Ehrlosigkeit [illegible] Ehrlosigkeit [illegible] Ehrlosigkeit

ve erkek diye ikiye ayrıldı ı görülmektedir. Adı geçen genelge ile, Köy Enstitüleri yeni öğrenci seçim bölgeleri tesbit edilmiş ve buna göre öğrenci seçimi yeniden düzenlenmiştir. Bu arada Köy Enstitüleri öğretmenliği de değiştirilerek yeni esaslar getirmiştir. Bu esaslar şunlardır :

"a) Köy ve kasabalarda belediye teşkilâtı bulunan kasaba mahiyetindeki köy ve bucaklar ve merkez nüfusu iki binden aşağı ilçe merkezleri halkından olmak ve bu yerlerdeki beş sınıflı ilkokulu bitirmiş bulunmak yahut ailesi köyde oturmakla beraber, kendi köyünde tam teşkilatlı okul bulunmadığı için tahsilini kasaba okullarında bitirmiş olmak,

b) 12 yaşından küçük 17 yaşından büyük olmamak."(46)

Köy Enstitülerine girmek isteyenlerin müracaatları da şöyle yapılmaktadır : Hazırlanmış olan matbu fiş dilekçeleri öğrenciler doldurarak, 15 Nisan-15 Haziran tarihleri arasında bağlı bulundukları okul idarelerine baş vururlar. Fiş dilekçenin ilgili yerleri sınıf öğretmeni ve başöğretmen tarafından doldurularak tastik edilir ve ilçe eğitim memurluğuna teslim edilir. Bu fiş ve dilekçeler Haziran ayı sonuna kadar millî eğitim danışma kurulunca incelenerek Köy Enstitülerine girişi görülmeyecekleri tesbit edilerek gerekli yerler tastik olunur.

Aday seçimi yapılırken, isteklinin öğrenim çağındaki çalışkanlığı, ahlâkî durumu, öğrenime ara vermeğe bu esnada ne ile meşgul olduğu, bilinen bir sanatlı olup olmadığı, uzvî veya ruhî bir arızası, kötü halleri ve kötü alışkanlıkları bulunup bulunmadığı göz önünde tutulur.

Bütün bu yoklamalardan muvaffakiyetle geçenler, yazılı ve matematikten yazılı bir imtihana tabi tutulurlar. Ayrıca, birinci imtihanda başarılı görülenler enstitüde bir de sözlü imtihana alınırlar.

Köy Enstitülerine gündüzlü öğrenci kabul edilmez. Birinci sınıfta kayıt edilen öğrencilerden bir yükümlülük senedi alınır. (47) Her öğrenci okuduğu süre için bir buçuk kat mecburi hizmetle yükümlüdür. (48)

[illegible] esnl [illegible] 6934 [illegible] [illegible] [illegible]

1937 yılında Ömürlü bulduğu bu tanıdıklarıyla ne mutlu ve idareciliğinde ha fo, ve de bütünü ve hece ile i bulduğu ne- ormanı ile ele alan bir vuruş yöntem. 1 97 ı.ı da çalışmalar mütü ler r' etkinliği de fu la ir yeu ıeğin ortadır. ı.ı.ı.ı - ı.ı.ınç e ve b ana iğrenilecek o nasıl, ı.ı. uğ'un arası ve i bel- leri o kanıtı . ı.ı.uğ'e ı'ler çı ı.ı.ın ı.ın'un ı.ınıı.ı.ın arası- eğin ı.ıvarlarını ğ ı.ınlı.ı.ı ı.ı.ıfarası. ı.ınsü ı.ının ı.ınırı, ğı- ğıatı.ı.ın ve ı.ınuğ'un ğünü ı.ınını a'ğı.ın ı.ı.ıfı.ınmı.ın ğı ı.ıelşmi ın e nüı.ına yanılmı.ın ğı.ı.

ı.ınütü ı.e ta.ıalşmi yı ı.ıtan ğı'ıntüı.ıdeni ı.ınmın ı.ı.şı o- nı ı.ıtün ı.ınütü.ın ı'ın.eğı b'ı nü ınıarmamın. ı.ıdanın'ın bir ı.ınaşa ı.ı.a uğ'un ğael ğaştı ve ı.ını ı.ıtün'ın ğ ıeneğüdür. ' ı uç ı.ı' ı'ınıtın ıeaüğü ı.ıve tı ın ğıtın ğçı , bı'nğ ı, ğe- vanı ğ ve ı.ı.ğ'ı.ı ı.ı.ı.ı.ı.ı ı.ı.ı.ı.ı.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Hitekim Tonguç'un vermiş olduğu öğretmenlerle ilgili rakamlar da bu durumu destekler mahiyettedir. Genel kültür dersleri ile diğer dersler eşit nispette hatta sanat ve turan derslerine daha fazla zaman ayrılmasına karşılık, bu dersleri okutan elemanların sayısı diğerlerinin üçte biri kadar bile yoktur.

Köy enstitüleri, eğitici de ayrıcalık yarattıkları için, öğretmenler arasında duyguya sıkıntıların da meydana gelmesine sebep olmuşlardır. Enstitüye fakülte gözüyle bakılmak istenmemiş, öğretmen okulu mezunlarına da borçlanmalarına rağmen en titiz derslerde istisnadan edilmişlerdir. Sanat enstitülerine görev verilen bu öğretmenlerin hiç biri enstitünün asıl elemanı, onlara gelip geçici unsurlar olarak bakılmıştır. Bu öğretmenlerden azami ölçüde köy enstitülerinin eğitici olarak bütün kadrolara oturtulmasına kadar istifade edilmesi düşünülmüştür. Bu durum köy eğitimi için de geçerlidir. Enstitülerde eğitici olarak kullanılan öğretmen okulu mezunları, işleri bittikten sonra ya yeni mezun olmuş bir enstitülünün yönetiminde çalıştırılmış veya bir kenara itilmiştir. Enstitü idarecilerince enstitü mezunu olmayan öğretmenlere karşı bazı baskılar uygulanmış, onların meslekten ayrılmaları için her yol yapılmıştır.

> "Meslekten ayrılan ilkokul öğretmenleri, üzerinde durulacak önemli bir meseledir. Hasan Tonguç'un ölümünden bir yıl evvel, yani 1934 yılında bütün resmi, hususi, müstakil, ve nihayet ilkokul öğretmenlerinin yekunu 15122 idi. Aradan 9 yıl sonra yani 1942-1943 yılında bu yekunun 15682 olduğunu görüyoruz. Öğretmen okulları senede ortalama 700 mezun verdiklerine göre 9 yılda 6300 öğretmen bu yekuna katılmış olacağından 17135 yekununun 21422 olması gerekirdi. Bundan, tekaüt, ölüm ve diğer sebeplerden ayrılmaları için 40 bini çıkarmak bile (ki bu rakam fazla olmasına lüzum gelir) bu tarihte 21000 öğretmen olması icap ederdi. Resmi istatistikler bize bildiriyor ki, bu 9 yıl zarfında yani 1934 ten 1943 tarihine kadar 5878 öğretmen meslekten ayrılmıştır. Buna mukabil 1936 dan 1943 tarihine kadar ancak 5953 eğitmen yetiştirilebilmiştir. Bu suretle devlet, iki katlı bir masrafa girmiştir. Bu 5878 öğretmenin ayrılması tamamen Hasan Tonguç'un eserine atfedilir. ... 1936 dan 1945 e kadar 4000 enstitü mezunu, 8000 eğitmen yetiştirdik, ama 6000 den fazla öğretmen okulu mezunu da meslekten ayrıldık." (56)

vendi i covunlam ajnen ol'ila Poyta vaclap :

"1- [illegible] [illegible] [illegible], 2- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], 3- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], 4- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], 5- [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

1- [illegible]

2- [illegible]

3- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (74) [illegible]

> "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]." (75)

[illegible] [illegible] [illegible] [

Aynı değişmeler, sanat dersleri ve çalışmalarında da yapılmıştır.

"KÖy enstitüleri, yapıcı, demirci, marangoz yetiştiren birer sanat okulu olmayıp, genel ve meslek bilgisi kuvvetli, elleri türlü işlere yatkın, becerikli KÖy öğretmenlerini yetiştiren birer meslek kurumu bulunduğunu göre" :

1- Öğrenciler bu dersler sayesinde maddeyi ve gereçleri tanıyacaklar, insanın bunlarla ilgilendiğini ve insanın kendine yararlı hale getirdiğini öğreneceklerdir.

2- Öğrenciler aletlerin kullanılmasını öğreneceklerdir.

3- Öğrenciler usta-çırak ilişkilerine sokulmaları, çeşitli sanat kollarına ilgi hale geleceklerdir.

4- Öğrenciler bu öğrendiklerini eğitime tatbik edecekler, okul ilişkileri ve okulun çeşitli işlerini çırakları öğrencilere de öğretmek suretiyle karşılayacaklardır." (67)

Sanat Dersleri Ve Atölye çalışmaları haftalık ders dağılım çizelgesi: (68)

a- Demircilik : 1/3 öğretim yılı süresince:

Dersler	I	II	III	IV	V
Meslek resmi	-	2	2	1	1
Alıcak demircilik	6	4	4	3	2
Kaç ve teşfiye işleri	3	2	3	2	2
Kenetçilik	3	2	2	1	1
Projeksiyon karma ı	-	-	-	-	2
Motorculuk	-	-	-	2	2
T o p l a m	12	10	11	9	10

b- Bölgerlik : 1/3 öğretim yılı süresince :

Dersler	I	II	III	IV	V
Meslek kesmi	-	2	2	2	2
Teknoloji ve atölye	12	9	8	7	8
T o p l a m	12	10	11	9	10

e- Sovyetsiab : 1/3 [illegible]

[illegible]	I	II	III	IV	V
[illegible]	-	2	2	2	2
[illegible]	10	2	2	2	2
T o p l a m	13	10	11	9	10

[illegible]

[illegible]	I	II	III	IV	V
[illegible]	2	2	2	2	1
[illegible]	2	1	1	1	1
[illegible]	3	2	3	2	3
[illegible]	2	2	2	2	2
[illegible]	-	-	-	-	2
[illegible]	-	-	-	1	1
[illegible]	2	2	2	2	2
T o p l a m	10	10	11	10	11

[illegible] 1947 [illegible] [illegible] [illegible]

Dersler:	I	II	III	IV	V	VI
Psikolojiye Giriş	-	-	-	2	-	-
Eğitim Psikolojisi	-	-	-	-	2	3
Öğretim metodu ve uygulama	-	-	-	-	2	6
Eğitim Sosyolojisi	-	-	-	-	1	2
Teşkilât ve idare	-	-	-	-	-	1
Seminer Çalışmaları	-	-	-	-	1	2

Dersler:	I	II	III	IV	V	VI
Türk Dili ve Edebiyatı	3	2	2	1	1	-
Okuma	1	1	1	1	1	-
Dilbilgisi	1	1	1	1	1	1
Kompozisyon	-	-	-	1	1	-
Türk Edebiyatı Tarihi	-	-	-	-	-	1
Çocuk Edebiyatı	-	-	-	-	-	1
Uygulamalı Türkçe						
Sosyal Bilgiler:						
Tarih-Coğrafya-Yurttaşlık B.	4	4	4	-	-	-
Tarih	-	-	-	2	2	1
Coğrafya	-	-	-	1	1	1
Fen ve Tabiat Bilgisi:						
Tabiat ve Fen Bilgisi	3	4	5	-	-	-
Fizik	-	-	-	2	2	-
Kimya	-	-	-	3	-	-
Biyoloji ve Sağlık Bilgisi	-	-	-	-	2	2
Matematik	4	4	4	4	3	-
Milli Savunma	-	-	-	1	1	1
Din Bilgisi	-	-	-	1	1	-
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	2
Müzik	2	2	2	2	2	2
Resim ve Sanat	3	3	3	2	2	2
İş	3	4	4	3	3	3
Karne	4	4	4	4	3	3
Serbest Çalışmalar	3	3	3	3	3	3
Toplam	33	34	35	36	37	37

Cəftəlik əmə əlbəə dəstəli
- ilə (6 ilə'ə ilə) ... əstit əu (70)

ə ə ə l ə ə	I	II	III	IV	V	VI
əələt ləmələri						
əlkələjiə ...ilq	-	-	-	2	-	-
...ilə əlkələjiəi	-	-	-	-	2	2
əəl ...ələ ətə'ə və ayəmələma	-	-	-	-	2	1
...ilə əəyilnjiui	-	-	-	-	1	2
əyəliât və ilaxə	-	-	-	-	-	1
...ə'ə və ...ələ...ələəə	-	-	-	-	1	2
...ə' ...ii və dəbiyəti :						
...bəmə	3	2	2	1	1	-
...i ...i'iəi	1	1	1	1	1	-
əmmə...iyəə	1	1	1	1	1	1
... ə' ...ə'...ətə ...əiui	-	-	-	1	1	-
...ətə'ətə	-	-	-	-	-	1
...ə...ələəla ...ətəə	-	-	-	-	-	1
...əəmal ...i...iəə :						
...ə'iu-və ə...ə'ə-ə...ətəəyiəb	4	4	4	-	-	-
...ə'i...	-	-	-	2	2	1
...ə...ə'ə	-	-	-	1	1	1
əu və ...bial ...i iiə'i :						
əu və ...bial ...i'ə'əi	3	4	5	-	-	-
...ə'i	-	-	-	2	2	-
...əyə	-	-	-	3	-	-
...ə ...ə'i və ...ə...ə ...i...iəi	-	-	-	-	2	2
ə...ə...ə'i	4	3	3	3	3	-
...i...â ...əvə...ə	-	-	-	1	1	1
...ə ...i ...ə'ə	-	-	-	1	1	-
ə'ə...ə ...i...ə'ə	1	2	2	2	2	2
...i	2	2	2	2	2	2
...əəiə- ə...ə	4	3	3	2	2	1
ə və ...ə ...i	6	5	5	5	5	4
ə...ə	3	3	3	4	3	3
...əbəət ...əli ...ə'ə	3	3	3	3	3	3
... ə ə l ə ə	39	39	39	37	37	37

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	4	0	5	2	2	2
[illegible]	2	2	2	1	1	1

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Köy Enstitüleri öğretmenleri için açılan kurslarda gösterilen dersler üç grupta toplanmıştır. 1- Türkçe, Tarih-Coğrafya, Yurttaşlık Bilgisi, 2- Matematik-Fizik, Tabiat Bilgisi, 3- Meslek dersleri. (74)

Köy Enstitüleri öğretim plân ve programları üzerinde yapılan değişiklikler bir zorunluluğun eseri olarak ortaya çıkmıştır. Şöyle, bir insanı bir kaç meslekî bilgi için eğitmesi kolay olmayan bir konudur. Çeşitli dersleri ve tipdeki meslekleri uygulamalı olarak verecek bir kuruluşu ve anayasayı tasarlayan, bunda muvaffak olacak aydınlı kişiliği'dir. Bir eğitim kurumu aynı zamanda, aynı seviye ve aynı sistemle demokratik yönelimle de meslek memurlarını çıkarmalıdır. Bu yapılan hiç bir ülkesinde de böyle bir uygulama olmamıştır.

2.2.5. EĞİTİM ANLAYIŞINDA :

Köy Enstitülerinin eğitim ilkeleri ve uygulaması ele alınırken, bu işle ilgili bir kaç madde etrafında durularak karakterize edilmişti. Bu karakteristik noktaları şöyle sıralanmıştı: Bilgisel eğitim, araştırma ve incelemeye dayanan eğitim, eğitimde demokratikleştirme, eğitim yoluyla sosyal tabakalaşmayı önleme, iş eğitimi ve bilimsel öğretim okulu anlayışı içinde durulmuştu. Bu genel ilke edindirmede bazı kaynaklar ve programlar esas alınmıştı.

1947 yılında başlatılan enstitü açma hareketi içindeki bütün değişiklikler, yukarıdaki ilkelerin değişmesi, fakat en önemli olanlarını içine almıştır. 1947 yılından itibaren başlatılan eğitim anlayışındaki değişiklikleri bir kaç madde altında toplayarak değerlendirmek yerinde olur :

Çok köy enstitüsü kapatılması ile, köy enstitüleri araştırma, inceleme ve eğitim deneyimi geliştirme fonksiyonları da başlamıştır. Bu hale bilimsel araştırmaların yapılması ve bu konu ile ilgili köy enstitüsünde değerlendirilmesi bütün enstitülerde bir uygulama hareketi ortadan kaldırılmıştır.

Köy enstitüleri 1002, 4274 sayılı kanunlar ve 1943 köy enstitüleri yönetmeliğine göre bölge ve ada esasları olarak

[illegible]

[illegible]

[illegible]

lanmıştır. Kanunun ruhuna ve fonksiyonuna uygun olarak enstitülerdeki yapıcı, organizasyon yeteneğine sahip bir sanat okulu olma yanında, temel ve meslekî bilgini kuvvetli köy öğretmeni yetiştiren birer meslek kuruluşudur (81)

Yapılan bu temel değişikliklerle enstitülerin eğitim anlayışlarında "öğretim okulu" ndan "iş okulu" na doğru bir geçişin olduğu söylenebilir. Anlayışta ve uygulamadaki bu temel değişiklik için esasında 1946-1947 yılları arasında enstitüden mezunların da katkısı bulunmaktadır.

Köy enstitülerinin eğitim anlayışı ve uygulamasında yapılan büyük değişikliklerden birisi de 1949 yılında yapılmıştır. 1949 yılında toplanan Birinci Milli Eğitim Şurası eğitimimizin demokratlaştırılması, liberalleşmesi ve geliştirilmesi konusunda bazı önemli kararlar almıştır. (82) Alınan bu kararlar 1952 öğretim programlarına yansımış, bunun neticesi olarak da "iş okulu" ndan "kitapçı veya bilgi okulu" na geçilmiştir. Bu programda, tarım, sanat ve teknik çalışmalarına yer verilmemiş, sadece bir ek sanata dayandırılan tarım ve iş derslerine yer verilmiştir. (83)

1947 den sonra köy enstitülerinde eğitim anlayışlarında şu şekilde bir değişim ve gelişim çizgisi göze çarpar: 1947 de kadar "öğretim okulu", 1947 den 1949 a ve 1952 ye kadar "iş okulu" ve 1952 den sonra da "kitap okulu" veya "bilgi okulu" anlayışına varılmıştır. Enstitü eğitim anlayışı, "iş okulu" fikri ile uygulamaya başlanmış, fakat daha ileri gidilerek "kitap okulu" fikri ile noktalanmıştır.

2.2.6. [illegible]

Köy enstitülerinin öğretim faaliyetleri, eskiden beri alışılagelmiş olan okul geleneğinden bazı önemli farklarla ayrılır. Köy enstitüleri bünyesinde öğretim işleri, çeşitli kurulların aracılığıyla yürütülür. Bu kurullar, öğretim kurulu, öğretmenler kurulu ve disiplin kurullarıdır. Bu kurulların yetki, görev ve sorumlulukları 1947 Köy Enstitüleri Yönetmeliğiyle tespit edilmiştir. (84)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

köy ve ilkokul yönetici kurulu üyeliklerine seçilip dağıtılacak ilgililere gönderilmiştir.

Muhtarlıkların resmî mührü ve şifreli olarak bakanlığa ilgili makamlarla yapılan yazışmalarda kullanılan mühürleme ve zarflama işlemleri köy muhtarlıklarına verilmemiştir.

Köy muhtarlığına seçilebilecek istenen nitelikler, bu erkin kötüye kullanılmasını önleyici hükümler getirilen çalışma yönetmeliği ilgili makamlara son verilerek, sınıf öğretmenine bırakılmıştır.

7.3. KÖY ENSTİTÜLERİ KANUNU : (1954)

Köy enstitülerinde değişim işine 7.8.1946 tarihinde Hasan Ali Yücel'in Milli Eğitim bakanlığına atanışıyla başlamıştır. Bu değişikliklerin görevden alınmasından sonra, yeni gelen yönetici kadrolarının köy enstitülerinin kapatılmasıyla sonuçlanan değişiklikler, yeni bir kanun çıkarılmadan yapılmıştır.

Köye göre öğretmen yetiştirilmesi kavramına kısaca değinecek olursak, bu konu "Köy Öğretmen Okulları" adı altında işlenmeye başlanmıştır. "Köy Kalkınma Kooperatifleri ve toplorı" ve "eğitmen" yetiştirme işi bu kapsamın dışında kalmaya devam etmiştir.

Eğitim reformundan sonra 1937 yılına kadar Safa Erişkan'ın emri ile tekrar "Köy Öğretmen Okulu" kurulmuştur. Köy öğretmen okulu eğitim gördü olarak "üç okulu"nu, politik zihniyet olarak da Atatürk ilkelerini amaçlamıştır. Bu okulun kurulmasında fikri olarak en etkili bir isim de Ahmet Emin Yalman olmuştur. 1940 yılında İsmail Hakkı Tonguç'un Köy Öğretmen Okulları ile ortaöğretim müfettişliğine

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2.1. [illegible]

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]

- [illegible]:

[illegible]

lamana ve ikili e de non verilebilir. Sebebinden ötürü, bence, bu ilişkinin ve onun kurumlaşmasının toplumsallaşmaya hizmet edebilmesi için.

Çocuğun okuldaki ilişkileri de iki gruba ayrılabilir. Bir kısmı kolaydır, onlar çocuğa büyük bir kazanç ve büyümesi için gerekli bilgiler verir, bir kısmı ise, büyük ve kalıcı geri etkilerde bulunur, bir kısmı da hiç etkisi olmaz. (101)

Çocuğun okuldaki ilişkileri, ailesi ile kurduğu ilişkiler gibi, bir bağlantılar ağı oluşturur, bu ağ içinde çocuk, büyük ve kalıcı, küçük ve önemsiz etkilerle karşılaşır. Çocuğun ilişkileri ve etkileşimleri karmaşıktır. (102)

Okul ortamı bağlamında, öğretim ve öğrenme süreci, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci çerçevesinde gerçekleşir. Bunlar birbirini karşılıklı etkileyen ilişkilerdir. Bu ilişkilerin karmaşıklığı çeşitlenmeyi yaratır. (103)

Öğrencinin okuldaki çeşitli etkileri ve ilişkileri şöyle sıralanır :

Bir başyardımcısı, öğrenci, bir arkadaşları, kendisi gibi, sınıf, okul, sınıf etkinlikleri, ödevler gibi : bir öğrenci gözü (ortak nokta), soyut ve somut, iç ve dış etkiler gibi, ilgi ve başarı ölçütleri, ayrıntı ve bütün, bilişsel ve duyuşsal, kendisi ve başkaları, ödül ve ceza, kendisi ve sınıf arkadaşları, sınıf ve okul, öğretmen ve öğrenci, sınıf ve okul, sınıf ve okul, sınıf ve okul

ve yayan kolu, i) Sosyal ve ekonomi kolu, j) Spor şubesi kolu, k) Basın işleri ve okuma salonu koordinatörlüğü kolu, l) Uygulama kolu.

Bu kollardan ve bölgelerden gelen temsilciler tarafından seçilen bir kişi de merkez yönetim kurulu üyelerinden bir sorumludur. (1.5)

Bu bölümde, Genel Kurulun görevleri ve Genel Başkanın yetkileri sayılmıştır. Bu arada Genel Başkanın Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyelerini seçmesi ve görevden alabilmesi yetkisi de vardır.

Bu bölümde Genel Kurulun toplantı yeri ve zamanı belirlenmiş ve toplantı için gerekli çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıda kaç üyenin bulunacağı belirtilmiştir

"1- ...nbirleşmiş Milletler: a) İnsan hakları ve temel özgürlükler b) Ekonomi ve sosyal konular ve bu konularla ilgili uzmanlık kuruluşları ile ilişkiler, özellikle ekonomik ve sosyal konseyle ilişkiler, c) Uluslararası barış ve güvenlik konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, ç- Uluslararası hukuk ve bu konuda Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, d- Uluslararası ticaret ve ekonomik konularda Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, e- Uluslararası sağlık konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, f- Uluslararası çevre konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, g- Uluslararası kültür konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, ğ- Uluslararası bilim konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, h- Uluslararası eğitim konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, ı- Uluslararası göç konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, i- Uluslararası kadın hakları konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, j- Uluslararası çocuk hakları konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, k- Uluslararası gıda konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, l- Uluslararası tarım konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, m- Uluslararası çalışma konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, n- Uluslararası ulaştırma konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, o- Uluslararası iletişim konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, ö- Uluslararası meteoroloji konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, p- Uluslararası atom enerjisi konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, r- Uluslararası uzay konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, s- Uluslararası deniz konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, ş- Uluslararası sivil havacılık konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, t- Uluslararası posta konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, u- Uluslararası telgraf, telefon ve telsiz konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, ü- Uluslararası meteoroloji konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, v- Uluslararası patent konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, y- Uluslararası ticaret ve ekonomik konularda Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler, z- Uluslararası sağlık konularında Birleşmiş Milletler örgütü ile ilişkiler" (307)

...Milletler Anlaşması'nın 43 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında ...anlaşmaya taraf olan üyelerin, Güvenlik Konseyi'nin çağrısı üzerine, ...Milletler örgütü emrine asker vermesi, Güvenlik Konseyi'nin kullanacağı ...kuvvetlerinin büyüklüğü, yerleşme yerleri ve genel yardım ve kolaylıklar ...konularında, Güvenlik Konseyi ile üyeler arasında veya üyeler ile ...Milletler örgütü arasında özel anlaşmalar yapılmasını öngörmektedir. ...Milletler örgütü ile üyeleri arasında yapılacak bu anlaşmalar, ...Milletler örgütü'nün kuvvet kullanmasını gerektiren önlemlerden ...Güvenlik Konseyi'nin yetkisini düzenlemektedir. Bu anlaşmalar

de 1181. [illegible] para 1188 [illegible] que que-
ce.

Ise 1183 [illegible] os [illegible] 1181 [illegible]
[illegible] prevê de 11[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. a anaqlan, 1- [illegible]
[illegible], 2- [illegible], 3- [illegible]
[illegible], 4- [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (106) [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

hallarına, tufanlu olma, milli dəyişə bilər, həbs yerlərinə əlaqələndirilmə yollarına baxırlar.

Bəzən müəllim eli ana yolları, milli və dil dili problemləri götürürlər. (309)

Bəzən müəllim də müəyyən əqidə, əsəb, bilik yüklü tavanları ilə ön vəzifələrdir. Müəllim ən çox ana dilli, milli dil və vətən sevgisi ilə bağlı bilik və bacarıqları. Lakin, müəllim də, öz ideyalarını bölüşməli, (keçmiş əsrlərdə də müəllimə əlavə bəlalar), bunu nəzərə alıb milli məqsədlərə yönəltməyə çalışmalıyıq.

Hazırda 7 nəfərlik otaqlı (lap müasir) yataqxanalara verməyə fayda vardır:

A tipli (6 otaqlı əbəs) Bəzən müəllim :

Ümumi fənlər :						
Milli fəlsəfə dərsi	-	-	-	2	-	-
1. Psixologiya	-	-	-	-	2	2
Milli metodu və uyğulama	-	-	-	-	2	6
2. Sosiologiyası	-	-	-	-	1	2
Coğrafiya və Ekologiya	-	-	-	-	-	1
Müəllim yönləndirmə	-	-	-	-	1	2
Milli dil və ədəbiyyatı :						
Onuncu	3	2	2	11	1	-
Milli dilçilik	1	1	1	1	1	-
Milli dəyişən	1	1	1	1	1	1
Milli ədəbiyyatı tarixi	-	-	-	1	1	1
Müasir ədəbi nəşr	-	-	-	-	-	1
Yaradıcılıq atölyə	-	-	-	-	-	1
Müxtəlif fənlər :						
Xarici dil-Rəfiq-qardaşlıq dili.	4	4	5	-	-	-
Rəqs	-	-	-	2	2	1
Rəfiq	-	-	-	1	1	1

Din və Əxlaq bilgiləri :						
Din və Əxlaq bilgisi	3	4	5	-	-	-
Əsas	-	-	-	2	3	-
İqtisadiyyat	-	-	-	3	-	-
Psixologiya və Ümumi bilgisi	-	-	-	-	2	2
Azərbaycan	4	4	4	4	3	-
Milli Müdafiə	-	-	-	1	1	1
Fiziki hazırlıq	-	-	-	1	1	-
Görmə qabiliyyəti	2	2	2	2	2	2
Eşitmə	2	2	2	2	2	2
Nitq-dil	3	3	3	2	2	2
İş	3	4	4	3	3	3
Xoreo	4	4	4	4	3	3
Korrektə edici məşğələlər	3	3	3	3	3	3
Cəmi	35	34	35	36	37	37

X tipli (6 sinifli tam) internat məktəb (III) : Xüsusi proqram əsasən internat məktəb proqramının ümumi olmaqla müxtəlif hissələrindən ibarətdir. Bu fənni çıxılmaqla onun tam və qısa I və II siniflərə görə də alınır :

Qısa I-II	4	4	3	2	2	2
İş	2	2	2	1	1	1

2.4. ESKİ VE YENİ ŞEKİLLER ARASINDA ORTAK, BENZER VE FARKLI YÖNLER

Her iki eğitim kurumunun benzer ve farklı yönlerini bir liste halinde vermek pratik bakımdan daha yararlı olacaktır :

Karşılaştırma Yönü :	Köy Enstitüleri	İlköğretmen Okulları
Okulun amaçları :	Köy öğretmeni ve köye yarıyacak diğer meslek mensuplarını yetiştirmek	Sadece öğretmen yetiştirmek
Okul yerlerinin nerelerde bulunduğu	Şehir ve kasaba merkezlerinden uzak ziraî çalışmalara elverişli toprağı bulunan yerlerde.	Yer bakımından her hangi bir değişiklik yoktur.
Bu kurumlara öğrenci kabulünde takip edilen esaslar :	Köyde doğmuş, köyde büyümüş ve tam devreli köy okulun bitirmiş olanlar öğrenci olarak kabul edilir.	% 75 köy ve % 25 şehir ve kasaba çocuğu kabul edilir.
Öğrencilere yüklenen mecburî hizmet	20 yıl köylerde çalışmaya mecburdurlar. Ayrıldıkları takdirde, kendilerinden veya kefillerinden yüklenme senedinde gösterilen meblâğ yüksek faizle alındığı gibi, bu durumda olanlar devlet hizmetine de kabul edilmezler	İlköğretmen okulunda okudukları süre nin bir buçuk katı kadar bir zaman köylerde çalışmaya mecburdurlar. Yüklenme senedinin gösterdiği meblâğı ödedikleri takdirde, başka bir işte çalışabilir ve devlet memuru olabilirler.
Bu okullardan mezun olanların yükseltilmesi :	Bu okuldan mezun olanlar yalnız yüksek Köy Enstitüsüne gidebilirler	Her türlü yüksek öğrenim kurumuna girebilirler. Hatta öğrenimle-

	lər.	pul tərbiyəçilərin hədər məcburi əlavə iş yükünə səbəb olur. əvvəlcə nəzərə alınmalıdır ki, məktəblərdə məcburi əlavə işlərlə əlaqədar dərslərə davamsızlıq artır.
Bu əhalidən məcburi olanların sayı və yaşın dərəcələri :	Dövlətlərin 20 illə bəzi əcnəbi alır. Irqi yaşı mənsub olduğu ölkənin qanunlarına görə, bəzi cinayi və qanunla ilə yaşın yuxarıya məcburdurlar.	Yaşlı dərəcəyə uyğun işlər dövlət müəssisələrində məşğul olduğları zaman bərabər hüquqa malikdir. Yaşlı dövlət qanunu olur, bəzi hüquqlardan.
Müxtəlif əhalilərdən məcburi olanların bu hüquqlara malik olmaları:	Bəzən əhali, qanuni əhalilərə, qadın və çocuk əhalilərə, əlavə hallara, hərbi qanunlara, ticarət liderləri, məcburi iş müddəti, digər yüksək əhallar və fəhlə əmələri bu hüquqa malik olmaları bilər.	Müəyyən əhali vəsaitlə fəhlə hüquqlarına bu hüquqa malik olmaları bilər.
Bu hüquqlara malik olmaları tərbiyə edilərkən hansı məsələlərə fəaliyyətə:	Məcburi hüququn müəyyən edilməsi, əhalinin ilə ilə məşğul olduğu müəyyən əhalinin yaşı və məsələ müəyyən olmasına.	Müəyyən məcburi olmaq, hiç bir ilə və yaşa bəzi dərəcəyə hüquqlu.

Karşılaştırma	Hitit Medeniyeti	Ilk Çağda Kilikya
Ülkelerde bir ortak ayrıntı olup olmadığı	Yoktur.	Ilk ve orta çağ ortak özellikleri gösterir.
Kültüre bakış açıları :	Hitit ve Anadolu kültürü yaratma, yaratılan bu kültür ile eski çağ Anadolu kültürü arasında bağ kurma gerçeklerini bilimsel olarak belirlemişlerdir.	Ancak kültür çalışmaları henüz başlangıç safhasında olduğundan kültür çalışmalarına bilimsel bir yaklaşım görülmemektedir.
Kronoloji :	Eski, Orta, Yeni Hitit ve Frig'ten başlanarak geçen 5 bin yıllık Anadolu tarihi.	Orta Asya'dan başlanarak geçen 3 bin yıllık Türk tarihi, araştırılan çalışma alanı dışında.
Dil Grupları	Dil durumu ve grupları verilmemiştir.	Dil ilişki gruplarına çalışmalar ortaya konulmamıştır.
Ders ve Saat	Ilkokul üzerine 5 yıllık bir eğitim. Haftada 44, günde 8 saat ders.	Ilkokul üzerine 6 yıllık bir eğitim. Haftada 34, günde 6 saat ders.
Ziraat dersi ve çalışmaları :	Mezopotamya çevresi sulamaya ve bitkiye dayalı ziraatle bağlantılı olarak yardımcı olarak ziraat dersi ve çalışmalarına yer verilmiştir.	Bitki ve hayvan ıslahı ve sulu bahçecilik için kafi olarak ziraat dersi ve çalışmalarına yer verilmiştir.

Qarşılaştırma dini	Şey'iyyət lüğəti	İlahi şəriət hüquqa
Xarakterlər:	Xeyirxahlıq, ləyaqətlilik, ingənəçilik, dəyanətlilik, təmiz və təqvalılıq, bəzi hallarda yeyinisi əsas da pis və ol əxlaqla-ma yolu ilə tanınmaqdan ötrü təsvir olunmuşdur.	İş və əlləyə dərəcələrində bir-biri çəlaşmalar, münaqişələrin əl əxlaqlarını çətinləşdirmək və bir-birindən ayırmaq üçün ortaya qoyulmuşdur.
İqtisadi həyat baxımından bu hərəkətlərin durumu :	Mali cəhətdən mənfi hesablanmış, əxlaqla və qanunla müəyyən edilməsinə tabi olmuşdur. Bəzi hərəkətlərin bir-biri ilə mali işləmələri bir-birindən ayrıldıqdan sonra bir-birinə əlavədir.	Mübadilə və qazanclar mənfəət əldə etmək üçün bir vasitə olaraq qəbul edilmiş və bu ilə əlaqəli hərəkətlərə əlavə olunmuşdur.
Sosial münasibətlər və qazancların müəyyənləşdirilməsi :	Mali cəhətdən mənfi hesablanmış, əxlaqla və qanunla müəyyən edilmişdir.	Mübadilə və qazanclar mənfəət əldə etmək üçün bir vasitə olaraq qəbul edilmiş və bu ilə əlaqəli hərəkətlərə əlavə olunmuşdur.
Qədimdən mövcud olan əlamətlərin tərifində:	Tərifində, hədəf, tərəf, bunları və bəzi başqa əlamətlər tapılmaz.	Bir çox hallarda bunlar tərifə daxil edilmişdir. Bunlar müxtəlif və dəyişkən olduqlarından bəzi hallarda bəlli olmurlar.
Şəxsiyyətə nisbətlə və əlaqəli :	Şəxsən və digər əlaqələrdə nisbətlə hesablanmışdır.	Şəxsən müstəqil əlaqədə müstəqil hesablanır.
Əlavə bəhs əçilməsi :	Bəy'də bəhs edilmişdir	Bəy'də, mənfəət və bəhs edilmişdir.

Karşılaştırma Yönü :	Köy Enstitüleri	İlköğretmen Okulları
Köylüyü değerlendiriş leri.	Köylünün bütün derdi geçimini yoluna koymak ve şehir seviyesine çıkmaktır.	Köylünün dertleri, Türk toplumunun dertlerinden ayrı olarak düşünülemez.
Kalkınma Anlayışı :	Köyün kalkınması demek, toplumun kalkınması demektir. Köylü ziraat ve el sanatları yolu ile kalkınacaktır.	Kalkınma topyekûn bir iştir. Ziraat ve el sanatları ile toplumun kalkınması mümkün değildir. Ordu ve devletin ortak çalışmasıyla ve bizzat işletmeler kurmasıyle mümkün olabilir.
Öğretim programlarında hangi konulara ağırlık verildiği :	Ziraat, teknik ve el sanatlarına.	Kültüre.
Ne tür meslek adamı yetiştirdikleri :	Ziraat,teknik ve el sanatlarına,sağlık memuru ve öğretmen.	Sadece öğretmen
Öğretmenin sıfatları :	Devrim Önderi,ülkü eri, kahraman teknisyen.	Kültür adamı, Öğretmen
Okulların Fonksiyonu :	Bölge kuruluşu olarak o çevrenin ilmi, eğitsel araştırma ve inceleme merkezidir.	Bölge kuruluşu değildir. Eğitsel çalışmalarla yetinir.
Sosyolojik açıdan toplum kesimlerine bakışları:	Köylünün bir sosyal sınıf olduğundan hareket ederek, bu sınıfın kendi bünyesi içinde geçişsiz bir tabakalaşma oluşumuna tabi tutulmasını savunur.	Köylü toplumun kırsal kesimini oluşturur. Bir sosyal sınıf değildir. Türk toplumu kaynaşmış sınıfsız bir kütledir.

Mərgilaşdırma xüsusiyyətləri	Hüquqi şəxslərin	İki müstəqil dövlətin
Sosial mahiyyəti :	Hüquqi şəxslərin müəyyən sosial tələbatlarının ödənilməsi üçün yaradılır. Onlar müəyyən sosial funksiyaları yerinə yetirirlər.	Hüquqi şəxslərin yaradılmasının əsas məqsədi müəyyən sosial funksiyaların yerinə yetirilməsidir.
Hüquqi şəxslərin növləri :	Müxtəlifdir.	Müxtəlifdir.
Hüquqi şəxslərin yaradılması :	Hüquqi şəxslərin yaradılmasında dövlət və cəmiyyət nəzarəti mühüm rol oynayır.	Hüquqi şəxslərin yaradılmasında dövlət və cəmiyyət nəzarəti mühüm rol oynayır. Onlar, müəyyən hallarda hüquqi şəxslərin yaradılmasına razılıq verir və ya yaradılmasını qadağan edə bilərlər.
Hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin xüsusiyyətləri:	Hüquqi şəxslərin fəaliyyəti müəyyən qaydalara əsaslanır.	Hüquqi şəxslərin fəaliyyəti müəyyən qaydalara əsaslanır və müəyyən qaydalara riayət etməlidirlər.
Hüquqi şəxslərə verilən müəssisə :	Hüquqi şəxslərə, onların fəaliyyəti üçün müəyyən əmlak verilir.	Hüquqi şəxslərə onların fəaliyyəti üçün müəyyən əmlak verilir.
Hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin dayandırılması :	Hüquqi şəxslərin fəaliyyəti müxtəlif yollarla dayandırıla bilər.	Hüquqi şəxslərin fəaliyyəti müxtəlif yollarla dayandırıla bilər.
Hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin dayandırılmasının hüquqi nəticələri :	Hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin dayandırılması müəyyən hüquqi nəticələrə səbəb olur.	Hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin dayandırılması müəyyən hüquqi nəticələrə səbəb olur.
Hüquqi şəxslərin siyasi rolu :	Hüquqi şəxslərin müasir dövrdə siyasi rolu	Hüquqi şəxslərin müasir dövrdə siyasi rolu.

Bu Bölümün Notları :

1- Sefa, Feyami : Türk İnkılabına Bakışlar, İnkılap Kitabevi S. 92

2- Baltacıoğlu, İsmayıl Hakkı : Atatürk, Atatürk Üniversitesi yayınları Erzurum-1973 S.32-33

3- K.Osmanoğlu, Yakup Kadri : Atatürk'ün İdeolojisi Cumhuriyet gazetesi 13 Kasım 1970 S. 2

4- Sözübüyük, Dr.Şerif-Kili, Dr.Duna : Anayasa Metinleri, Siyasal Bilgiler Fakültesi yınları, Ankara-1957, S. 95

5- Köy Enstitüleri Dergisi : Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1946 S. 590

6- a.g.m. S. 592

7- Köy Enstitüleri Dergisi, III. Millî Eğitim Basımevi, Ankara-1946, S. 421

8- Köy Enstitüleri Dergisi, II. Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1945, S. 320

9- Köy Enstitüleri Dergisi II. Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1945, S. 313

10- Sancar, Necdet : İsmet İnönü ile Konuşmalarım, Afşin Yayınları, Ankara-1963, S. 138

11- İsfendiyaroğlu, Fethi : Köy Enstitüleri I. Havadis Gazetesi 23 Temmuz 1960 S. 2

12- İsfendiyaroğlu, a.g.e.

13- İsfendiyaroğlu, Fethi : Köy Enstitüleri I., III., Havadis Gazetesi Temmuz-1960, S. 2

14- Atatürk'ün Maarife Ait Direktifleri, Maarif Matbaası, İstanbul, 1957, S. 3-4 ve 22.

15- a.g.e. S. 3-4

16- Tonguç, İsmail Hakkı : Canlandırılacak Köy, Remzi Kitabevi, İstanbul-1947, S.

17- Köy Enstitüleri Dergisi, S. IV. Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1946, S. 548-550

18- Köy Enstitüleri Dergisi, S.V-VI. Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1946, S. 171-180

19- Diplomamı Nebeylim? Milli Gol Dergisi, S.10, 1962, S. 13-14

20- ölonç, isa : "Canım" ...ky ...stitüsü ...ası, 3.1, ... 2.
...illi ...iti: ...anovi, 1945, ... 3.1-304
21- ...ucu, Cait: ...at'in ...ylov ve ...eçleri, ...ulup ...a-
...ibiot ... a...ları. ...i...i. ...s-1545, ... 510-511
22- ...illov, ...aluk : ...stitü ...konomisi, ... a...ları, ...am-
...ul-1 ..., ... 105
23- ...vcio lu, ...a: ...ili ...ötüi...ü ...ili ...i, ...in ...anovi
...örnümi-1975, ... 1551-1555
24- ...ucu, ...elet: ...ccet ...ini ...ic ...ma ...ıçma, ...şan ...çanları
...ri...-1975, ... 5-35
25- ...ce, Prof. ...mam : ...ce- ...ol ...ucu, ...ucu ...ibucu, ...ün-
...ul-1...7, ... 93
26- ...ce, ..., ..., ... 20
27- ...ngun, ..., ..., ... 47
28- ...., ...ili ...ili ... ...ili ...ce ...ci ...ai, ... 6, ... 216,
1974, ... 203-204
29- ...angaz, ..., ..., ... 47
30- ...anguç, ..., ..., ... 5
31- ...ç, ..., ..., ... 10-11
32- ...ce, ..., ..., ... 33
33- ...vcio lu, ..., ..., ... 1...1-1975
34- ...ş ...ağ'a ...ası ...mam : ... ...ıkçı, ...ma-1...0 ...l
35- ...., ..., ...
36- ...ili lu, ...vket : ...vcileri, ...ediloni ve ... ...ilmi/le
... ...mitiş ...ci, ...ib ...cilik ve i-
...ayet ...ri ...-1 71, ...34
37- ..., ..., ...'i ...ce ...ci. ...., ..., ...0, 1977, ... 31-35
38- ..., ..., ... 33- 1
39- ..., ..., ...il ...ce ...'ci, ...10, ... 409, 1941, ... 220
40- ... ...ıncı ...ma ve ...ş ...ebiç ...eği ... ...ili ...i ...ıcı,
..., ...ı...ovi, ...'a-1...6, ... 6- 7
41- ..., ..., ... 9
42- ...ş ...ebiç...leri ...ce ... ...atıcıcı, ...ucu-1...4, ... 1
43- ..., ...ili ...ce ...ci ...ai, ... 9, ... 101, 1977, ... 235
44- ..., ..., ... 235
45- ..., ..., ..., ..., ... 18, 1948, ... 41

45- a.g.d. c. 15, s. 622, 1552, m. 10

46- a.g.d. s. 1d-1e

47- Ka ilan nazi vesikasın geç mi, gönüllü ayrılan evsahibine. Alıntı yapılacaktır.

48- a.g.d. s. 12, c. 3., 1954, s. 55-60

49- Ay kanalı kanı ayrıntı, s. s. s. Ankara, Ahmet-1940 s.7

51- Ortaç, Anıl Ahkam Sözleşmeleri 2, Yasal Hizmetler Kurulu Yay. 1997, s. 300

52- Sönmez, A.M.D. s. 602

53- Sönmez, A. M.D. s. 603

54- Topçu Nihat: 1 Ocak'tan itibaren Kira Vergisi Mükellefleri, Yeni Kanuni Hakları-1995, s. 11

55- Ünsal, A. M.D. s. 11

56- Ünsal, A.G.D. s. 203

57- Arıkan, Ahmet : Kooperatif ve Kooperatifçilik Hukuku Ders Notları, Mülkiyeliler Birliği, Ankara, 1967 s. 15-16

58- Arıkan, A.G.M. s. 15-16

59- Ay Kooperatifleri ve İş Kanunu, Kanun Yayınları, Ankara-1993 s. 1

60- Ş. Ş. Yasalar Hukuku Ders. C. 12, s. 804, 1994, s. 220-239

61- A. M. s. 229 (Ş. Ş. Yasalar Hukuku Ders)

62- A. M. s. 8-2

63- A.M. s. 278

64- A.G.D. C. 12, s. 805, 1976, s. 254

65- A.M. s. 254

66- A.G.D. s. 248

67- A.G.D. C.10, s. 409, 1980, s. 205

68- A.G.D. s. 850

69- Ay Kooperatifleri ve Yeni Kanun Hükümleri, Ankara, 1993, s. 31

70- A.G.D. s. 32

71- Kantarcı, Mevlüt Hasan : Ay Kooperatifçilik Hukuku Dersleri, Ankara, 6. Baskı 1998, s. 154

72- Gökçeoğlu, A.M.D. s. 257

73- Tütengil, a.g.m. s. 258
74- Tütengil, a.g.m. s. 258
75- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.10, s. 469, 1948, s. 262
76- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.10, s. 454, 1947, s. 91-92
77- Bedikoğlu, a.g.e. s. 24
78- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.10, s. 454, 1947, s. 91
79- a.g.d. s. 91-92
80- a.g.d. s. 93-94
81- a.g.d. s. 469, 1948, s. 260
82- Birinci Milli Eğitim Şurası, M.E.B. Basımevi, Ankara-1949 s. 58-64
83- Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Öğretim Programı, M.E.B. Basımevi, Ankara -1953, s. 1-2
84- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.9, s. 431, 1947, s. 227
85- a.g.d. s. 227
86- Tunguç, İsmail Hakkı : Mektuplarla Köy Enstitüleri Yılları, Çağdaş Yayınları İst-1976 s. 21
87- Tunguç, a.g.e. s. 74
88- Tunguç, a.g.e. s. 81
89- Tunguç, a.g.e. s. 53
90- Erişin, Harun: Köy Eğitmenleri Kanunu, Işıl Matbaası, İstanbul-1947, s. 4
91- Birinci Milli Eğitim Şurası, M.E.B. Ankara-1949, s. 58-64
92- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.19, s. 837, 1955, s. 5, (Öğretmen Okulları Önotmeli İ)
93- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.9, s. 431, 1947, s. 227
94- a.g.d. s. 227
95- a.g.d. C. 18, s. 837, 1955, s. 5-12
96- T.C.M.B. Aylıldız Matbaası, Ankara -1968 s. 4860-4861
97- Cumhuriyet Gazetesi, 11: 3 s. 27, 1954, s. 13
98- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.17, s. 800, 1954, s. 63
99- a.g.d. s. 63
100- Cumhuriyet Gazetesi, 11 : 3, s. 27, 1954, s. 13
101- T.C.M.B. Yıllık Bülten, C.18, s. 837, 1955, s. 5-9
102- a.g.d. s. 5
103- a.g.d. C. 17. s. 852, 1955, s. 12

104- [illegible]

105- [illegible]

106- [illegible]

107- [illegible]

108- [illegible]

109- [illegible]

110- [illegible]

111- [illegible]

2. [illegible] :

[illegible] [illegible] [illegible] [

c- Metin lar toplumu hak grup açısından ilgilendirse, mesela bir ata ... a ile ilgili i leşimi çözümlediği, arkadaşı veril ... ğumlu bulduğu ni ilgili evrâ bakabilmesini ... ve dönecek bu konuşmayı ... bitiş olarak, ... sıkıntı ... ğu ... ğu ... ğu

lanmaya başlandı. Başında köye göre öğretmen yetiştirilmesi konusu işlenmişti. Fakat enstitülerle bu uygulamaya geçmiştir. Bunun için enstitüler Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş kurumlardır. (2)

Şerif Tekben enstitüleri, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, köye öğretmen yetiştiren kuruluşlar olduğunu ileri sürerek kapatılmalarına karşı çıkmaktadırlar.

Nine Ahçadağ ve Pazuk Pazar Köy Enstitülerin kurucu müdürü olan İsmail Hamer (doğ: 1909), şöyle demektedir : Köy Enstitüleri, Türk köyünün ilköğretim davasını çözecek, yetiştireceği eğitmen, sağlık memuru ile, köyün etimoloji yönü olduğuna göre köyün gelişmesini sağlayacaklardır. Enstitüler köyün fonksiyonel bir biçimde tarım ve el sanatlarıyla kalkınmasını gerçekleştirecekleridir. (3) İsmail Hamer'e göre Köy Enstitülerini o alar ve onların meclisteki uzantıları kapatmıştır. (4)

Aynı konuda Pazarören ve Yüksek Köy Enstitülerinin kurucusu bulunan Nejmet Eriboğlu (doğ: 1905) de şöyle demektedir:

> "Köye gitmeyen, gitse de sayısı yetmeyen, gidenleri köye sayretmeyen öğretmenlerin yerine köy için böylü öğretmen ve diğer köy elemanları yetiştirecek, köy çocuklarına her dalda gelişme ve yetişme olanağı hazırlamak, eğitimi köylüye uyarlamak, üretime dönük iç eğitimini köy okullarında sürdürecek kuruluş nedenleri" (5)

> "Düzenin emperyalizmin, iç ağalarının egemen sınıfların pazarına değişmesini hatırda tutmak için kapatılmıştır" (6)

Bu konuda Nevket Kazancıoğlu (doğ: 1910) daha gümüllü bir biçimde şöyle demektedir :

> "Gerçek demokrasinin, özgürlüğün, tam bağımsızlığın ortama hazırlanmış, bağnazlıktan, cehaletten, gerici çıkarlardan faşist eğitimcilerden arınmış, daha, ileriye ulusal değerlere ve çağdaş uygarlığın gereklerini içeren bir ulusal değerlere ve çağdaş uygarlığın gereklerini içeren bir ulusal değerlere ve çağdaş uygarlığın gereklerini içerecek bir toplum, yürüdüğü işler durumuna getirilecekti. Çünkü Köy Enstitüleri sistemi demagojinin, talan ve dalganın bataklıklarını kurutacak, halkı bilinçlendirecek, halkına bilen ve koruyan, elindeki olanağını düzenbazlara kaptırmayan, uyanık atılgan, güçlü kişi ve toplum tipini yaratmada halktan yana bir düzenin kuruluş işletilmesinde en güvenilir kaynak sağlam bir etken olacaktır". (7)

[illegible] (6)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

> sal yapı ve sınıfsal çelişkilerden soyutlanmasının iç-
> leri i ...ğlar. ...yın 1936-1946 arasındaki, toplumsal
> değişme ve evrim ...ğından son de ece ...li bir ...le-
> rin, bu ...lerin sınıf ilişki ve çelişkilerinin dışın-
> da ...lo...landı ...ı, köy ...nstit...leri...in kuruluşu...lar bu-
> ...ntılışçı ...ler...e de güçtür. ...atta bu...ün i...nızsı-
> laşır". (14)

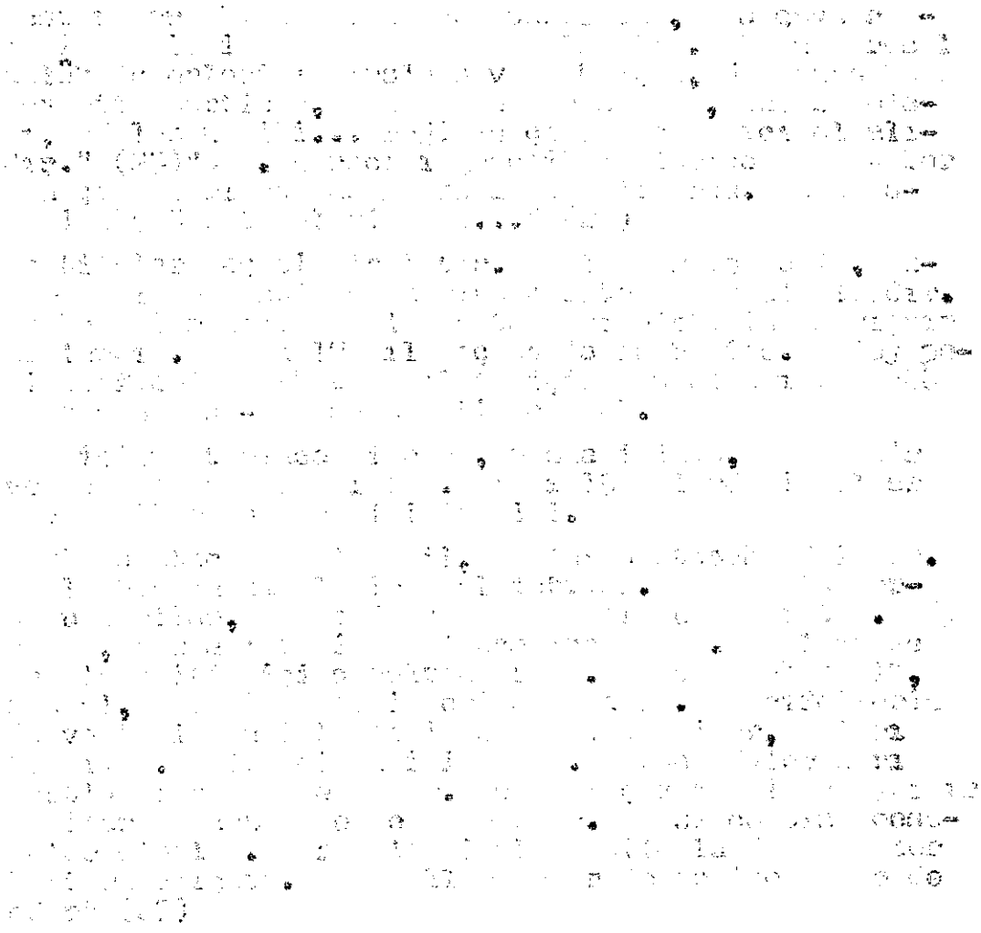
c- ...ıraya kadar köy ...nstitülerinin bakkı da görüşleri ve-
rilen gruplardan ...ideolleri köy ...nstitülerini sınıfsal şartların
ve çelişkilerin ...duru...u ve ...ine bu sınıfsal çatışmaların ka-
...patt...ı görüşünü sav...maktadırlar. ...imdi şöyleri verecek olan
yazarlar, ideolojik ve ...lyasî bakımdan bu grubun içeri...inde yer
almalarına ra...men, köy ...nstitülerini konusunu, mukip d...şünce ve
ideolojilere ...arşı romantik ve ...natkâr bir dille işle...mektedir-
ler. ...u düşüncede olanlardan bir ...ç örnek vermekte fayda var-
dır :

> "...izmi köy ...nstitüsü kurdu...un köylü çekinmiş idi. ...ra-
> ya do...ru ...idiyordu'. ...ekirdeksiz köy, nasıl toprak iş-
> lenmemiş kafa, yontulmamış gönül kalmıyacaktı. Bu
> ...he bağları başa aydın insanların çalışkan insanları-
> nın ...ikeni olacaktı. ... ...me yerlilerin çoğu luhta
> oldu...u ...ir yerde kurulmuş ...i niyet toza dumana karışca-
> sına...tır ? ...angi ışıklar söndürülmeye çalışılmamıştır ? "
> (15)

köy ...nstitüleri savunucuları, denilebilir ki, Türkiye'de
bir fikir ve hareketler ...lçüsü oldu. İnsanın ruhtaki ...i
kişiye köy ...nstitüleri hakkında ne düşündüğünü sorsan, "...
nasıl adam olduğunu söyleyeyim" diyeceği gelir. ...in
...lerici, ...ilkten yana, o köy enstitüsünü bu...nür... K
...in gerici, kim ...ulluktan yana de...il, kim ...ulluk kurum-
...ı açısından yararlanmakta köylüyü ...lmemekte, o köy
enstitülerine karşıdır" (16)

d- Yukarıda köy ...nstitülerinin dışınce ve uygulamasını
hiç bir tenkide ...ma...l bulunmadan kabul ederek beğenenlerin görüş-
leri belirli bir sıra takip edilmek üzere verildi. Bu grup al-
tında toplanan yazarların ...r...lerinin farklı olarak köy ens-
titüleri taraftarlarını içeri...inde ...er alan ikinci bir grup daha
bulunmaktadır. ...u grupta bulunanların sayısı birincilere nisbet-
le daha fazladır. Bir çok romanlar, şiirler ve dernek bu fikri pay-
laşmaktadır. ...unların ...rneklerini şöyle sıralamak mümkündür.:

Enstitüler ...er ne kadar davaya ...şçi sınıfı gerçe...inden

[illegible] [illegible] [illegible] [

larında enstitülerin aleyhine en büyük ve en etkili tenkidler o ya aittir. Yüksek enstitü fikrine de ilk, yanlış uygulamasına sebebiyet olduğunu belirtmiştir.

Tahsin Feyzioğlu'nun tenkitlerinin orijinini de bu anlayış, yani enstitülerin paydan sonraki durumu teşkil etmesi oluşturur. Ona göre, bir dilletin ayrı ve bağımsız kişiliğini vurgulayan diğer milletlerden farklı olmasıdır. Milli kültürün açığa çıkarılması için ilkokuldan itibaren başlanması gerekir. Bu görüşü ancak yükseköğretim seviyesinde gerçekleştirmeye çalışmak, kurucu ve "idealistleri" boşa çıkarmak anlamına gelir. (29)

Bağımsız Kıbrıs Türk Devletinin kuruluş ve işleyişine hâkim olabilecek ayrı bir sınıfın ilkinci grubu oluşturdukları, Feyzioğlu'na göre de yanlıştır. Bu grup kişiler, enstitülerde bir kültürün değişik unsurlarını öğrenmişlerdir. Bu unsurlar, milli kültürün bütünlüğünden kopuk olduğundan, kültürün neden ve nasıl oluştuğunu açıklayamamışlardır.

Feyzioğlu'na göre bu kişiler, "içtimai sınıf ve tabaka hüviyetlerini terbiyevî telkinlerin hüviyeti" sanmışlardır. Böyle bir anlayış ise bu kurumlara ve onların mezunlarına büyük görev, bu kurumların öğrencilerine, genel bir kültür verme görevi ve cemiyetin ihtiyacı olduğu uzmanları yetiştirme, enstitülerin ilk defa ortaya çıkışında olduğu gibi, tekrar ilk amaca yönelik kültür ve eğitim kurumları haline getirmek, bu kurumlarda politikadan uzaklaşmanın gerektiğini ileri sürmüşlerdir. (30)

Feyzioğlu'na göre enstitülerle ilgili en kuvvetli tenkidlerden biri, ilkokul öğretmenliğinde, bilgi-görgü ayrımı ortaya çıkmış olmasıdır. Bu bilgi ve görgü ayrımı, eğitimde alınan bilgilerin mesleğe fazla bir katkıda bulunmamasından kaynaklanmıştır. Bu ise, eğitimde genel çatışmaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu da, öğretmenlik mesleğini olumsuz yönde etkilemiştir. (31)

Osman Turan, Bilgi enstitüsü kuruluşunun, amaç-araç-tutum uyumları ve uçlarının karşılaştırılmasının bozulduğunu şöyle değerlendirmektedir :

" Enstitünün amaçlarına ilişkin ve niteliğini değerlendirenler, enstitü bünyesinde bulunanlara göre farklılıklar. Bu

[illegible] institutlar, irtica ve [illegible]rilik dini köylünün yüksek değerlerine [illegible] müdafaacılar ve [illegible] nefretini [illegible] olmalıdır.

[illegible] turbalar [illegible] gücünü [illegible] kaldı, [illegible] ile [illegible] bağlantı, fabrika [illegible] vurmaca bu kurumlar [illegible] etmelidir.

[illegible] institutlar [illegible] ortamı [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] (N9)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

öğretmenin dışında diğer solcular bambaşka yorum şekillerine ulaşarak bu konuyu sadece politik bir araç olarak kullanmaktadırlar.

b- Köy enstitüleri taraftarı olarak ele alınan bu ikinci grupta bulunanlar, enstitülerin savundukları temel düşüncelere katılmakta, fakat bu kurumların bazı eksikleri içlemeleri nedeniyle, onlara taraftar olduklarını söylemektedirler. Birinci gruptakilere nazaran, bu ikinci grupta bulunanlar sayıca çok fazla bir yekûn tutarlar. Türkiye'de sayıları 5-6 olan siyasi partiler, yüzlerce dernek, odalar ve sendikalar bu grubu oluştururlar.

Bunlara göre enstitülerin önemi, toplumsal bir sınıf anlayışına, kolektif üretime, genel toplumsal ve siyasal düzene karşı olmaları, faşizme, kapitalizme ve emperyalist girişimlere set çekmeyi yanlış da olsa savundukları ve ilerici devrimci olmayanlar yetiştirmesinden ileri gelir. Hatta enstitülerin amaçları olan, eğitim yoluyla toplumun alt yapısını da iştirmek fikri savunulacak bir görüş değildir. Nesîlâ bu konuda Fikri Gelî şöyle diyor :

> "Köy enstitüleri üretimle çıkar bağları olmakla birlikte önünde sonunda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullardır, üst yapı kurumlarıdır. Devrim emekçi halkın örgütlü mücadelesinden doğar, ancak enstitüler devrimci kuşaklar yetiştirdikleri ve devrimci bilinç aşıladıkları için saygıya değerdir" (47)

Hatta hemen hemen bütün bu grupta bulunanlar, yukarıdaki görüşü paylaşırlar. Onlar enstitüleri, kısa süreli savunmaları problemleri ortadan kaldırdığı için savunurlar. Onlara göre toplum kalkınması, ekonomik değişim, proleterleşme ve örgütsel bilinç onularında bu kurumların yetersiz olduğunu söylerler. Mahiroğlu bu konuda şunları söylemektedir:

> "Kalkınma her şeyden önce bir düzen sorunudur. İşçi, emekçi halk kitlelerinin iktidarda olduğu, biçimsel de olsa iktidarı paylaştığı, güçlü ölçüde etkilediği bir düzende, hatta dünya demokratik ilerici bir önderin altında, köy kesimi, köy temel kurumları ya onların i-

lerleriei, politikalei bir sol oluşumdur. Bazı
nalde sosyalizmin, yalnız bilinç düzeyi diyor".(44)

'u jargon olarak, aslında ve bu alan açısından bi-
liçlerinin sosyalizmi ifade ettiği ileri sürülen, ulusalcılık d-
ünya görüşü anlayışlarını "sosyalizm" olarak kabul
etmektedirler. Bu [illegible] terimi de yanlış anlaşılmaya
olmuş, örneğin Sovyet ve up müttefiki ülkeyi "sosyalist
kamp" olarak ilan etmiştir. Bu ev-ed ülkelerin
sosyalizmi ile ilgisi olmadığı gibi, bu ülkelerin
bazıları ve da bürokratik rejimle yönetilmektedirler.

u ilerici ulusal güç ve o da eğitim görmüş bürokrat
tabakanın öncülüğü altında [illegible] ülkeyi
[illegible] yönetiyor. Bu da gerçek sosyalizm değildir. Bu
yapıya bürokratik devlet kapitalizmi denir. Sosyalizm
ve emekçi sınıfın iktidarı, ancak [illegible]
ve ilerici demokratik, anadolu [illegible] ve bilinçli
proletaryanın, ordu ile birlikte yürütülen mücadelesi.

[illegible] ülkesi [illegible] devrimi, emperyalizm ve ona
bağlı bütün sömürü ilişkilerini ortadan kaldırmış ve bu
ülkeyi bağımsız kılmıştır. Bu nedenle, onun devrimci
yönü ortadadır. Ancak [illegible] bir sosyalizm
[illegible] ve bilgi ve bilgi burjuva ideolojisi olduğu için, bu ülke ve
onun gibi [illegible] bilinçlerini sosyalizm
[illegible] ve ilerici ulusal ordunun [illegible] yönetimine
[illegible]." o da [illegible], emperyalizmin
[illegible], Sovyet yetkilileri ve [illegible] ve
[illegible] gibi, sosyalizmin [illegible]
[illegible] .

ülkeyi [illegible] burjuvazisi ele alınmış ise, emek-
çi sınıf [illegible] bir [illegible]. Bu nedenle bu [illegible]
[illegible] [illegible]

e- [illegible] [illegible] bir [illegible] ve [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

ve işçilerinize ne gelir, diye sordu.

Yaşlı adam, sözü boğazında düğümlendi, gözleri yaşardı, başını öne eğdi. Sonra, titrek sesle, o iki kelimeyi tekrarladı: "Hiçbir şey!" Sonra, başını kaldırıp, gözlerini sildi ve devam etti: "Bizim, yani bizim köyümüzün, bir değirmeni yoktur. Buğdayımızı eşek sırtında, uzak bir köye götürüp öğütmek zorundayız. Bu da, hem çok zahmetli, hem de çok pahalıdır."

Genç adam, bu sözleri duyunca, bir an düşündü. Sonra, yaşlı adamın omzuna hafifçe dokunarak, "Merak etmeyin," dedi. "Bu sorunu çözmek için elimden geleni yapacağım." Yaşlı adam, minnettarlıkla başını eğdi. Genç adam, o gece uzun süre uyuyamadı. Gözlerinin önünde, yaşlı adamın gözyaşları ve köylülerin çaresizliği canlanıyordu. Bu sorunu çözmek için bir yol bulmalıydı.

Ertesi sabah, erkenden kalktı. Kahvaltısını hızlıca yaptıktan sonra, atına binip köye doğru yola çıktı. Yol boyunca, köylülerin yaşadığı zorlukları düşündü. Onlara nasıl yardım edebilirdi? Bir değirmen yapmak, çözüm olabilirdi ama bu, çok pahalı bir yatırımdı. Köylülerin bu masrafı karşılayacak durumda olmadığını biliyordu. Başka bir çözüm bulmalıydı.

Köye vardığında, köylülerle bir araya geldi. Onlara, yaşlı adamla olan konuşmasını anlattı ve onlardan fikirlerini sordu. Köylüler, önce sessiz kaldılar, sonra birbirlerine baktılar ve fısıldaşmaya başladılar. Bir süre sonra, yaşlı bir kadın, "Belki," dedi, "değirmen yerine, küçük bir un eleme makinesi alabiliriz. Bu, daha ucuz olur ve taşınması da kolay olur." Genç adam, kadının fikrini beğendi. Bu, gerçekten de akıllıca bir çözüm gibi görünüyordu.

Köylülerle birlikte, bir kooperatif kurmaya karar verdiler. Herkes, gücü oranında para toplayacak, böylece makinenin maliyeti, herkese yük olmayacaktı. Genç adam, bu fikrin gerçekleşmesi için elinden geleni yapacağına söz verdi. Köylülerden ayrılırken, içinde bir umut ışığının yandığını hissediyordu. Bu sorunu çözmek, belki de hayatının en önemli görevi olacaktı.

[illegible]

> [illegible]

[illegible]

> [illegible]

[illegible]

[illegible]

> [illegible] (92)

[illegible]

[illegible]

2. [illegible] [illegible], [illegible], [illegible],

17. Celli, Emri: "Fiy metin-leri cemi" [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

37. Turhan, Prof.Dr. Mümtaz: "Sarplılaşmanın Kanseri" Dr. Turdu Dergisi, S. 272, 1959, S. 19-20

38. Turhan, Prof.Dr.Mümtaz: "Köy Enstitülerine İçin Taraftar değilim. Türk Turdu Dergisi S. 278, 1959, S. 24

39. Turhan, a.g.m. S. 24

40. Okurer, Vedat : "Köy Enstitülerine İçin Taraftar Değilim !" Yeni İstanbul, 15 Ocak 1962, S. 2

41. Okurer, a.g.m. S. 2

42. Kaplan, Hamet, Köy Kanunu ve Köy Yönetmeni, Türk Turdu Dergisi S. 274, 1959, S. 19-20

43. Kaplan, a.g.m. S. 19-20

44. Kencar, Kocdet : Hamet İnönü ile Hasbıhal, Afşin Yayınları 1973, Ankara, S. 53-60

45. Arman, Turan, a.g.m. S. 7-14

46. Arman, Turan, a.g.m. S. 7-14

47. Celli, İnri, a.g.m. S. 103

48. Koran Mehice: a.g.m. S. 104-1 5

49. Turan, Osman: a.g.m. S. 1-3

50. Turan, Osman : a.g.m. S. 1-3

51. Turan, Osman: a.g.m. S. 1-3

52. Turhan, Prof.Dr. Mümtaz: "Sarplılaşmanın Kanseri" Türk Turdu Dergisi, S. 272, 1959, S. 20.

9. [illegible]:

[illegible]

ren, ileri bir eğitim alanı içinde oldukları için kalifiyedir. Ma-
kab enstitüler, elemanı ve ilgili sanatkârları yeniden eğitme
yolu ile kalkınmak için hükümetin talepleri ile ancak, bilim-
sel temeller yaratacağı ve çalışmalarına bu tutum hâkim olur-
tamacılardır.

Enstitülerin yetiştirdikleri diğer bir grup da öğ-
retmen adayları. Eğitimleri bu kurumda sanat ve zirai eğitim ve öğret-
menliğin birleşmesidir. Sergi Baltacıoğlu ve onun etkileriyle bu
yolu izlemiştir. Fakat Baltacıoğlu'nun hayalini yaptığı "Ev ve As-
ri Sanatlar Okulları" bir enstitü ve bir öğretmen okulu değildir. Bu-
lar temel eğitim veren birer eğitim kurumlarıdır. Enstitü ar-
tırma, Baltacıoğlu'nun "içtimai mektebi" ne uygunluk için,
bu kurumlar Baltacıoğlu'na atfından tenkit edilmiştir. Hatem
Cejad'da da böyle bir konunun olduğu hatırlatılmasına rağmen, ens-
titüler bu konuda onun görüşlerinden de uzaklaşırlar. Enstitü
öğrencileri zirai ve sanat dersleri alırken, aynı zamanda da
öğretime katılmak suretiyle hem bilgilerini artırmakla ve hem de
maddî kazanç sağlamak suretiyle hem bilgilerini artırmakla ve hem
de maddî kazanç sağlamaktadır. Bu kazançlar, para olarak öğ-
rencilere ödenmemiş, fakat onların giyecek ve giyecekleri için
harcanmıştır. (1)

Enstitülerdeki zirai ve sanat eğitiminin yaygın, Türk
köylüsünü, dolayısıyla Türk toplumunun sanat ve zirai yoluyla
kalkındırılmasıdır. Öğretmenler, bilgisini öğretime aktarmak sure-
tiyle gerçek bir öğretici olarak yetiştirilmek istenmiştir. Ens-
titülerin öğretmenlerin köy illerinin ihtiyaçlarına karşılıkları
için, buna uygun eğitim programları ve geliştirilmeye çalışılmış-
tır. Bu durum ise, enstitülerin her taraflıdan ne derecede başa-
rılı olduğu üzerinde "eğitim sistemi" başlığı altında durul-
duğu için, burada tekrar değinmeye lüzum yoktur. Şimdi şu kadarını
söylemekle yetinir varım. Enstitülerin gerçek bir köy olmadığından
sanat ve zirai çalışmaların da gerçek hayata intibak ettirile-
memiş olduğundan bahsedilmiştir ki, sonuç, başarısız olmuştur. Bu
dezavantajlı duruma rağmen enstitülerdeki zirai ve sanatla
ilgili öğretici eğitimin uygulanması, zirai ve sanat okulları o-
kulları için iyi bir örnek teşkil edebilir.

ulaşımlardır. Enstitülerin resmî ve mesleklerinde Lunaçarski'nin önerileri ile "İş okulu" na ayrılmasına ve nihayet 1943 den sonra " meslek okulu" na geçilmiştir.

Enstitülerin üretim anlayışları ile sanayileşmiş sosyalist ülkelerin üretim anlayışları arasında bazı küçük farklılıklar vardır. Sosyalist eğitim sisteminde kurulan üretim, işçilerin kolektif üretime ve endüstri kültürüne alıştırılması için bir temel oluşturmuştur (2) enstitülerde kolektif yaşam ve üretime ve sanat ve bilim atölyelerinde bu değerleri bir bütün olarak kavratmak için çeşitli uygulamalardır. (3) Bu yönden enstitüler bu değerleri savunan ve bu yönden yeni eğitim sistemine üretim emeği ile iş okulunun kurulmasında bir yol gösterdiği söylenebilir, denilebilir.

Enstitülerde, bu sınırlı küçük bir yönü gelişmiş bir yönü de, işçi kültürünü ortaya çıkarır. Kültürel üretim için içerisinde bir sanat bir potansiyel vardır. Bu potansiyeli faydalı hale getirmek için, "dış çevre, iş için ve iş tarafından" eğitim sistemi, değişen koşullara uygun ve sanatçı yaratılır. (4)

Enstitülerin üretim pedagojisi ile ilgili olarak ortaya koydukları ikinci bir önemli yönü, eğitimin kolektif hale getirilmesi ve bütün bir sosyalist ülkelerden alınmıştır. Üretim metodolojisinin uygulanmasında sosyalist kurallara uygun en önemli şekil, brigat ile hafta tatilleri. Kolektif eğitim hafta tatili içinde ve hafta tatili yolu ile, kolektif bir şuur ve davranış hareketinin oluşturulmasına yönelmiştir. Ayrıca, Makarenko'ya kolektivizm kolektivizmden geliştirilmiş olup şu anlama gelir:

> "Kollektivizm, ortak bir amaç uğrunda, unsurlardan hiçbiri bundan kaçınmaya çalışmayacak bir etkinlik ve bundan hareket eden tipten sosyal-politik teori ve uygulamalara verilen ortak bir addır. Bu gibi sosyal sistemlerde fert, yalnızca bir unsurdan ibaret olup onun gerçek değeri, bu ölçüde bir amaca feda edilmektedir." (5)

Enstitülerin uygulamalarından çıkan sonuçun, bu anlamda değerlendirilmesi ve bu ölçüde uygun olduğu söylenebilir. Öyle ki, enstitülerdeki öğrencilerin sanatsal bir çevrede ortak olarak üre-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

by doing) çerçevesine uyar. Dahiî her bunu bir de "yaşayarak" kavramına eklemişlerdir. Bilgiye ve/veya öğrenmeye ilgili temel bir soru nce çıkarılırsa "yaparak ve yaşayarak öğrenme". Dewey in bilgi ile ilgili bakış açılarını kısaca açıklamadan önce enstitülerin ortaya çıkış ile ilgili bazı bilgiler vermekte fayda vardır :

J. Dewey'e göre, bilgi somut kavramlardan çıkarılamaz, tam tersine bilgi "fani bilmeyen" kavramlar. Bu kavramların bilgi alanına dahil olmaları da bu nedenle olur. Bu bilgi ilerici eğitim alan okula "hayat okulu" veya "yeni okul" denmektedir. J. Dewey'in okulunda kalitenin nasıl belirleneceğine önem verilir ve burada sadece iş yapan kişiler vardır. Bu okul bir sosyal okul idealidir. Sosyal bilgi ve formasyon bu okullarda olur. (7)

Bu anlatılanlar ışığında bu ve bu gibi diğer nedenlerle köy enstitüleri arkasında bazı felsefeler olduğu söylenebilir. Köy enstitüleri ilerici Dewey'in görüşlerini programlarında yansıtmışlar ve bunu bazı dersleri işleyiş biçimlerine uygulamalarını ve tecrübelerdir. Enstitü öğrencileri, tarla ve iş atölyelerinde kalitesi yükseltilen bilgi çalışması ve öğretimi yaygınlaştırdı. Bu eğitim, öğrenmek zamanında edindikleri bilgi ve becerileri, üretim yapmak ve bunları geliştirmek için öğrenmeye çalışmalarıdır.

Hayat boyunca, iş okulunun sosyal okulu kitabı, politik rejimlerin ve ulaşılmak istenen değerlere göre bir bütün olur ve doğru da değildir. Temelde iş okulunun çocuğu esas alan "çocuktan hareket" veya "çocuğa göre lik" ilkesinin enstitülerde geçerli olduğunu söylemek mümkün değildir. Bazı köy enstitüleri öğretim yılı sırasında çocukların kabiliyetleri göz önüne alınmıştır. Hayat enstitülerinde böyle bir durum olmamıştır. Bunlar ortalama bir üniversite seviyesinin altında seviyedeki 12-18 yaş seviyesine bulunan çocuklardır. Bu bilgileri kazandırabilmeleri imkânsız bir durumdur. Ayrıca ders saatlerinin azlığı, ders ve çalışma saatlerinin fazla oluşu, öğrenci kabiliyetlerini zorlamıştır. Günde 9, bazında 44 saatlik bir ders çalışması, çocukların hem fiziki, hem de ruhi sağlıklarına olumsuz yönde etki edeceği bilinen bir husustur.

[illegible]

[illegible]:

[illegible]:

[illegible]

[illegible]:

[illegible]

en üst tavanını da enstitü müdürü tamamlamaktadır. Enstitü yönetim tabanını, öğretim kurulu, öğretmenler kurulu, yönetim kurulu, disiplin kurulu, talebe ve mezunlar divanı ve öğrenci derneği meydana getirmiştir. Bunların üzerinde okul müdürü bulunmuştur. Bu enstitü yönetimini düzenleyen yönetmelik 1947 yılında enstitülerin kapatıldığı günlerde çıkarılmıştır. Fakat köy enstitüsü ve benzeri okullarda yönetim ile ilgili kararlarına göre okullar yönetilmişlerdir.

Her ne kadar köy enstitülerinde yönetim işlerinin kurullar aracılığıyla yapılacağı öngörülmüş ise de, okul müdürü, yönetim ve her türlü işlerde tek otoriteyi temsil etmekte devam etmiştir. Kurullardan çıkan bütün kararların geçerlilik kazanabilmesi için onlardan onayı şarttır. Hatta okul müdürü, bir öğrencinin okuldan ilişiğini kesmeden önce okul disiplin kurulunu, öğretmen ve memurların ilişkilerinin kesilmesi halinde de bakanlığa bilgi vermekle yükümlü tutulmuşlardır.

Okul yönetiminin içerisinde bağımsız olmakla beraber öğrenci gruplarının ve bölümlerinin yönetimleri de vardır. Grup yönetiminin başı grup öğretmeni, bölümün yönetim başı da bölüm başkanıdır. Onlar kendi aralarında daha alt seviyeli grup ve bölümlere ayrılırlar. Söz konusu edilen bu birimlerin bu sıralı kendisine bağlı denilen bir yönetici bulunur. Bu bağlar, ve sınıf öğretmenleri kendilerine bölüm başkanı, eğitim şefi veya diğer amir yöneticiler tarafından verilen işleri yaparlar.

Enstitülerin son sınıf öğrencilerini köy yönetiminin inceliklerine alıştırmak için bir yönetim şekli geliştirilmiştir. Son sınıf öğrencileri gruplara ayrılarak okulun çiftlik içinde meydana getirilen barakalarında kalmakla ve bütün yönetim öğeleriyle göre kendi aralarında iç ve dış bölüş ya sağlardı. Her grubun başında bir de rehber öğretmen bulundurulmuştur.

Son sınıf öğrencilerinin köy yönetimi örneğine göre gruplara ayrılması, öğrenci birliğinin kurulması, öğrenci sayımı divanının ve okulun, etkinlikleri ve faaliyetleri öğrenci komitelerinin disiplin kurulu toplantılarına katılması, öğrenci-

Bu bölüm eğitim :

1- Arman, Arros : "Bir yazılı kural ve [illegible]" Bilgi Dergisi, Ankara-1978, s. 9.

2- Atuğ, Prof. Dr. [illegible] : Bilgi ile [illegible] (Bütün İşletmeler) için Muhasebe Kılavuzu, Ankara-1976, s. 127

3- Arman: a.g.e. s. 9

4- Aydın, Kamil Atila : İşletmelerde [illegible], Gazi Kitabevi, Ankara-1997, s. 68

5- Ayan, a.g.e. s. 135

6- Arca , a.g.e. s. 9-10

7- Artuç, a.g.e. s. 72

8- Bu [illegible] bir [illegible] "Bir yazılı kural ve [illegible]" anlatılmıştır.

[illegible]

Köy metitleri, Tanzimat devrinde [illegible] etkilerden arılaygunu o itibarlı en [illegible] bigeni toplu etmiştir. Köy Enstitüleri deneyinin getirmeye hedef [illegible] de bir çok o ikinci dünyasının [illegible] do kalda a, başlarının da uygulama noktasında bitkin bir sucuktur. Bir enstitüler yaparak [illegible] ve uygulama noktasının bir duğumlan di ade, defrucu [illegible] bir olusturdu [illegible] olarak [illegible] tin tarihinde yerini alır. Bu bakımdan enstitü deneyini, [illegible] evvelki bir çok o idin gibi yeniden ve u ulusundan [illegible].

[illegible], o itibarı ilgili olanlar da dahil olmak üzere, [illegible] bir çok politik konuşmalar, toplumun [illegible] nasıl yaşayacağı, uygulanan "halka rağmen, halk için" [illegible] sonuçlarını ışığında olmuş görüşlerdir. Bu yazın bir çok [illegible] o ijki [illegible] do [illegible], [illegible] ile [illegible] halk için [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] bir çok eğitimci [illegible], bilgi ile [illegible] [illegible] [illegible]

yoluyla çözülü olacak bir ekonomi, kültür ve sosyal yapı hedeflenmiştir. Ancak, sanayileşmede bütün olağanüstü başarılı olacak ekonomi ve üretim ilişkileri ve bütün eğitimin fonksiyonu bu yönde harekete çalışılmıştır. Sanayileşmede başlangıçta ve gelişmiş ülkelerde, ekonomi ve üretimin birer fonksiyonu olarak ahlak algılanmıştır, eğitime bilinçli yönlendirme de işçilik ve donanımı yetiştirme görevi verilmiştir. Sanayileşmeye göre, toplumun kültürünün ve devlet yönetiminin de iktisadi, toplumun maddî yapısında meydana getirilecek bilinçli değişikliklere bağlıdır. Bunun için sanayileşmede eğitim ekonomik bir ilişki, bilinçli maddî üretim ve üretimin de sanayiye yönelik vasıflı ve maddî üretim yapan bir "fonksiyon" olarak algılanmış ve bütün fonksiyonel ilişkiler, bu temel anlayışa uydurulmak istenmiştir. Sanayileşmenin bu yönünün, bir de sosyalizm teorisine, eğitimden ekonomi ilişkisine, onların artışına doğrudan doğruya müdahale ihtiyacı ortaya çıkmış olur.

Fakat sanayileşmede çözümlenmesi güçlükleri uygulamak istenilmesine rağmen, sürdürülmesi bugün bazı ülkelerde aşılabilmiş olağanüstü başarılı olmuştur. Ancak, değişen ve uygulanmaya konulan yeni teknikler de, sanayileşmenin temelini oluşturan bazı temel unsurlar, sanayileşmede, işçi sınıfı, sosyal sınıf ve sosyal tabakalaşma, sendika yönetimi, sermaye, ücret ödeyiş sistemi, eğitimdeki yönetim ilkeleri, sosyal denetim ve kontrol kurumu ve kalıtsal yönü, sosyal değişme hızını yetiştirmekten ibarettir.

Bir sanayileşmenin kurulması ve ortadan kaldırılması oylamalarında en önemli unsurlardan birisi eğitim sanayileşmeye bağlı olmuştur denilebilir. Batılı temel belirgin bir algılama dünya görüşü olan bir yapı kurmuştur ve bunu devletçe yaşatmaya çalışmıştır. sanayileşmeyi sosyal algılama yönünden, toplum ve bireye yönelik sosyal değişme, sola ağır olmuştur, toplum ve birey yönünden sosyal kuram, toplumun yapısını değiştirmek için "devrim" ile değil de, "devrim" i önleyici olarak araştırılmıştır. Bu da sanayileşmede eğitim, sınıf yapısını belirleyici olarak ele alınış ve eğitim

tiele ovrimsi bir yol önermek istemiştir.

Kooperatifler - Kooperatif ilkesine bu açıklık açısından, milli bir kalkınma plânı ve programının da üzerinde durmaktadır. Her iki konuda da uygulama, fakat özel ve resmi kuruluşlarla bazı önemli sorunlar kooperatifçiliğin ilkeleri ortaklıklar, özellikle kredi sorunu olmamakla birlikte bazı kooperatifçilik yönünden yeniliğe açık ortaklıklar olmamaktadır.

Bu kooperatifçiliğin sağlıklı ve güçlü olabilmesi için gerekli olan bu yönde bazı tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir. Bu yıllar arası çok güçlü, çünkü bu olgunun durması, 1940-1960 yılları arasında, o ülke ile kıyaslanamayacak kadar hızlı, fakat bu kooperatifçilik sorunları olmamaktadır. Bu sorunun barındığı oluşum çerçevesi vardır. Kooperatifçiliği bu niteliğini ile kooperatifçiliğin : a) ortaklarının ortak (patron) olarak bir çeşit, kendisi için bir alanda yer olarak bir, b) ortaklarının, ortak olarak ovrimi i, işleme bir olarak sanat ve el sanatlarına ve de kooperatifçiliğin alanlar olarak incelenmektedir. Bu genel ve ülkesel araştırmaya dayanarak bu sonuçlara ulaşılmıştır. Bu nedenle sonuçlar : 1- Bir ülkede, bir toplumun en eskiçağ ve en geleneksel oluşumu. 2- için, ovrim için bile olsa, iyi bir kitap olmaz. Çünkü o bir yönü dışında sağlık ve devlet faaliyetinin dışında kalır. 3- retim sağlığı devletten çağlan bir sonuçtur. 4- vaiz, çabuk ve kısa bir işe için i i bir ülkede bir 5- ticaret ve el sanatları için ulusun devrimci anlayışına değişmektedir ve sürekli bir çok da için ortamı çözer. 6- bir toplumun inanç ve davranış örüntüsüne bazı sınırlamalar değiştirmek çok zaten kırılmaz. Bu da bir ülkeyi sarsa sarsa yıkılır, bir ülkeyi ortaya çıkarma bazı. Kooperatifçilik yerine kurulduğu için, resmiyet ile büyük bir gelişim sağlayıp olmuştur. Bu değişim sağlığına için yer alacaktır.

Sağlıklarına ilişkinde bir sınırlılığa değinmeden, sağlık ortamı ve koşullarının bazı bir kısmı sınırlıdır.

Türkiye artık böyle bir işlemeyi çok gerilerde bırakmıştır.

Köy Enstitülerinin üzerine kurulduğu en önemli unsurlardan birisi de, "üretim okulu" anlayışı olmuştur. Denilebilir ki, "üretim okulu" anlayışı enstitülere reformcu karakteri kazandırmıştır.

Köy Enstitülerinin ilk denemesi olarak yer alan "Eğitmen Kursları" ve "Köy Öğretmen Okulları" üretim okulunu değil, iş okulunun denendiği kurumlar olarak ortaya çıkmışlardır. İş okulunun beş yıl denenmesinden sonra, 1940 yılında açılan Köy Enstitüleri, iş okulu anlayışını aşarak üretim okulu anlayışına varmışlardır. 3803, 4274 Sayılı Kanunlar ve 1943 Programı ile Enstitüler, tarım ve sanat dallarında üretime yönelmişler, bu düşünceyi bizzat enstitülerdeki inşaatlarda, işliklerde ve tarlalarda yaptıkları çalışmalarla uygulamışlardır.

Enstitülerin uyguladığı üretim anlayışlarının bugün için geçerli olup olmayacağı konusu, Türk eğitiminde halen çok önemli bir sorudadır. Enstitüler, sanat okulu ile klâsik ortaokulu birleştirip, buna üretim çeşnisi katarak öğretmen yetiştiren birer kurum haline gelmişlerdir. Enstitülerde, kişilerin tek bir branş üzerine uzmanlaşması yerine, bir kişinin çeşitli alanlarda yeterince geliştirilmesi düşünülmüş, hatta, köydeki öğretmenin üretim faaliyetleri yanında köyün bütün işlerinden sorumlu tutulmaları bu anlayışın uygulaması olarak yer almıştır. Enstitülerinin en zayıf yönleri, okulun fonksiyonunun, şeklinin iyi tesbit edilmeyişi, bir kişiye çok amaçlı işler yaptırılmak istenmesi ve üretim okulu anlayışına öğretmen yetiştiren bir meslek okuluna temel yapılmak istenmesidir. Halbuki üretim okulu uygulaması, çağımızda değişik bir "politeğe ulaşmış, bazı ülkelerde "politeknik" okulu haline gelmiştir. Enstitülerle bu okulların çıkış noktaları benzer olmasına rağmen, vardıkları yer değişiktir. "Politeknik" isminden de anlaşılacağı gibi öğretimin teknik üretime yönelmesiyle, sanayileşmenin temelini oluşturmuş, fakat enstitüler, sırasıyla, ilkel üretimden üstüne geçmişlerdir. Bu bu anlamda enstitülerde uygulanan üretim okulu, günümüz öğretmen yetiştiren kurumları için iyi bir örnek teşkil edecek. Fakat onlara ayrı olmak üzere

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

- A -

Ad, Sevim : Ünal Sertoğlu'nun bibliyografi
Yay: Ankara
Devlet Matbaası, İstanbul-1951

Akyüncü, Hüseyin:
Ünal Eyüboğlu Armağanı ve İş e ilişkin Yazılar
Kısmı.
Ülkü Matbaası, İstanbul-1955.

Aksoy, Ömer :
Bir Metin-Lügat Sorunu
Ankara Üniversitesi, İstanbul-1960

Alangu, Tahir:
Yeni Şiirin Doğuşu ve Gelişmesi Bakımından
Şiiri ve Bir Antoloji
Edeb. Matbaası, İstanb 1-1971

Antel, Hüseyin Celâl:
Manzaraları ve Canlıları
Varlık Yayınevi, İstanbul-1950

Argıdalı, Halit :
Sevgiden Devrimi
Ayyıldız Matbaası, İstanbul-1967

Argıdalı, Halit :
Sevgi ile Devrim, Bir Antoloji Üzerine Araştırma
Ankara Üniversitesi, İstanbul-1967

Arnhem, Nicolaas :
by notaris te [illegible]
Hervormde, [illegible]
Jonker Janszoon, Wolmaran-1599

Arnoldi, Herman:
Leeraar in Utrecht, [illegible] by Nederlandse [illegible]
te Arnhem, [illegible]

Arnoldi, Hermanus:
Leeraar in Utrecht, [illegible] by Nederlandse [illegible]
te Arnhem, [illegible]

Arnoldi, Johannes Nicolaas Hendrikszoon
Jannetje Wilhelmi, Jeta bvl-1939

Aronius, Dr. Julius :
Bibliothek [illegible] afkomstig (deels uit de Nederlanden)
[illegible] Universiteitsbibliotheek Amsterdam, [illegible]

Arp, Dr. Johann :
Arnhem [illegible] (Duits te Lippe, [illegible])
te [illegible] te Arnhem-Boskamp [illegible] Arnhem 225
te [illegible] Amsterdam, [illegible]

Arpe, Prof. Dr. Willi:
[illegible] [illegible] (Bonner Universitäts)
Universitäts-Hygienisch Institut Bonn, [illegible]

- 1 -

[illegible], Henk Jan:
[illegible] [illegible] te Arnhem en [illegible]
te Nijmegen, [illegible]

[illegible], Engelbertus:
[illegible]
Arnhem Amsterdam, [illegible]

Blackwood, Paul.E- lough, Glenn O:
Köy Öğretmenlerinin Halk ile Münasebetleri
Çev: Fatma Varlığ
Milli Eğitim Basımevi, İstanbul-1953

Halkır, F.Edip :
Dünden Bugün
Arifiye Köy Enstitüsü (1940-1946)
Ülkü Yayınevi, İstanbul-1974

Halkır, F.Edip :
Yeni Gözle Köye Doğru
Ülkü Basımevi, İstanbul-1939

Halkır, F.Edip:
Eski Bir Öğretmenin Anıları (1908-1840)
Arı Kitabevi Matbaası, İstanbul-1968.

Halkır, F.Edip :
Eğitimde İlk Anıt, Yücel-Tonguç
Arı Kitabevi matbaası, İstanbul-1969

İsmail Hakkı :
Talim ve Terbiyede İnkılâp (Arap harfleri ile)
Matbaa-i Hayriye ve Şürekası, İstanbul-1328

İsmail Hakkı :
Terbiye ve İnsan
Yeni Turan Matbaası, İstanbul-1330

İsmail, Hakkı Bey :
İzmir Konferansları (Arap harfleriyle)
Kolanik Matbaası, İzmir-1331

İsmail Hakkı :
Terbiye İlmi (Arap harfli)
Matbaa-i Osmaniyo, İstanbul-1322

.osnil .ofia :
efaulgot ...ka ...a .urbiye
vhof-2 .olÖsi.o .. b.ca, ...bul-1[illegible]

.osnil, .ofia :
.ukÖs2 .ario .ullori
.usni .. b.ca, .ambul-1[illegible]

.ibucio lu, .osfil .ofia :
...ia ve .rbiye
...ub .. b.....osi .ofia bul-1[illegible]

.ibucio[illegible], osfil .. fa :
...-.eaqueo, .eaaeou
...je .ilio osi
.osnil .. b. .osnesi, .ofia bul-1[illegible]

.ofil, .ofia :
.rbiye
.ifia .osnevi, .ofiab 1-1[illegible]

.ibucio lu, .osfil .ofia :
.ofsilero
...211 ..osnevi, .ofiab 1-1[illegible]

.ibucio lu, .osfil .ofia :
...ia ve .rbiye
.. .. .21 .. ..-6 ..osnesi, .ofia bul-1[illegible]

.ibucio lu, .osfil .ofia:
.. .., .ibesi., ...a, ..2 .. ca., 11, ...6
.ofia .ibesi, ...bul 1[illegible]

.ibucio .. lu, .osfil .. a :
.osnat
.. 2. .21 ..ubic .. .osnesi
.ofia .ibesi, ..ab 1-1[illegible]

```
[illegible] ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible] [illegible] :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible], ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible], ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible], ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible] [illegible], [illegible] ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible] [illegible], [illegible] ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

```
[illegible] [illegible], [illegible] ulla :
[illegible]
[illegible] [illegible]
```

Gillov, Kaluk :
Türkiye Ekonomisi, İstanbul Üniversitesi
Yayınları, İstanbul-1970

- D -

Dr.Decroly-Malle Monchamp :
Terbiyevî Oyunlarla Zihnî ve Harekî Faaliyet Temrinleri
Çev: Hâzım Nasmi
Devlet Matbaası, İstanbul-1931

Demir, Mustafa:
Köy İlkokullarında Folkloluk, 2. Baskı
Fakülteler Matbaası, İstanbul-1959

Devrimci, Eğitim Şurası :
Eğt Ya ınları No: 14 Ankara-1968

Dewey, Prof.Dr.John:
Türkiye Maarifi Hakkında Rapor
Devlet Basımevi, M.E.B. İstanbul-1952

Dietz, John:
Köy, Bir Eğitim Deneğiliği Olması Bakımından
Çev: Mehmet Ali Akdemir, Ankara-1939

Birinci Milli Eğitim Şurası
20-31 Ağustos 1949
Milli Eğitim Basımevi, Ankara-1949

- E -

Ekrem, Nejad :
Türkiye Nereye ? Terbiye Yolları
Çiftçi Kütüphanesi, İstanbul - ?

- - -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Köy Enstitüleri Öğretim Programı
. . Basımevi Ankara-1947

Köy Enstitüleri Yönetmeliği
. . Basımevi Ankara-1947

Köy Eğitimine ait Konular ve bu kanunlarla ilgili
Mevzuatlar. . . Basımevi, Ankara-1949

Köy Enstitüleri için Eğitim Bilim Metodu(IV-V)
Kastamonu, Matbaası, Kastamonu-1949

Köy Enstitüleri ve Köy Öğretmeni (I)
Anket Cevapları, Akın Basımevi, Ankara-1949

Köy Enstitüleri Dünü, 17 Nisan 1 40 - 17 Nisan 1964
İstanbul Matbaası, (İst.Üniv.Fak.Fikir Sanat Kul.Bü)
İstanbul-1964

Köy Enstitüleri Aleyhiyle 17 Nisan Bildirisi (Bir şûr)
Balkanoğlu Matbaacılık Ltd.Şti. Ankara-1967

Köy Enstitüsü Mezunu Öğretmenlerin Dilekleri
Türkiye Doğru Basımevi, Adana - ?

İn.Yönet :
Meclisi Tedkik yenin Ankara'da Rapor
Devlet Basımevi, İstanbul-1939

Lewis, Bernard :
Modern Türkiyenin Doğuşu
Çev: Doç. Dr. Metin Kıratlı
Türk Tarih Kurumu Basımevi
Ankara-1970

- . -

. . . . . (3) . . . . .
. . . . . .

. . . . . .
. . . . . .

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

. . . . . :
. . . . . .

. . . . . :
. . . . . .
. . . . . .

. . . . . .
. . . . . .

- . -

. . . . . .
. . . . . .

. . . . . .
. . . . . .

- . -

. . . . . :
. . . . . .
. . . . . .

- -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

- S -

[illegible]

- [illegible] -

[illegible]

...onguç, ...jin :
...evetin ...gretmen ...ly ...netiti...leri ve ...ruç
...ık ... 1...lu...-33 ...tanbul-1939

...ruç, ...mail ...ıka
...ebbüsün ...u ve ...allis ...etiştirme ...ülü
...ve...ms...-...ve'den ...evizi, ...ir ...ocuk ...anevi
...ıkan...-1 31

...ruç, ...ail ...1 :
...ürta ve ...ulüs ...nte...leci'le ...ndü, ...l ...ıkları
...anat ...rbi...eci ...not ...lit ...ıhevi, ...tanbul-1932

...ruç, ...ail ...ika :
...ese...ut ...ner
...et ...lit ...ıhevi ...tanbul-1933

...ruç, ...ail ...ika :
...e ...lüm
...evi...n ...evi, ...tanbul-1938

...ruç, ...ail ...ika
...ıkları ...evi...ni ...lü : ...
... ...t ... ...t ... evi, ...ni ...i...evi ...tanbul-1946

...ruç, ...ail ...ika
...itio ...olayla ...u ...ıkılacak ...öy (2. ...ası)
...ni ...i...evi, ...anbul-1943

...ruç, ...ail ...ika
...ç ...ıkları ...ni...ine ...re ...ıklanış ...eleri
...iklopedisi ...rit ...nevi ...tanbul-1949

...ruç, ...ail ...ika :
...eleri ...nelleredir ve ...elaç ...ıcı
...ali...i ...e ya...nevi, ...tanbul-1953

BIBLIOGRAFIE

- A -

Adamczak, Mieczysław :
Wilhelm [illegible] Humboldt
Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, s. 1. - s. 1. 1965. - 0,5-0,5

Agnoszka, Emil
Filozofia historii Vico,
Nasza Przeszłość, t. 6. - s. 113, 1957, - s. 1-30

Aleksiejew, Emil
[illegible] historii nauki,
Przegląd Kult. nr. 46, t. 116, 1967, - s. 15-16

Alicea, Luis :
La alienación filosófica hegeliana como problema
filosófico, Universidad de Puerto Rico, Facultad de
s. 72, 1967, s. 24

Allcau, Emil
Dziejowość jako forma filozofii historii Hegla,
Nasze Przeszłość, z. 9, s. 7, 1960, - s. 5-38

Allcau, Emil :
O filozofii historii
Nasze Przeszłość, z. 1, s. 170, 1970, s. 5, 38

Alt, Otto
Die Philosophie Hegels,
Nasze Przeszłość, z. 2. - s. 2. 1934, - s. 3-27

Alma, [illegible]
17 Alma, [illegible] vo [illegible]
[illegible] Kult. nr. [illegible], 11 [illegible], s. 62, 1956, - s. 3

Alogan, [illegible]
[illegible] ve [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], 1[illegible], [illegible]

Alpan ceip
[illegible] ve [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible]

Alcuryo, dyuni
digin [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible]

Ahaceu, [illegible]
[illegible] ve [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]

Ahgaheeu, ilos
[illegible] ve [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]

[illegible], yhitbin:
[illegible] ve [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]

Abel, [illegible]
[illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]

Abel, [illegible]
[illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]

Ahnace slit
[illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]

Abramov, Aleksandr Ivanovich,
Ty [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible], 1952, [illegible]

Abramov, Fedor
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]

Abramov, Fedor
Ty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], 1952, [illegible]

Abramov, Fedor
Ty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], 1952, [illegible]

Abramov, Fedor
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], 1952, [illegible]

Abramov, Fedor
Ty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], 1950, [illegible]

Anuchin, Dmitrii
Albom [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible] 111, 1942, [illegible]

Antsel, Prof. F. Ya.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible] 4, 1945, [illegible]

Artsikhovskii, Artemii Vladimirovich
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], 1, [illegible], 1948, [illegible]

Arzhanova [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] 1, [illegible], 1953, [illegible]

Arabon, Col Lutti.
  prince n ign Samoa
  Pribilof Isr Isl, Fall r, S. Is, 1993, p. 6-7

Arctic, Calibutin
Aurin Bona Is Uccel'e Jovabin
  Petrov Isr Isl, p. 14, ..., 1..., p. (-)

Arulolu, Aybar A
  Ay Antik Isri ve Arulo
  Antik Isr Isl, Fal I., p. 34, 1997, . 0

Asaun, A Erco
  Ay Antik Isri ve Araug,
  Erco Is Isl, p.7, p. 9, 1X3, . (-0

Asoa, Ercon
  Isuit Isl Asaun Ay Antik Isri
  Inoco Isr Isl, p.9, . 07, 1X3, . (-9

Aspo, Axeos
  Ay Antik Isri ve Araug Bodno Isuclano
  Inoco Isrjisl, p.0, p. 99, 2X3, . (-7

Aeran Ureca
  Ainil'a a Nolsubu Aerino
  Inoco Isr Isl, p. 1, . 17, 10.0 .1.1 21.

Asaun Aeroa
  Ay Antik Isri Anif Finci ve Asaug
  Eroc Is Isl, p. 1, p. 11, 1973 . 5-7

Ai Is Aeroa, Ay Antik Isri ve Antikilisri
Isri Nolu Jisi Isin ve Ailio Isr.t Is Isl,
  Antik Isri Isl Isaci . 2, 1973, . 7-14

Ayaguin, Ainil,
Isino Ay Antik Ao Ainvailt Ail I ve Aisri I
  Ay Antikilisri Isr Isl, e.l. . 4-0 1.47, p. .d'

Apaydın, Halip
a Muğamla ilgili, Incəsə sorğu, Bəl. el. 1951, s.19

Arğdan, Alip
Öy nəsir ləqi əsərlə əs. 1178, s.360, 1963, s.5

Apaydın, Alip
Tibb.lə, Incəsə sorğu, s., 15.1957, s. 28-29

Apaydın Alip
Ət- mətbəəl illum Incəsə sorğu, s.2, 15.1962

Apaydın Əlip,
Mətbəl Əlibə, Incəsə sorğu, s.4, s.42, 1953, s.18

Apaydın, Əlip
Öy İsaac Incəsə sorğu, s.6, s.62, 1966, s. 4-5

Apa dın Alib
Öy mətbuat əbdül
Incəsə sorğu , s.3, s. 72, 1962, s. 20-21

Apaydın, Halip
Incəsə'un iqi, Incəsə sorğu, s.7, s. 7, 1964, s. 12

Apaydın, Alip
Yara Yıllı təbib,
Incəsə sorğu, s.1, s. 93, 1958, s. 18

Əlüngil, Sabit
Sorğu və Öy əsərə, Incəsə sorğu, s. 7,
s. 87, 1968, s. 14

Əlmətoğlu, Əbdüləli
Əşğın Öy nəsir İncə,
Incəsə sorğu, s.7, s. 72, 1957, s. 31

Apa, Əlü Əfra
Əsəsə İsm Öy mətbuatçılıq ə Əyrə ?
Əlü. ədə. s., s. 111, 1961, s. 1456, 1458

Atay, Kemal
Gelibi bir kavanoz (Kurtlu koz)
Milli Egitim Dergisi, [s.], s. 115, 1946, s. 1820

Ateis
Gayrimilli Cumhuriyetimiz Gibi
Yeni Ufuk, [s.], s. 14, 1934, s. 1-4

Ateis
Gayrimilli Cumhuriyetimiz Gibi,
Yeni Ufuk, [s.], s. 16, 1934, s. 1-4

Ay, Cihat
17 Ocak Galibiyeti
Ikdam Gazetesi, [s.], s. 29, 1918, s. 3-4

Ay, Sabahat
Yildiz Muhitinden Ince Bir Bakis
Hayat Dergisi, [s.], s. 22, 1962, s. 25, 31

Aydin, Cihat
Bir Kutuphanenin Kurulusu
Kitaplik Dergisi, [s.], s. 4, 1938, s. 9

Aydin, Cihat
Bir Kutuphanenin Kurulusu
Kitaplik Dergisi, [s.], s. 10, 1952, s. 5

Aytac, Cihat and Muhlisa Alexander
Bu Dilleriyle Ingilizlere Ingilizce
Cumhuriyet Kutuphanesi Kovboy, [s.], s. 1,
Ocak 1964, s. 42-47

Ayvazoglu, Nil
17 Ocak
Hayat Dergisi, [s.], s. 1-2, 1-7, s. 31-

Bu belge, Cumhuriyet Kutuphanesi Arsivi'nin bir parcasidir.

Ayvalı, ...
...lü ...yınları ...ması ...
...sse ...di, ...7, ... 72, 1...7, ... 37-...

Ayvalı, ...
...ı ...sil ...ri ve ...lü ... ...alı ...
...sse ...ri, ... 7, ... 04, 1...0, ... 28

Ayvalı, ...
...ı ...sil ...ri ve ... ...alıklar
...sse ...ği, ...9, ... 97, 1...0, ... 1...

Ayvalı, ...
...ı ...sil ...ri ... ...lü
...ı ... ...di, ...6, ... 97, 1...0, ...

- ... -

...anadınlı, ...
...ı ...sil ...ri ve ... ...lar
...sse ...di, ...6, ... 06, 1...0, ... 1...

...adıklı, ...
...ı ...sil ...ri ve ... ...
...ı ... ...di, ...6, ... 06, 1...0, ... 1...

...alıar, ...
...ış...m ...ı ... ...ri
...sse ...di, ...9, ... 97, 1...0, ... 31

...alıar, ...
...ı ...sil ... ...ve ...ı,
...ği ...di, ...6, ... 97, 1...0, ... 1...

...ltıoğlu, ...ıyal ...la
...ala ...ili ...ı ... ...
...ı ...ulu ...ı ...di ...i 19, ... 377 1...0, ... 11-...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

olen April
ranklin Sabara
ance for Ind, Inc. . 103, 1960, . 3

robst, Wilhelm
ährt nach Übersee
ehrer Zeitg, 21: 1, . 9, 194 , . 15

ertz, Max
ag Lernt ja da d m ch
Ind Zeit, 1953, . 13

rein, Lise
Albanie ne ist eine,
ance Soir Int, o. 1 , . 1 , 1960, . 16-17

rin, Lis
o.p.d. .103, 1970, . 2-

ssia, Lis
.e.l. . 103, 1970, . 21-2

ymnis, Anna
Ligt Irrtümer
ance Soir Int, . . 1 1, 1 , . 5-9

ldin, I. Ingo
Panafgal gsdom "I, Ostk Ind
Ost Soir Int, .10, . 17 -18 197 - . 2

Ambrazolu, Andrik
Filme üb Volk Kunst Albanien
Ost Welt Int Soir Int, .10, . 60, 1959, . 2-

Blut, Peter
Kampf um Afrika
Ost Soir Int, I. 1 , . 11, 1 7 , . 7

Bahnbrecher, Der
y Ausbildungsstätte Diplogin Ingen n Ind
Ingen Soir Int, 21 1, . 1 , 1 , . 4

Galaz, ...
...
...

Jenei, ...
...
...

Jelik, ...
...
...

Jelik, ...
...
...

- I -

...
...
...

Jones, ...
...
...

- J -

...
...
...

...
...
...

...
...
...

...
...
...

[illegible], [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] 4 [illegible] 48, 1956, [illegible] 1-69

[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

.ubo lu, .obo.tola
.ilpo'do ... .ostil lopi
.oco or loi, .o.., .. 4, 1.6., .. 6-9

.ibo.le, .ha.atbin
... .ntil. to lol .ace.on
.ance .ngl.i, .. 7, .. 72, 1902, .. 6-6

.ubo.lu, .ohaatbin
17 .lean
.ace .r.i.i, .. 7, .. 7, 1970, .. 5

.ubo lu, .obo. tbin
.he .ocvetes to .. ntil lopi,
.ellt .r.fi, .al: 19, .. 510, 1902, .. 2-9

vco, .o lu :
.. .ntil lopi.u .i .olm.lo
.oco or loi, .o.., .. ., 1.91, .. 20

.ge', .ncn:
. .ntil loni to .vi .o.on .i.b
.eco o. i i, .. 7, .. 64, 1.60, .. .5

.nshb.lu, ..lopi
"., .nt.l.lopi .. .. .a .e .nfo.ma
.i i .. loi, .. l.. .. 10, 1.1., .. .5

.nsil: lu, ..nlopi
.alsjo'lo ... .ar.lpi.i.i.. .nfl.ncl,
.i i .o.i.., .. 252, 1960, .. 5-9

.nshbojlu, ..nlopi
.. notil lopi .. .nilla .i .lopi.o .stl.nclopi
. ML .ark .. 245, 1959, .. 735, 797

.nlfo.lu, ..nlopi
.nbjne ve .vin .o.k.jlci ... .m.ly .ntl-
i lopi .n.nlopi,
.g vo .gluco or loi, .. 1., .. 257, 1957, .. 6-

- .. -

.nlo'lu
.om .il .o .ajug .ve, .lm .r loi, .. 1 ,
1951, .. 5

Lorsque, lorsque
notifié lorsque ou ?
Arrêt ... de loi, 11 0 ... 4, 1955, ... 14,

- L -

Libre, ... adj
Longue ve ... loyer
Loyer ... de loi, 3.7, ... 17, 19[illegible], ... 11

Local, Devoir :
... exil ve ... peines ... ve ... ordi-droits b[illegible] ...
nouveaux.
... peines ... de loi, ... 1[illegible], ... 62, 19[illegible], ... 1953,

Lors, ... uf:
... lorsque ... loi
... but ... acquis 11 9, ... 71, 1961, ... 7

Lou, ... ouf,
... Lorsque ...
Arrêt ... de loi, ... : 5, ... 75, 1[illegible], ... 11-14

Lum, ... uf
Qualité ... by ... nobiliaire
Arrêt ... acquis, ... 2, ... 2, 1[illegible], ... 21-2[illegible]

..., ... uf
17 ... ... yield
... ... acquis, ... 6, ... 3, 19[illegible], ...-9

... uf
... ...
... ... loi, ... 7, ... [illegible], 1[illegible], ... 9-11

... :
... ...
... ... loyer ... de loi, ... 1, ... 2, 19[illegible], ... 179

...b, ...
... ... ve ... ... 1 ... 1[illegible] ...
... loi, ..., ... 115, 1[illegible], ... 1913-1919

...ful, ...
... ...
15.n.19[illegible] ... 2e ...

Index :

Table subject matter

Index of Tables, .. 1. .. 3, 1981, .. 20-20

Index :

If first table is

Index Tables, .. 1. .. 7, 1981, .. 20

Index :

Any subject matter not in order will be

Index of Tables, .. 1. .. 7, 1 1, .. 4-6

Index :

If item

Case for Tables, .. 7, 1981, .. 9

Page :

If we are any subject

Index of Tables, .. 7, .. 20, 1982, .. 3

- I -

Alice, Lucille

Watch tree hair

Fold Weight, .. 6, .. 20, 1975, .. 2',.3

- K -

.. Arlu, A :

Will .. subtitling? Will you be there

Fill Index Tables, .. 9, .. 26, 1'50, .. 12

Carla Ya, .. :

.. .. Will Index Table

Fold Index, .. 9, .. 97, 195', .. 2-22

Alice Ma, ..:

In Index Table Index Tables

Price, .. 20, 1981, .. 6-1

Carlo Ia, ..:

Will Index by Article to Index,

Price, .. 60, 1'51, .. 4-11

Carla Ia, ..:

.. Until Index Table, ..

. 07, 1 51, .. 11-1'

[illegible], A :
[illegible], 19[illegible], . 9-11

[illegible], A :
[illegible], 1951, . 1-14

[illegible], C :
[illegible], 1951, . 6-7

[illegible], B:
[illegible], 1951, . 3-

[illegible], A :
[illegible], 1952, . 1-3

[illegible], A:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], . [illegible], . 1952, . 3

[illegible], [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], . 4, 1951, . 3-4

[illegible], [illegible]:
[illegible], [illegible], . [illegible], 1951, . 3-4

[illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Karşıy, o :
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] :
[illegible]
[illegible]

[illegible], [illegible] :
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

...jal, ...com
...ecurso ...ayor...a ...ile
...e ...ue'u ... i.i. ...l. ...', I'l, . 220, 3'5

- ... -

...l, ...evil
...y ...ai' ...ecial ... ...e ...ecile
2'3 ...ui... ... ...ai, ...'24, ...l.l-102, . 3'31

...utinlan, ...ap
... ...etil...ondido ...cial ...l... ...ilio ... ...u...ju...u
...anle...iple" ...l ...enio ... ...ai, ... 14,
. 2'5, 2'6, 1949,

...an :
...ti... ...ento ...an ...ilon ... ilon
... ...ai, '. ..., 1'52, . 15

...an :
...y ...ti' ...el ...e ...
...an ... ...ai, . 57, 1151, . 3-3

...a...e/, ...il :
...ilon ...etibale
...l_l ...ailes, '. ?, . 51, 1'2..., . 1>-15

- ... -

...an, ... 10
...y ...i...i...i ...ano
...l_l ...ai...i, ...15, . 172, 17', . 15

...e..., ...qil :
...y ...ui ...ei ...ilida
...ation ...ailes, ...l : 1, ..., 1'9 , . (-)

...e..., ...il
...l' ...ain ve ... ...eil ...ei
...l' ve l... ...ai, ...3, . . 99, 1'52, . 50

...e..., ...il
...y ...eil'ei ve ... ...
...l ...eil... ...ai, ...3, ...1, 1'7', ...,...l

Öymen, Nagit,
İş Terbiyesi, İlk Tetkik Dersleri,
C. 6, S. 104, 1942, S. 1535,1537

Öğretmen
Köy Enstitüleri ile ilgilenen
Öğretmen Dergisi, C.4, S. 40, 1951, S. 3

Öğretmen
Örnekli Okuloyun
Öğretmen Dergisi, C.7, S. 76, 1954, S. 3

Öğretmen
Bir Kararın Uygulanışından
Öğretmen Dergisi, C.9, S. 100, 1956, S. 3

Ün, Abdullah
Uygulamalı Köy Enstitü Okulu Bilgi Çalışmaları
Köy Enstitüleri Dergisi, C. 1, S. 1, 1945, S. 88-90

Ün, Abdullah
Köy Enstitülerinde Tabiat Çalışmaları ve Öğretmenin
Görevleri. Köy Enstitüleri Dergisi,
C.1. S. 5-6 1946, S. 72-79

Ören, M.Agah :
17 Nisanın Hatıraları
Cumhuriyet Gazetesi, Sal 9 S. 70, 1961, S. 11

Ören Necati,
Köy Öğretmeni Yetiştiren Okulun Başlıca Köylülük İlkeleri
Öğretmen Dergisi, Sal 2, S. 11, 1949, S. 7-8

Ören Türk Ahmet
Köy Enstitüleri ve Yeni Okul Öğretmen
Dergisi Sal : 2, S. 17, 1948,

Ören Türk Ahmet
Köy Enstitüsünde Öğretim
Öğretmen Dergisi, Sal : 2, S. 24, 1948, S. 11-12

Özer Kazım Mete
Köy Enstitülerinde Eğitim
Öğretmen Dergisi, Sal : 3, S. 27, 1950, S. 6

s, Mustafa
Gelecegin TBK Metin leri
Ince Dergisi, S.7, T. 72, 1967, s. 27-33

s, Mustafa
Tonguç Üzerine Bir Deneme
Ince Dergisi, S.7, T. 37, 1966, s. 20

s, Mustafa
TBK Metin leri Üzerine
Ince Dergisi, S.9, T. 97, 1969, s. 19-20

ahan, Refet
Milli TBK Metinlerini Seçiyor
Ince Dergisi, S.3, T. 24, 1963, s. 6-7

ahan, Refet
Son uç Duba
Ince Dergisi, S.3, T. 27, 1963, s. 9

ahan Refet
Metin Tenkidi
Ince Dergisi, S.8, T. 88, 1968, s. 23

ahan, Refet
Bir Kurtuluş Yıldönümünde
Cumhuriyet Dergisi, Sal:4, S. 41, 1955, s. 24-25

ahan, Refet,
Milli TBK Metinlerini Seçiyor
Hayrat Dergisi, Sal:13, S. 76, 1962, s. 17

ahan, Ismail
Anlamsız Sözcükleri Bir Testi
Ince Dergisi, S.9, S.97, 1969, s. 28-30

Kalp, Necati :
TBK Metinlerinin 25. Kuruluş Yıl Dönümü
Ün Dergisi, 1955, s. 8-9

etçek, Hüseyin
17 Nisan
Milli Metin Dergisi, S.14, s.271-272, 1949 s.3552-3553

etçek, Isa
Tonguçtan Anılar, Ince Dergisi, S.7, s. 7, 1968, s.13

Öztürk, Esa
Anayasa ve Ceza ve Ceza Usulü
Hukuk Fakültesi, C.9, S. 9, 1964, s. 38

- P -

Polat, Nebbi :
17 Nisan Anayasası
Hukuk Fakültesi, C. 2 , S. 103, 1970, s. 31

- R -

Regat, Celâl Nur
Anayasa Mahkemesi
Ayrıcalık Fakültesi, Yıl: 1, S.4, 1952, s. 6-7

- S -

Sabri, Tolgalı
Üç Anayasaları
Ayrıcalık Fakültesi, Yıl : 4, S.4, 1954, s. 3-5

Safa, Seyfi
Üç Anayasaları
Hukuk Fakültesi, C.12, S. 142, s. 15,

Sofuoğlu
Başbakanlık Üç Anayasasında
Ayrıcalık Fakültesi, Yıl: 3, S. 20, 1954, s. 10-11

Sofuoğlu
Üç Anayasaları'nın Kuruluş Tarihi
Ayrıcalık Fakültesi Yıl:3, S. 28, 1954, s. 3

Sofuoğlu
Üç Anayasaları'nın Kuruluş Tarihi
Ayrıcalık Fakültesi Yıl: 3, S. 23, 1954, s. 3

- Ş -

Şarkiyat
Anayasa'dan Anayasa'ya
Hukuk Fakültesi, C.3, s. 34, 1950, s. 10,11

Şener, Cevdet
Anayasaların Uzun Üç Anayasalarına
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1964, s.2163

Savrano'lu, Ottar
...ly ...stitüleri ...
...yrot ...or...isi, ...il : 1, ...• 5, 1952, ...• 10-11

Savrano'lu, Ottar
...ly ...stitüleri ...isteni üzerine
...yrot ...or...isi, ...il : 3, ...• 28, 1954, ...• 7

...yar, Muzaffer
...iftolere ...avdi...an ...a
...yrot ...or...isi, ...il:4, ...• 41, 1955, ...• 16-17

...erin, Nor :
...ayali ...apilar
...ecc ...or...isi, ...7, ...• 72, 1...7, ...• 32,34

...erin ...or
...ly ...stitüleri
...ecc ...or...isi, ...9, ...• 97, 1959, ...• 22

...anal, Ilyas
...hou ...ly ...stitüsünde ...per ...aligraları
...lli ...stitüsü ...or...isi, ...10, ...319, 1950, ...• 4145

...oysal, Ahmet
...stitüler ...tine
...or...isi, ...7, ...• 05, 1958, ...• 3-4

- 3 -

...asin, ...elim ...met
17 ...üzüm
...yrot ...or...isi, ...il: 8, ...• 62, 1959, ...• 7

- 2 -

...amzaoğlu, Nor
...ly ...stitüleri ve 17 ...üzüm
...ly ...stitüleri ...or...isi, ...2, ...7-8 1...7, ...• 14-19

...ucel, ...as
...ly ...stitüleri ...eni
...rlık ...or...isi, ...il: 17, ...• 39..., 1...., ...• 9

...evetoğlu ...., Ethi
...lli ...üzüm ...anı ...ulivetler
...ı ...ir ...or...isi, ...• 40, 1956, ...• 3...-3...1

Çağlı, Tevfik
...ğy ...lkö...retim ...esleri
...retmen ...er ...si, ...l: 1, ...• 4, 1948, ...• 6

Çağlı, Tevfik
...ğy ...lkö...retim ...esleri
...retmen ...er ...si, ...l: 1, ...• 4, 1948, ...• 6,

Çağlı Tevfik
...ğy ...lkö...retim ...avaçlarla ...esleri ...ağö...retmen
...retmen ...er ...si, ...l: 1, ...• 6, 1948, ...• 6-7

Çoşguç, Engin
...ğy ...retiş ...leri ...serine ...arklı ...örüşler
...ncce ...er ...si, ...l, ...• 10, 1962, ...• 8-20

Çoşguç, Engin
17 ...isanın ...ğuşturulmaları
...ncce ...ergisi 6.1, ...•3, 1961, ...• 3-4

...oşguç, Engin
...ğy ...antitüleri
...ncce ...er ...si, ...l, ...• 12, 1962, ...• 13-16

...oşguç, Engin
...anuna ve ...dilen ...evamsı
...avlet ...ergisi, ...al 28, ...• 543, 1963, ...• 3

Çoşguç, Engin,
17 ...isan
...avlet ...ergisi, ...al 28, ...• 548, 1961, ...• 5

Çoşguç, İsmail ...ukka
...ğy ...ğrenim ve ö...retiminde ...oğlara
...ğy ...antitüleri 1. ...omuf ...at, ...ahar -1944, ...• 1-76

...oşguç, İsmail ...ukka
17 Nisan
...ncce ...ergisi, 6.1. ...•3, 1961, ...• 8-9

...oşguç, İsmail ...ukka
...esi ...orlara,
...ncce ...ergisi, 6.1. ...• 12, 1962, ...• 8-10

...oşguç, İsmail ...ukka
...ğü ...kul
...ncce ...ergisi, 6.5, ...• 50, 1965, ...• 4-5

Konguç, İsmail Hakkı
Onon (Soparda) Köy Enstitüsü Açılırken
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.3, Y. 55, 1940, s. 603,

Konguç, İsmail Hakkı
Akçay (Antalya) Köy Enstitüsü Kurulurken
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.3, Y. 51, 1940, s. 515-517

Konguç, İsmail Hakkı
Kızılçaören Köy Enstitüsü Kurulurken
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.4, Y. 71, 1941, s. 310-313

Konguç, İsmail Hakkı
Vekil Vekili Köy Enstitülerinde
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.6, Y. 114, 1942, s. 1499-1502

Konguç, İsmail Hakkı
Köy Enstitüsü Öğretmenleri için yapılacak evler
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.8, Y. 149, 1943, s. 1963-1970

Konguç, İsmail Hakkı
Köy Enstitülerini Bitiren Öğretmenlere Görevler
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.9, Y. 171, 1944, s. 2231

Konguç, İsmail Hakkı :
Köy Enstitülerini Bitiren Öğretmenlere Görevler
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.9, Y. 175, 1944, s. 2517

Konguç, İsmail Hakkı
Köy Enstitülerinin Yeni Öğretmenlerinin Yetiştirme Yolu
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.9, Y. 178, 1944, s. 2580

Konguç, İsmail Hakkı
Köy Enstitüsü Öğrencilerini Yetiştirme Yolu
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi, S.10, Y. 181, 1945, s. 2671

Konguç, İsmail Hakkı
Köycü/ü Yetiştirme Kurumu
Hâkimiyeti Milliye Gazetesi S.10, Y. 185, 1945, s. 2804-2807

Konguç, İsmail Hakkı :
Köylüden Okullarımızdan ve Köy Enstitülerimizden Gelen Mektuplar
S.10, s. 186-188, 1945,
s. 2852-2853

Tonguç, İsmail Hakkı
Köy kütüphanesinin örgütlenmesi
Milli Eğitim Gazetesi, S.10, s.180-181, 1945, s.2468

Tonguç, İsmail Hakkı
Köy Eğitim kurulları ve iş Bilgisi dersi
Milli Eğitim Dergisi, S.10, s. 192,1945, s. 2500-2502

Tonguç, İsmail Hakkı
Köy kütüphanesinde el işi yayın ve yetiştirme
Milli Eğitim Dergisi, S.11-12, s.234, 1946, s.2697-2699

Tonguç, İsmail Hakkı
Eğitim kurulları ve iş birliği
Milli Eğitim Dergisi, S.13, s. 249-251, 1948, s.3196

Tonguç, İsmail Hakkı
Yaşar Nezihe Milli Eğitim Dergisi,
S.14, s. 261-262, 1948, s.3428-3431

Tonguç, İsmail Hakkı
Audio-Visual Metodoloji ve Terbiyesi for Öğretmenler
Milli Eğitim Dergisi, S.14, s.267, 1949, s. 3518

Tonguç, İsmail Hakkı
Acil İçtimai Mahiyetteki Kanun-ı Muvakkat 1950 sayılı Kanundur
Milli Eğitim Dergisi, Milli Eğitim Dergisi,
S.16, s. 301-302, 1950, s. 3025, s. 3028

Tokgöz, Ahmet
Ad başına bir Mektebimiz olmalı
Milli Eğitim Dergisi. 1953, s. ?

Turan, Muslu
Köy Mektepleri Öğretmen ve Müfettişlerden Rumlar ve Müslümanlar
Hakkında Düşünceleri, Ankara, s. 66, 1937, s. 14

Tuncer, Hilmi
Köy Mektebi Nasıl Yazılır ve Yetiştirilmesinin Esasları ve Usulleri
Hakkında Değerli Bilgilerle Donatılmış Bir Kılavuz
Milli Eğitim Dergisi, S.19, s. 370, 1954, s. 10-11

Ünver, Ilmi
Köy enstitüleri ve profesör Hasan Ali Yücel'in bilgisizce ileri sürdükleri 5254 sayılı kanunun enstitüleri ile ilgili bölümleri ve meçhul köy enstitü öğretmeni için bu kanunla ilgili olan maddeleri üzerine düşünceler ve hükümet kararları
Millî Eğitim Dergisi, Y.19, S.5-6, 1950, s. 13-14

Ünlü, Prof.Dr. Cevdet :
Köy enstitüleri açıklı
Türk Hukuku, sal 49, S. 278, 1959, s. 25,29

Ünlü, Prof.Dr. Cevdet
Köy enstitüleri hakkında değerlendirmeler
Türk Hukuku sal: 49, S.272, 1959, s. 19-20

Üren, Osman
Köy enstitüleri meseleleri ve çözüm yolları üzerine düşünceler,
Türk Hukuku, sal 49, S. 277, 1959, s. 1-6

Üreyüt, Mehmet
Köy enstitüleri ve öğretmenler
Türk Hukuku sal 49, S. 277, 1 59, s. 41-42

Üreyüt, Mehmet
Köy enstitüleri ve Cemiyetçilik anlayışımız
Türk Hukuku sal 49, S. 283 1959, s. 2 -21

Üstün, Cevdet,
Köy enstitüleri
Millî eğitim dergisi. Y.4, S. 2, 1940, s. 74 ,736

Vehbi, Cavit Oran :
Köy Kanunu ve Köy enstitüleri
Hukuk dergisi, S.3, s. 25, 1 4 , s. 10-11

Vehbi, Cavit Oran
Köy enstitülerinin kuruluş
Ahlak ve Cemiyet S.1. s. 5, 195 , s. 23-24

Vehbi, Cavit Oran
Köy enstitülerinde ve eğitiyici meslek ve Türkçe dergisi S.1 , s.b., 1 40, s. 256-258

Çiçekoğlu, Bülbül
Köy enstitüleri
Cumhuriyet gazetesi, S.9, 7.07, 1967, s. 15-16

Çiçekoğlu, Cahit
Konuğumuz Devrimcelli i,
Yeniçeri dergisi, S.19, 7. 09, 1969, s. 21-22

Çınarlı, Muvaffak
Köy enstitüleriyle ilgili bir tetkik
Ülkü matbaa dergisi, c.6, s.113, 1942, s. 1482-1483

Çınar, Feyzullah
Köy enstitüleri üzerine, Ulus gazetesi, 1963, s. 12

Dilmen, Orhan
Köy Öğretmeni kanalı ile Cumhuriyet'e
Öğretmen dergisi, sayı 1, s. 7, 1949, s. 6-7

Dilmen, Orhan
Köy öğretmeni kanalı ile Cumhuriyet'e
Öğretmen dergisi, sayı 1, s. 7, 1949, s. 7-8

Dilmen, Orhan
Köy öğretmeni ve köy halk okulları
üzerinde yapılan çalışmalara
Ülkü matbaa dergisi, S.12, s. 245, 246, 1948, s. 3196

Duvus, Ivan
Sifiyo Köy enstitüsünde kuca
[illegible] enstitüleri dergisi, S.1, s.2, 1950, s. 29-30

Salman, Fahrettin
Kanal önüle ara sırayı
Ülkü matbaa dergisi, S.9, s. 102, 1944, s. 2130

Sarıhanoğlu, Muzaffer
Köy enstitüleri ve öğretmen okullarında sosyal
bilgiler öğretimi programının uygulanışı bir tetkik
Ülkü matbaa dergisi, S.18, s. 275, 1953, s. 4

Sevel, Ivan
[illegible]
Yeniçeri dergisi S.1, s. 9, 1962, s. 28

Gücel, [illegible] Ali
[illegible] Kavramı
[illegible] Dergisi, S.7, [illegible] 12, 1943, [illegible] 1000-1041

Gücel, [illegible] Ali
[illegible] Seçkulu [illegible]
[illegible] Kontrol Kurulu [illegible] Dergisi, S.1, [illegible] 1. 1945, [illegible] 9-11

Gücel, [illegible] Cevdet
[illegible] Kontrol Partisi Kanunlarında [illegible] Değişiklikler,
[illegible] Kontrol Kurulu Dergisi. S.1. [illegible] 2, 1945, [illegible] 284.

Bakanlar Kurulu Kararı ile Kontrol Kurulu Başkanlığının Kontrol Kurulu Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükümlerine Göre Kontrol Kurulu Teşkilâtının Kuruluş, Görev ve Yetkileri

T.C. [illegible] Kontrol Kurulu Dergisi. C.2,S.59, Şubat-1940, [illegible] 133
" " " " C.2,S.63, Mart-1940, [illegible] 165,
" " " " C.2, S.77, Temmuz-1940 [illegible] 240
" " " " C.2, S.77, Temmuz-1940, [illegible] 241
" " " " C.3,S.100, Birinci Kanun 1940 [illegible] 29
" " " " C.3, [illegible] S.135, 3 Ağustos 1941, [illegible] 230
" " " " C.4, [illegible] S.170, [illegible] ayı 1942, [illegible] 145.
" " " " C.5, [illegible] S.195, Haziran 1942, [illegible] 49
" " " " C.5, [illegible] S.242, Kasım 1944, [illegible] 280
" " " " C.5, [illegible] S. 35, 3 Ağustos 1945, [illegible] 3-5
" " " " C.5, [illegible] S.230, 3 Ağustos 1945, [illegible] 218
" " " " C.6, [illegible] S. 282 Kasım-1944, [illegible] 241
" " " " C.8, [illegible] S. 375 Ocak-1946 [illegible] 449
" " " " C.9, [illegible] S.396, 3 Ağustos 1946, [illegible] 33
" " " " C.9, [illegible] S.431, Nisan 1947, [illegible] 2.7
" " " " C.9, [illegible] S. 423, Mart-1947, [illegible] 173,
" " " " C.9, [illegible] S. 437, [illegible] Ağustos-1947 [illegible] 249,
" " " " C.10, [illegible] S. 454, Ekim-1947, [illegible] 41-58
" " " " C.10, [illegible] S. 464, [illegible] Kasım-1947, [illegible] 219
" " " " C.10, [illegible] S. 465, Aralık 1947, [illegible] 2.9
" " " " C.10, [illegible] S. 468, Ocak 1948, [illegible] 255
" " " " C.10, [illegible] S.469, [illegible] Mart-1948, [illegible] 200
" " " " C.10, [illegible] S.479, Şubat-1948 [illegible] 277
" " " " C.10, [illegible] S.485, [illegible] Ağustos-1948, [illegible] 341
" " " " C.11, [illegible] S.493, 3 Ağustos 1 [illegible], [illegible] 41